

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: « ΓΙΝΕΤΕ ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΜΙΝΤ ΝΑ ΕΝΤΑΧΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ BRICS;»
«THE MINT COUNTRIES: NEXT ECONOMIC GIANTS»

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΙΠΠΑΣ

ΔΙΕΥΘΗΝΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΩΡΡΟΣ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2017

Παράρτημα Β: Βεβαίωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ**

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Λογιστική & Έλεγχος Επιχειρήσεων & Δημοσίων Οργανισμών» με ελληνικό τίτλο : Γίνεται οι χώρες MINT να ενταχθούν στα BRICS ; και Αγγλικός τίτλος The MINT countries : next economic giants. Η διπλωματική εργασία έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή: Στεφάνου Στέφανος

Ονοματεπώνυμο: Στέφανος Στεφάνου

Ημερομηνία: 30-08-2017

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρώ χρέος μου να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας μου κ. Νίκο Φίλιππα για τη καθοδήγηση και την υποστήριξη που μου παρείχε.

Το άρθρο του που δημοσιεύτηκε στις 22.10.2013 στο euroday.gr με τίτλο «Η επανάσταση των BRICS και η ελληνική ευκαιρία» υπήρξε για εμένα ισχυρό έναυσμα προβληματισμού για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας και των μεταβολών που συντελούνται στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

Ευχαριστώ όλους του καθηγητές και τους συμφοιτητές μου. Οι μεν πρώτοι μου μετέδωσαν πολύτιμες γνώσεις, οι δε δεύτεροι μοιράστηκαν μαζί μου σκέψεις, ανησυχίες, προβληματισμούς, αλλά και ελπίδες για το επόμενο κεφάλαιο της ζωής, την αγορά εργασίας.

Τέλος, ευχαριστώ την οικογένειά μου για τη στήριξη σε όλο το χρονικό διάστημα της φοιτητικής μου πορείας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διεύρυνση της δυνατότητας των χωρών MINT (Μεξικό, Ινδονησία, Νιγηρία, Τουρκία) να αποτελέσουν, στις επόμενες δεκαετίες, μια ομάδα χωρών με ισχυρή οικονομία και σημαντικό ρόλο, κατά το πρότυπο των χωρών BRICS, στην πορεία της παγκόσμιας οικονομίας.

Εκτιμήθηκε ως αναγκαία η συνοπτική παρουσίαση των διαχρονικών εξελίξεων στην παγκόσμια οικονομία με έμφαση στις μεγάλες ανατροπές στην κατάταξη των χωρών με βάση το επίπεδο της οικονομικής τους μεγέθυνσης από την εποχή της βιομηχανικής επανάστασης έως την πρόσφατη εποχή. Παρουσιάζονται αναλυτικά οι εξελίξεις στα βασικά μεγέθη των χωρών BRICS, οι οποίοι δίνοντας θεσμική μορφή στη συνεργασία τους διαμορφώνουν ήδη νέες ισορροπίες στην παγκόσμια οικονομία με ευρύτερες προεκτάσεις. Συγκρίνονται οι επιδόσεις και οι προοπτικές τους με τις οικονομίες χωρών όπως οι Η.Π.Α. και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κυριάρχησαν στον προηγούμενο αιώνα και εξακολουθούν να επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας.

Παρατίθενται στοιχεία για την πορεία των οικονομιών των χωρών MINT, κατά τα τελευταία έτη, με βάση τις πλέον πρόσφατες εκθέσεις των σημαντικότερων διακρατικών οικονομικών οργανισμών και επιχειρείται ανά χώρα μια σύντομη SWOT ανάλυση σχετικά με τα ισχυρά και τα αδύνατα στοιχεία των χωρών της ομάδας.

Χρησιμοποιώντας ως βάση τις προβλέψεις διεθνών οικονομικών οργανισμών και πολυεθνικών εταιριών αυξημένου κύρους, καταγράφονται οι τάσεις για τις οικονομίες των χωρών MINT και το ειδικό βάρος τους στην παγκόσμια οικονομία με ορίζοντα έως το 2050.

Αξιολογούνται συγκριτικά και εν συντομία τα χαρακτηριστικά και άλλων σχημάτων ομάδων χωρών όπως οι NEXT ELEVEN (N-11) και EMERGING SEVEN (E-7) που είτε ήδη πρωταγωνιστούν είτε αναμένεται να πρωταγωνιστήσουν στην επόμενη περίοδο, ανατρέποντας ισορροπίες δεκαετιών στην παγκόσμια οικονομία.

Μέσω μεθόδου γραμμικής παλινδρόμησης προσδιορίζεται ο βαθμός συσχέτισης Α.Ε.Π και εισροή άμεσων επενδύσεων και επιπέδου πληθυσμού των χωρών BRICS, MINT και G7 για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων.

Η εργασία ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα με καταγραφή της εκτίμησής για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας και τις επερχόμενες ανατροπές σε ένα πολυσύνθετο διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

Γίνετε οι χώρες MINT να ενταχθούν στις χώρες BRICS ;

Οι χώρες MINT δεν μπορούν να αποτελέσουν τις νέες BRICS. Οι λόγοι είναι οι εξής:

A) Οι χώρες BRICS αποτελούν θεσμοθετημένο διεθνή οικονομικό οργανισμό, ενώ οι MINT απλό σημείο αναφοράς.

B) Οι χώρες BRICS διέθεταν πάντοτε ισχυρό διεθνές πολιτικό εκτόπισμα, ενώ η Κίνα διαθέτει χερσαία σύνορα και ισχυρούς εμπορικούς δεσμούς με τη Ρωσία και την Ινδία. Παράλληλα, η Βραζιλία είναι η ισχυρότερη χώρα της Λατινικής Αμερικής και η Νότια Αφρική από τις σημαντικότερες χώρες της Αφρικανικής Ηπείρου.

Γ) Αντιθέτως, οι χώρες MINT δεν έχουν ούτε γεωγραφική εγγύτητα, ούτε ισχυρές εμπορικές σχέσεις και κοινούς πολιτιστικούς δεσμούς μεταξύ τους.

Ωστόσο και οι χώρες MINT έχουν μεγάλες δυνατότητες να εξελιχθούν σε σημαντικές περιφερειακές δυνάμεις και να διεκδικήσουν αυξημένα μερίδια συμμετοχής στο καταμερισμό του παγκόσμιου πλούτου στις επόμενες δεκαετίες.

Η παγκόσμια οικονομία που θα έχει πολυπολικό χαρακτήρα, χώρες όπως οι MINT αλλά και άλλες (π.χ Κορέα, Βιετνάμ, Μπαγκλαντές, Φιλιππίνες) μπορούν να έχουν τη δική τους ισχυρή παρουσία στις επόμενες δεκαετίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1. ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	10
1.1 Οι διαχρονικές εξελίξεις στην Παγκόσμια Οικονομία.....	10
1.2 Η αμφισβήτηση της κυριαρχίας της οικονομίας των Η.Π.Α. στον 21ο αιώνα....	17
2. Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ BRICS.....	25
2.1 Απολογισμός της πορείας των οικονομικών των BRICS της περιόδου 2001-2015.....	25
2.2 Οι πολιτικοοικονομικές συνέπειες της δυναμικής των BRICS.....	40
2.3 Οι προοπτικές για τις οικονομίες των BRICS έως το 2020.....	44
2.4 Οι προβλέψεις για τις μακροχρόνιες προοπτικές των BRICS.....	52
3. Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ MINT.....	54
3.1 Ο ρόλος και το περιεχόμενο της ομάδας των MINT – Κοινά στοιχεία και διαφορές με τις χώρες BRICS.....	54
3.2 Ο απολογισμός της πορείας των οικονομιών των MINT.....	57
3.3 Οι προοπτικές των οικονομιών των MINT έως το 2020.....	59
3.4 Οι μακροχρόνιες προοπτικές των οικονομιών των MINT.....	61
3.5 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας του Μεξικού.....	65
3.6 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας της Ινδονησίας.....	67
3.7 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας της Νιγηρίας.....	69
3.8 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας της Τουρκίας.....	72
3.9 Ανάλυση με τη μέθοδο της Γραμμικής Παλινδρόμησης της σχέσης Α.Ε.Π- Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και Α.Ε.Π-Πληθυσμού των BRICS, MINT και G7.....	75
3.10 MINT – NEXT ELEVEN.....	101
3.11 G7 – BRICS – NEXT ELEVEN – EMERGING SEVEN.....	104
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	106

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναμφισβήτητα ο 20ος αιώνας σφραγίστηκε από την πολιτικοοικονομική και στρατιωτική κυριαρχία των Η.Π.Α.

Αν και οι Η.Π.Α. αποτελούν μια σχετικώς νέα χώρα (ανακαλύφθηκε μόλις το 1492 και απέκτησε την εθνική της ανεξαρτησία το 1776) χάρις στο τεράστιο απόθεμα πρώτων υλών και της ραγδαίας αύξησης του πληθυσμού της τον 20ο αιώνα ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα είχε καταστεί η χώρα με την ισχυρότερη οικονομία στον πλανήτη.

Ο ρόλος της στην πορεία της παγκόσμιας οικονομίας ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο τον 21ο αιώνα και ιδιαίτερα κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο (1950-1970), όταν και επικράτησε η ρήση «όταν φτερνίζεται η οικονομία των Η.Π.Α. κρυολογεί η παγκόσμια οικονομία.»

Με αιχμή την πρωτοπορία της στους τομείς της εκπαίδευσης, της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών οι Η.Π.Α. διατήρησαν και ενίσχυσαν το ρόλο τους ως η ατμομηχανή της παγκόσμιας οικονομίας και μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991 αναγορεύτηκαν στη μοναδική υπερδύναμη του πλανήτη στηριζόμενη στην ισχυρή οικονομία και τη στρατιωτική τους υπεροπλία.

Ωστόσο, η επικράτηση της ιδέας της παγκοσμιοποίησης σε συνδυασμό με την κατάρρευση του κομμουνισμού στη τέως Σοβιετική Ένωση και την Ανατολική Ευρώπη αλλά και τις τολμηρές μεταρρυθμίσεις στην οργάνωση και τη λειτουργία της οικονομίας της Κίνας αποτέλεσαν τρίπτυχο που άρχισε σταδιακά από τη δεκαετία του 90 να μεταβάλλει τις ισορροπίες και τους συσχετισμούς στην παγκόσμια οικονομία.

Οι υψηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης της Κίνας και δευτερευόντως της Ινδίας από τη δεκαετία του 90, σταδιακά τις μετέτρεψαν αρχικώς σε ισχυρές περιφερειακές οικονομικές δυνάμεις και πιο πρόσφατα σε πόλους παγκόσμιου οικονομικού συστήματος.

Ήδη από τις αρχές του 21ου αιώνα πολλοί οικονομολόγοι και έγκυροι οικονομικοί αναλυτές προέβλεπαν το πρωταγωνιστικό ρόλο τους στην παγκόσμια οικονομία στις επόμενες δεκαετίες.

Στις 30 Νοεμβρίου του 2001, στην τακτική έκδοση του Αμερικανικού κολοσσού της επενδυτικής τραπεζικής Goldman Sachs με τίτλο “Global Economics” ο επικεφαλής οικονομολόγος του τμήματος ερευνών της Jim O’ Neil προέβλεψε τον πρωταγωνιστικό ρόλο στην πορεία της παγκόσμιας οικονομίας που θα διαδραμάτιζαν στον 21ο αιώνα οι χώρες BRIC, δηλαδή η Βραζιλία, η Ρωσία, η Ινδία και η Κίνα.

Χρησιμοποιώντας ως παραδοχές τέσσερα βασικά σενάρια κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κατά την πρώτη δεκαετία του νέου αιώνα, ο ρόλος των BRIC και ιδιαίτερα της Κίνας στην πορεία του Παγκόσμιο Α.Ε.Π. θα έβαινε αυξανόμενος, γεγονός με ευρύτερες προεκτάσεις.

Αν και οι διαδικασίες για τη συγκρότηση του νέου διεθνούς πολιτικού και οικονομικού οργανισμού καθυστέρησαν (ιδρύθηκε μόλις το 2009 και διευρύνθηκε εξελισσόμενος σε BRICS το 2010 με την ένταξη στο σχήμα της Νότιας Αφρικής) αναμφισβήτητα η μεγέθυνση των οικονομικών των χωρών BRICS και ο αυξανόμενος ρόλος τους στην παγκόσμια οικονομία δικαίωσε τις προβλέψεις της Goldman Sachs και του Ο' Neil προσωπικά.

Με βάση τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (I.M.F.) το ποσοστό συμμετοχής στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π. του συνολικού Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές των χωρών BRICS αυξήθηκε μόλις 8,5% το 2001 σε 22,6% το 2015, υπερβαίνοντας το Α.Ε.Π. των 28 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπολειπόμενο κατά 7,6% σε σχέση με το Α.Ε.Π. των Η.Π.Α.

Παράλληλα, σε όρους Α.Ε.Π. σε τρέχοντα δολάρια ισοτιμία αγοραστικής δύναμης το Α.Ε.Π. της Κίνας έχει ήδη υπερβεί το αντίστοιχο των Η.Π.Α. από το 2014, ενώ με βάση τις εκτιμήσεις το 2016 το Α.Ε.Π. των BRICS υπερέβη για πρώτη φορά το συνολικό Α.Ε.Π. των χωρών G7 που κυριαρχούσαν στην παγκόσμια οικονομία επί σειρά ετών.

Είναι προφανές ότι μετά την πρόσφατη διεθνή οικονομική κρίση (2008-2010) που έπληξε αρχικώς τις Η.Π.Α. και στη συνέχεια την Ευρωπαϊκή Ένωση αναδεικνύοντας τις διαρθρωτικές και δομικές της αδυναμίες, οι οικονομίες των χωρών BRICS ενίσχυσαν περαιτέρω το ρόλο τους στην Παγκόσμια οικονομία.

Αν και τα τελευταία 2-3 χρόνια, μέλη των BRICS όπως η Βραζιλία και η Ρωσία για διαφορετικούς λόγους δείχνουν να έχουν απολέσει τη δυναμική ανάπτυξης των οικονομιών τους με τους υψηλούς ρυθμούς των προηγούμενων ετών, σύμφωνα με όλες τις μελέτες διεθνών οικονομικών οργανισμών αναμένεται η περαιτέρω ενίσχυση της θέσης τους στην παγκόσμια οικονομία κατά τις επόμενες δεκαετίες.

Με βάση την πρόσφατη σχετική μελέτη της πολυεθνικής εταιρίας συμβούλων Price Water House Coopers το 2050 το Α.Ε.Π. της Κίνας σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης θα είναι κατά 71,5% υψηλότερο σε σχέση με των Η.Π.Α., ενώ εκτιμάται ότι από το 2040 τη δεύτερη θέση θα καταλάβει η Ινδία, εκτοπίζοντας τις Η.Π.Α. στη τρίτη θέση.

Ασφαλώς η μετατόπιση του παγκοσμίου πλούτου Ανατολικά με την Ασία να παράγει το μεγαλύτερο μέρος του δεν είναι κάτι πρωτοφανές στην παγκόσμια ιστορία.

Όπως έχει καταγραφεί από μελέτη της διεθνούς οικονομικής ιστορίας, μέχρι το 1870, η Ασία με αιχμή τις οικονομίες της Κίνας και της Ινδίας συμμετείχαν με τα υψηλότερα ποσοστά στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. υπερέχοντας σημαντικά σε σχέση με το Δυτικό ημισφαίριο του πλανήτη. Αυτό, εάν και είναι ελάχιστα γνωστό συνέβαινε ακόμη και στους χρόνους της ακμής της Ρωμαϊκής και της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Ωστόσο η βιομηχανική επανάσταση που ξεκίνησε από την Αγγλία και επεκτάθηκε στη Δυτική Ευρώπη και στις Η.Π.Α. μετέβαλε με μεγάλη ταχύτητα τις ισορροπίες στην παραγωγή του παγκοσμίου πλούτου και τελικώς από τα τέλη του 19^{ου} και σε όλη τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα το Δυτικό ημισφαίριο κατέκτησε τον ηγετικό ρόλο και οι Η.Π.Α. αναδείχθηκαν στην ατμομηχανή της παγκόσμιας οικονομίας.

Με βάση τις μελέτες και τις εκτιμήσεις ο παγκόσμιος οικονομικός χάρτης θα είναι κατά τις επόμενες δεκαετίες πολυπολικός.

Εκτός από τις Η.Π.Α., τις BRICS και το χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα αναδειχθούν και άλλες ομάδες χωρών που ήδη διαμορφώνουν τις προϋποθέσεις και αναπτύσσουν δυναμική, ενισχύοντας το ρόλο τους στα επόμενα έτη.

Τα τελευταία έτη τις εξελίξεις αυτές προσπαθούν να ανιχνεύσουν και να προδιαγράψουν μεγάλοι διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί και πολυεθνικές εταιρίες.

Στο πλαίσιο αυτό, δέκα χρόνια μετά τη χρησιμοποίηση του όρου BRIC από την Goldman Sachs, το 2011, ο Αμερικανικός Οργανισμός Διαχείρισης Κεφαλαίων “Fidelity Investments”, αναφέρθηκε για πρώτη φορά στις χώρες MINT, ακρωνύμιο των αρχικών γραμμάτων του Μεξικού, της Ινδονησίας, της Νιγηρίας και της ως των ανερχόμενων αναδύομενων οικονομιών και αγορών για τα επόμενα έτη.

Η υιοθέτηση 2 χρόνια αργότερα του όρου «χώρες MINT» από το «νονό των BRIC» Jim O’ Neil αρχικώς με άρθρο του στο Bloomberg το Νοέμβριο του 2013 και στη συνέχεια σε παραγωγές του για λογαριασμό του BBC RADIO με τίτλο “Next Economic Giants” τον Ιανουάριο του 2014, έφεραν τις οικονομίες των χωρών αυτών στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της διεθνούς επενδυτικής κοινότητας.

Η επιλογή των συγκεκριμένων χωρών ως τις ανερχόμενες οικονομικές δυνάμεις στηρίζεται σε συγκεκριμένα γεωγραφικά, δημογραφικά και παραγωγικά χαρακτηριστικά τους.

Οι τρεις από αυτές (Μεξικό, Ινδονησία και Τουρκία) είναι μέλη του G20, με διαρκώς αυξανόμενο κατά κεφαλή εισόδημα κατά την περίοδο 2001-2015 και

σημαντική γεωστρατηγική θέση που αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα ιδιαίτερης βαρύτητας.

Όσον αφορά την Ινδονησία, το 2015 ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη χώρα παγκοσμίως με βάση τον πληθυσμό, ενώ το Α.Ε.Π. της χώρας εκπεφρασμένο σε δολάρια ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης υπερτερούσε ήδη σε σχέση με όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με εξαίρεση τη Γερμανία.

Είναι χαρακτηριστικό ότι από όλες τις μελέτες αξιόπιστων πολυεθνικών ιδιωτικών οργανισμών, εκτιμάται ότι οι χώρες MINT θα διευρύνουν συνεχώς το ρόλο τους στην παγκόσμια οικονομία και το 2050 θα βρίσκονται ακόμη υψηλότερα στη κατάταξη, υποσκελίζοντας παραδοσιακές βιομηχανικές και εξαγωγικές χώρες όπως η Ιταλία, η Ισπανία και η Νότια Κορέα.

Σημειώνεται ότι εκτός από τους όρους BRICS και MINT, κατά χρονικές περιόδους έχουν διατυπωθεί θεωρητικά σχήματα χωρών όπως E7, Next Eleven κλπ.

Το Δεκέμβριο του 2005, ο Jim O' Neil σε σχετική μελέτη της Goldman Sachs αναφέρθηκε στις χώρες Next Eleven (N-11), συμπεριλαμβάνοντας σε αυτές το Μπανγκλαντές, την Αίγυπτο, την Ινδονησία, το Ιράν, το Μεξικό, τη Νιγηρία, το Πακιστάν, τις Φιλιππίνες, τη Τουρκία, τη Νότια Κορέα και το Βιετνάμ.

Σε έκδοση της PWC, το 2006, οι αναλυτές – οικονομολόγοι της εταιρίας John Hawks worth και Gordon Cookson αναφέρθηκαν στις E7 (Emerging Seven) κατατάσσοντας σε αυτές τη Κίνα, την Ινδία, τη Βραζιλία, το Μεξικό, τη Ρωσία, την Ινδονησία και τη Τουρκία.

Είναι προφανές ότι η επιλογή των E7 ανατρέχει στη σύγκριση του νέου με το παλιό. Οι G7 (Η.Π.Α., Ιαπωνία, Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία, Καναδά) ως οργανισμός συγκροτήθηκαν στη δεκαετία του 70, αποτελώντας την ομάδα χωρών με τις ισχυρότερες οικονομίες του 20^{ου} αιώνα και τη μεγαλύτερη επιρροή στη λήψη αποφάσεων για τη παγκόσμια οικονομία.

1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.1 Οι διαχρονικές εξελίξεις στην Παγκόσμια Οικονομία

Οι κάτοικοι του πλανήτη κατά τον 20ο αιώνα έως τις ημέρες μας βίωσαν την αναμφισβήτητη υπεροχή των Η.Π.Α. και γενικότερα του Δυτικού κόσμου στην παγκόσμια οικονομία.

Ωστόσο, όπως έχει καταγραφεί στη διεθνή οικονομική ιστορία, από τους πρώτους Χριστιανικούς χρόνους έως τα μέσα του 19ου αιώνα, δηλαδή έως το 1850, το μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου ΑΕΠ παραγόταν στην περιοχή της Ασίας, κυρίως από τη Κίνα και την Ινδία που διέθεταν πάντοτε ισχυρά πληθυσμιακά μεγέθη.

Στο ζήτημα αυτό εκτενή αναφορά γίνεται στο βιβλίο του Ζακ Ατταλί με τίτλο «1492» που εκδόθηκε το 1989.

Σε αυτό ο διάσημος Γάλλος οικονομολόγος και διανοούμενος (πρώτος Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης – E.B.R.D.) σημείωνε ότι ακόμη και στην εποχή της ακμής της Βυζαντινής αυτοκρατορίας περίπου το 60% του παγκόσμιου πλούτου παραγόταν στην Ασία και μόλις το 40% στο Δυτικό ημισφαίριο.

Μάλλον, η πλέον εμπειριστατωμένη έρευνα για τη διαχρονική εξέλιξη της παγκόσμιας οικονομίας έγινε από το καθηγητή Angus Maddison με το βιβλίο του “The World Economy: Historical Statistics” το οποίο εκδόθηκε από τον Ο.Ο.Σ.Α. (OECD Development Centre).

Σε αυτή την έκδοση, ο Maddison δημοσίευσε τις εκτιμήσεις για την εξέλιξη βασικών οικονομικών μεγεθών (Α.Ε.Π., κατά κεφαλή Α.Ε.Π., πληθυσμός) για όλες τις ηπείρους και τις χώρες του πλανήτη από το 1 μ.Χ. έως και το 2008.

Στο πρωτοποριακό και πολυβραβευμένο έργο του Maddison καταγράφεται, τεκμηριωμένα, η υπεροχή της Ασίας στην παραγωγή του παγκόσμιου πλούτου έως τα μέσα του 19ου με την έκτοτε μετατόπιση πλούτου στη Δυτική Ευρώπη και τις Η.Π.Α.

Η ανάληψη του ηγετικού ρόλου στην παγκόσμια οικονομία από το Δυτικό ημισφαίριο έχει ως έτος αναφοράς το 1870, όταν για πρώτη φορά το συνολικό Α.Ε.Π. της Δυτικής Ευρώπης υπερέβη το Α.Ε.Π. της Ασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ Α.Ε.Π.
(σε τιμές 1990– δις. δολ.)

ΕΤΟΣ	1870	1900	1950	1990	2008
Σύνολο Δυτικής Ευρώπης	367	674	1.396	6.034	8.698
Η.Π.Α.	98	312	1.456	5.803	9.485
Κίνα	190	218	245	2.124	8.909
Ινδία	135	170	221	1.098	3.415
Ιαπωνία	25	52	161	2.321	2.904
Σύνολο Ασίας	426	557	991	8.642	22.289
Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	1.111	1.972	5.336	27.134	50.974
Α.Ε.Π. Ασίας (%) στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	38,3	28,2	18,6	31,8	43,7
Α.Ε.Π. Δυτικής Ευρώπης (%) στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	33,0	34,2	26,2	22,2	17,1
Α.Ε.Π. Η.Π.Α. (%) στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	8,8	15,8	27,3	21,4	18,6
Α.Ε.Π. Κίνας (%) στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	17,1	11,1	4,6	7,8	17,5

Πηγή: Angus Maddison “The world Economy: a millennial perspective”

Η μετατόπιση της οικονομικής ισχύος από την Ανατολή προς τη Δύση συνδέεται με τη βιομηχανική επανάσταση που ξεκίνησε από την Αγγλία στα τέλη του 18ου αιώνα και επεκτάθηκε στη Δυτική Ευρώπη και στις Η.Π.Α. στη συνέχεια.

Η βιομηχανοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας στο Δυτικό ημισφαίριο αύξησε με εκρηκτικούς ρυθμούς την παραγωγικότητα, την παραγωγή πλούτου και το κατά κεφαλή εισόδημα των κατοίκων του.

Υπήρξε η μεγαλύτερη επανάσταση στην παγκόσμια οικονομία και σφράγισε τις εξελίξεις έως τη μεταπολεμική περίοδο και το κύμα των τεχνολογικών μεταβολών με αιχμή την πληροφορική και τις τηλεπικοινωνίες που ωστόσο στηρίχθηκαν στη συσσώρευση πλούτου και γνώσεων στις βιομηχανικές χώρες.

Σταδιακά, οι αναπτυγμένες χώρες της Δύσης πέρασαν από τη βιομηχανική, στη μεταβιομηχανική εποχή με τον τομέα υπηρεσιών να παράγει το υψηλότερο ποσοστό του Α.Ε.Π.

Για μια σειρά από αιτίες οι Ασιατικές χώρες και κυρίως η Κίνα και η Ινδία παραμένοντας εκτός της βιομηχανικής επανάστασης απώλεσαν την οικονομική ισχύ τους στο τέλος του 19ου αιώνα και περιθωριοποιήθηκαν έως τη δεκαετία του 80, δηλαδή έως το τελευταίο τμήμα του 20ου αιώνα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, με βάση την επεξεργασία των στοιχείων του Angus Maddison, το 1500 μ.Χ. το συνολικό Α.Ε.Π. της Κίνας και της Ινδίας ήταν σχεδόν τριπλάσιο του αντίστοιχου αθροιστικά της Δυτικής Ευρώπης και των Η.Π.Α.

Ακόμη και το 1820, το συνολικό Α.Ε.Π. των χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας κάλυπτε το 56% του παγκόσμιου Α.Ε.Π., έναντι 23% της Δυτικής Ευρώπης και λιγότερο από 2% των Η.Π.Α.

Παράλληλα, οι κάτοικοι των χωρών της Ανατολικής Ασίας αποτελούσαν συνολικά περίπου το 65% του παγκόσμιου πληθυσμού που μόλις υπερέβαινε τότε το ένα δισεκατομμύριο.

Όπως προαναφέρθηκε, σταδιακά μετά το 1850 οι παραγωγικές μεταβολές οδήγησαν στη διαμόρφωση ενός νέου παγκόσμιου οικονομικού χάρτη.

Από τον Πίνακα 1 που αποτελεί επεξεργασία των στοιχείων του καθηγητή Maddison, προκύπτει ότι το 1870 το συνολικό Α.Ε.Π. της Δυτικής Ευρώπης και των Η.Π.Α. ανήλθε σε 43% του παγκόσμιου Α.Ε.Π. (αύξηση κατά 18 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 1820) έναντι μόλις 38% των χωρών της Ανατολικής Ασίας που απώλεσαν το ίδιο ποσοστό μέσα σε 50 χρόνια.

Ακόμη πιο εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι μέσα στην περίοδο αυτή το κατά κεφαλή εισόδημα στις Η.Π.Α. αυξήθηκε κατά 79%, έναντι 64% κατά μέσο όρο στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και μείωσης κατά 6% στις χώρες της Ανατολικής Ασίας.

Οι μεταβολές στη γεωγραφική κατανομή του παγκόσμιου πλούτου επέφεραν σημαντικές κοινωνικές επιπτώσεις.

Οι πλέον χαρακτηριστικές αφορούσαν τις μετακινήσεις πληθυσμών προς τις Η.Π.Α. και η ανάπτυξη ενός ισχυρού κύματος μετανάστευσης που θα ενταθεί στα επόμενα έτη.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα 1 κατά την περίοδο 1870-1900, δηλαδή μέσα σε μόλις 30 έτη, το Α.Ε.Π. στις Η.Π.Α. τριπλασιάστηκε, ενώ σημαντική ήταν η αύξηση και του συνολικού Α.Ε.Π. των χωρών της Δυτικής Ευρώπης.

Το 1900, οι Η.Π.Α. και οι χώρες της Δυτικής Ευρώπης παρήγαγαν συνολικά το 50% του παγκόσμιου Α.Ε.Π., ενώ το ποσοστό των χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας είχε ήδη περιοριστεί μόλις στο 28,2%. Ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξήθηκε κατά 50%, μέσα στην περίοδο αυτή, ενώ οι Η.Π.Α. διασφάλισαν το αναγκαίο ισχυρά πληθυσμιακό μέγεθος (76 εκατομμύρια με αύξηση κατά 66% σε 80 έτη) που σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες κατέστησαν τη χώρα ως την ισχυρότερη του πλανήτη προαναγγέλλοντας την παγκόσμια κυριαρχία της στον 20ο αιώνα.

Εγκαταλείποντας πλέον το δόγμα του Προέδρου Μονρόε που διακήρυττε τον απομονωτισμό των Η.Π.Α. στα εσωτερικά τους ζητήματα, σταδιακά ετοιμάζονταν να διεκδικήσουν τον ηγετικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο.

Το πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα χαρακτηρίστηκε από δύο παγκόσμιους πολέμους, τη διεθνή οικονομική κρίση της περιόδου 1929 – 1932 και την επικράτηση του κομμουνισμού στο χώρο της Ανατολικής Ευρώπης και στη Κίνα και αργότερα και σε χώρες της Ασίας (Βόρειο Βιετνάμ, Βόρεια Κορέα, Λάος) και της Αφρικής.

Σε σχέση με το 1900, το 1950 το Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. αυξήθηκε κατά 367%, ταχύτερα σε σχέση με το συνολικό Α.Ε.Π. των χωρών της Δυτικής Ευρώπης και με εξαπλάσιο ρυθμό σε σχέση με το αντίστοιχο της Κίνας.

Το 1950 το Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. συμμετείχε με 27,3% στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. επισφραγίζοντας τη κυριαρχία της οικονομίας τους.

Μέσα στο πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα, παρά τους δύο παγκόσμιους πολέμους και το ενδιάμεσο παγκόσμιο οικονομικό κραχ της περιόδου 1929-1932, το κατά κεφαλή εισόδημα στις Η.Π.Α. αυξήθηκε κατά 134% έναντι μόλις κατά 58% (μέσος όρος) στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και μείωσης κατά 25% στη Κίνα. Το 1950 το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα των κατοίκων της Δυτικής Ευρώπης ανερχόταν μόλις στο

48% του κατά κεφαλή εισοδήματος του μέσου Αμερικανικού, ο οποίος είχε εισόδημα υψηλότερο κατά 21 φορές σε σχέση με το μέσο Κινέζο.

Το ίδιο έτος, το ποσοστό συμμετοχής της Ασίας στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. ανερχόταν μόλις σε 18,6%, έναντι 53,5% του μεριδίου του συνολικού Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. και της Δυτικής Ευρώπης.

Η περίοδος 1950-1990 χαρακτηρίζεται από τη συγκρότηση των σύγχρονων διεθνών διακρατικών οργανισμών με στόχο την ειρήνη και την προστασία της παγκόσμιας οικονομίας από φαινόμενα όπως της κρίσης της περιόδου 1929-1932 και του στασιμοπληθωρισμού που οδήγησαν στην άνοδο του Ναζισμού στη Γερμανία και τελικώς στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο.

Αν και η κυριαρχία των Η.Π.Α σε πολιτικό και στρατιωτικό και οικονομικό επίπεδο δεν αμφισβητείται, σταδιακά η παγκόσμια οικονομία έλαβε τριπολικό χαρακτήρα με τη Δυτική Ευρώπη και την Ιαπωνία να αποτελούν ισχυρούς πόλους του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος.

Η Δυτική Ευρώπη επωφελήθηκε κυρίως από την ίδρυση της Ε.Ο.Κ. το 1957 αλλά και από την προσέλκυση μεγάλης κλίμακας ξένων επενδύσεων.

Η Ιαπωνία μετά την ήττα της στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο προσδέθηκε στο άρμα των Η.Π.Α. ως αντίβαρο στην απειλή της κομμουνιστικής Κίνας με την οποία είχε και έχει ιστορικές διαφορές.

Με αιχμή του δόρατος το εκπαιδευτικό σύστημα και την υψηλή παραγωγικότητα της εργασίας μετατράπηκε από τις αρχές της δεκαετίας του 60 σε βιομηχανική και εξαγωγική υπερδύναμη, σημειώνοντας υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης για τρεις δεκαετίες.

Αν και στην περίοδο 1950-1990, οι Η.Π.Α. ήταν και με διαφορά η χώρα με το υψηλότερο Α.Ε.Π., όπως προκύπτει και από τα στοιχεία του πίνακα 1, η Ιαπωνία ήταν η χώρα με τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση του Α.Ε.Π.

Στην περίοδο αυτή, ενώ συνολικά το παγκόσμιο Α.Ε.Π. αυξήθηκε κατά 409%, το Α.Ε.Π. της Ιαπωνίας αυξήθηκε κατά 1341% έναντι 332% συνολικά των χωρών της Δυτικής Ευρώπης και κατά 299% των Η.Π.Α.

Το 1990, σύμφωνα με το σχετικό δείκτη του Maddison, το κατά μέσο κεφαλή εισόδημα στην Ιαπωνία ήταν κατά 18% υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο επίπεδο στη Δυτική Ευρώπη και υπολείπεται μόνο σε σχέση με αυτό των Η.Π.Α., της Ελβετίας και των Σκανδιναβικών χωρών.

Ωστόσο, στα επόμενα έτη ακολούθησαν μη προβλέψιμες τότε εξελίξεις.

Μετά την εφαρμογή της πρώτης φάσης του μεταρρυθμιστικού οικονομικού προγράμματος στην Κίνα το 1978 η οικονομία της ανέκαμψε με δυναμικούς ρυθμούς, επανεντασσομένη ουσιαστικά μετά από δεκαετίες παρακμής και απομονωτισμού στο διεθνές οικονομικό σύστημα.

Ήδη από, το 1990 το Α.Ε.Π. των χωρών της Ασίας ήταν ήδη σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με αυτό των Η.Π.Α. αλλά και συνολικά των χωρών της Δυτικής Ευρώπης. Ως ποσοστό του παγκόσμιου Α.Ε.Π. (όπως καταγράφεται με τη μέθοδο Maddison) το συνολικό Α.Ε.Π. των Ασιατικών χωρών ανήλθε το 1990 σε 31,8% του Παγκόσμιου Α.Ε.Π. Ήταν το υψηλότερο έως τότε σε όλη τη διάρκεια του 20ου αιώνα, έναντι 22,2% της Δυτικής Ευρώπης και 21,4% των Η.Π.Α

Ακόμη και τότε ελάχιστοι προέβλεπαν την ανατροπή που θα γινόταν στα επόμενα 25 έτη.

Στη τελευταία δεκαετία του 20ου αιώνα επιβεβαιώθηκε η δυναμική επάνοδος της Κίνας και δευτερευόντως της Ινδίας στο διεθνές οικονομικό σύστημα.

Κατά την περίοδο 1990-1999 το Α.Ε.Π. της Κίνας σωρευτικά αυξήθηκε κατά 93,2% έναντι 31,7% του παγκόσμιου Α.Ε.Π., 35,8% των Η.Π.Α. και μόλις 21,6% των χωρών της Δυτικής Ευρώπης.

Στο τέλος του 20ου αιώνα, το Α.Ε.Π. των Ασιατικών χωρών ως ποσοστό του παγκόσμιου Α.Ε.Π. προσέγγιζε το 37% και υπολείπονταν μόλις κατά 14% του συνολικού Α.Ε.Π. των χωρών της Δυτικής Ευρώπης και των Η.Π.Α., έναντι κατά 27% το 1990 και 65% το 1950.

Επιπλέον, από το 1992 σύμφωνα με μέθοδο Maddison, το Α.Ε.Π. της Κίνας είχε υπερβεί το αντίστοιχο της Ιαπωνίας, καταλαμβάνοντας τη δεύτερη θέση μετά τις Η.Π.Α.

Η δυναμική των Ασιατικών χωρών αναδείχθηκε σε όλη της την έκταση στον 21ο αιώνα.

Σύμφωνα με τη μέθοδο Maddison, το 2003 ήταν το πρώτο έτος μετά το 1870 που το συνολικό Α.Ε.Π. των Ασιατικών χωρών υπερέβη το συνολικό Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. και των χωρών της Δυτικής Ευρώπης.

Αλλά και το δυναμικότερο τμήμα της Ασιατικής Ηπείρου, οι 16 χώρες που αποτελούν γεωγραφικά τη Νοτιοανατολική Ασία διαθέτουν, ήδη από το 2006, υψηλότερο Α.Ε.Π. από όσο αθροιστικά οι Η.Π.Α. και οι χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Το 2008 το μερίδιο των Ασιατικών χωρών στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. είχε εκτοξευτεί στο 43,7% έναντι μόλις 35,7% συνολικά των Η.Π.Α. και της Δυτικής Ευρώπης.

Στο νέο αιώνα εκτός από τη Κίνα και την Ινδία και άλλες χώρες διεκδικούν δυναμικά την ενίσχυση του ρόλου τους στην παγκόσμια οικονομία.

Χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας, της Λατινικής Αμερικής, της Ευρασίας και της Αφρικής, εκτιμάται από διακρατικούς οικονομικούς οργανισμούς, όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα αλλά και ιδιωτικούς διεθνείς οργανισμούς ότι υπό ορισμένες προϋποθέσεις μπορούν να αποτελέσουν σημαντικούς πόλους της παγκόσμιας οικονομίας.

Ήδη μεταξύ τους σχηματίζουν ή επιχειρούν να συγκροτήσουν διακρατικούς οργανισμούς, επιδιώκοντας αυξημένο ρόλο και ισχυρή διεθνή παρουσία στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Επιχειρώντας να ανατρέψουν τη κυριαρχία των Η.Π.Α. και των χωρών G7 ή έστω να επιβάλλουν την παρουσία τους ως υπολογίσιμων συνομιλητών.

Αυτό σε μεγάλο βαθμό έχει ήδη επιτευχθεί μεταβάλλοντας παγιωμένες ισορροπίες του 20ου αιώνα.

1.2 Η αμφισβήτηση της κυριαρχίας των Η.Π.Α. στον 21ο αιώνα

Όπως προαναφέρθηκε, ο 20^{ος} αιώνας που χαρακτηρίστηκε από την παγκόσμια κυριαρχία της οικονομίας των Η.Π.Α. που είχε ως αποτέλεσμα η χώρα να μετατραπεί μεταπολεμικά σε πολιτική και στρατιωτική υπερδύναμη.

Στηριζόμενη στη διαρκή αύξηση του πληθυσμού μέσα από κεντρικά στοχευμένες πολιτικές μεταναστευτικών ροών, σε ένα προηγμένο εκπαιδευτικό σύστημα και αξιοποιώντας τα τεράστια αποθέματα πρώτων υλών, οι Η.Π.Α. εξελίχθηκαν σε βιομηχανική υπερδύναμη.

Η οικονομία τους ήταν η μεγάλη ευνοημένη από τις αποφάσεις της διεθνούς διάσκεψης του Bretton Woods, το 1948, με βάση τις οποίες το Αμερικανικό δολάριο μετατράπηκε σε παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα αλλά και στο κυρίαρχο νόμισμα στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές.

Η κυριαρχία του δολαρίου ευνόησε την αύξηση του όγκου και τις αξίες του παγκόσμιου εμπορίου, ωστόσο οδήγησε στην περαιτέρω ισχυροποίηση της οικονομίας των Η.Π.Α., συνέβαλε καθοριστικά στην αύξηση της ρευστότητά της αλλά και στη διαμόρφωση περιβάλλοντος χαμηλών επιτοκίων εντός της χώρας που καθιστούσε την οικονομική της μεγέθυνση, σε μεγάλο βαθμό, αυτοτροφοδοτούμενη.

Σε ειδική έκδοση της Βουλής των Αντιπροσώπων, το Δεκέμβριο του 1999, με τίτλο “The U.S. Economy at the beginning and End of the 20th Century” καταγράφηκαν συγκριτικά μεγέθη των Η.Π.Α. στις αρχές και στα τέλη του αιώνα, αναδεικνύοντας τη συσσώρευση ισχύος της αλλά και τη σημαντική άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της.

Συνοπτικά, από την έκδοση αυτή, απομονώνονται τα εξής:

Πρώτον: Οι Η.Π.Α. έγιναν η ισχυρότερη οικονομικά χώρα του πλανήτη το 1903 αναλαμβάνοντας τα σκήπτρα από τη Μεγάλη Βρετανία και διατήρησαν το κυρίαρχο ρόλο σε όλο τον 20ο αιώνα.

Δεύτερον: Ο πληθυσμός των Η.Π.Α. υπερτριπλασιάστηκε μέσα σε 100 χρόνια (από 76 σε 274 εκατομμύρια) ενώ η χώρα το 1999 παρήγαγε και κατανάλωνε κατά κεφαλή εξαπλάσια προϊόντα και υπηρεσίες σε σχέση με το 1900.

Τρίτον: Στις αρχές του 20ου αιώνα το μέσο κατά κεφαλή Α.Ε.Π. στις Η.Π.Α. υπολείπεται κατά 12% σε σχέση με το αντίστοιχο στη Μεγάλη Βρετανία. Το 1999 το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα στις Η.Π.Α. ήταν υψηλότερο κατά 27%, 33%, 45% και

733% σε σχέση με της Ιαπωνίας, της Γερμανίας, της Μεγάλης Βρετανίας και της Κίνας αντίστοιχα.

Από τις χώρες αυτές μόνο στην Ιαπωνία αυξήθηκε το κατά κεφαλή εισόδημα με ταχύτερο ρυθμό από ότι στις Η.Π.Α. στη διάρκεια του 20ου αιώνα.

Στα ανωτέρω θα μπορούσε να προστεθεί ότι τα περισσότερα νέα προϊόντα μαζικής κατανάλωσης του 20ου αιώνα σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν από Αμερικανικές εταιρίες. Αυτές ήταν οι πρώτες που ανακάλυψαν την αξία της επένδυσης σε τμήματα Έρευνας και Ανάπτυξης (R&D) για νέα προϊόντα όπως οι οικιακές ηλεκτρικές συσκευές, τα αυτοκίνητα, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, τα οποία άλλαξαν τη ζωή των κατοίκων του πλανήτη μας κατά τον προηγούμενο αιώνα.

Επενδύοντας στην εκπαίδευση, την έρευνα και τη καινοτομία και με όπλο το δολάριο η οικονομία των Η.Π.Α. αποτέλεσε την ατμομηχανή της παγκόσμιας οικονομίας.

Η πρώτη, ουσιαστικά, απόπειρα της αμφισβήτησης της ηγεμονίας της οικονομίας των Η.Π.Α. έγινε κατά τη τελευταία δεκαετία του προηγούμενου αιώνα με την ίδρυση και λειτουργία από το 1993 της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τη δημιουργία αρχικώς της ενιαίας αγοράς από 1.1.1993 με τη κατάργηση των εμμέσων φόρων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο και στη συνέχεια της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Ο.Ν.Ε.) και τελικά την εισαγωγή του ευρώ ως κοινού νομίσματος των ισχυρότερων (πλην Ηνωμένου Βασιλείου) μελών της από τις 1.1.2002 η Ευρωπαϊκή Ένωση φιλοδοξούσε να αποτελέσει τον ισχυρότερο οικονομικό χώρο στον πλανήτη υποσκελίζοντας τις Η.Π.Α.

Το 2001, τελευταίο έτος πριν από την εισαγωγή του ευρώ, το Α.Ε.Π. των Η.Π.Α., υπολογιζόμενο σε τρέχουσες τιμές ήταν κατά 18% υψηλότερο του αντίστοιχου της Ε.Ε. των «28» (επεξεργασία στοιχείων του Δ.Ν.Τ.-πίνακας 2) και κατά 272,8% των χωρών BRIC που για πρώτη φορά εμφανίστηκαν τότε σε προφητικού χαρακτήρα έκδοση της Goldman Sachs για τις προοπτικές και τις δυνατότητες να πρωταγωνιστήσουν στον 21ο αιώνα οι οικονομίες της Βραζιλίας, της Ρωσίας, της Ινδίας και κυρίως της Κίνας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Α.Ε.Π. (σε τρέχουσες τιμές – δις. δολ.)

	1999	2001	2008	2015	2020*
Η.Π.Α.	9.661	10.622	14.719	18.037	21.927
Γερμανία	2.203	1.952	3.770	3.365	4.008
Ιαπωνία	4.417	4.161	4.849	4.124	5.506
Ην. Βασίλειο	1.653	1.614	2.899	2.858	2.928
Γαλλία	1.502	1.383	2.937	2.420	2.851
Ιταλία	1.250	1.163	2.402	1.816	2.046
Καναδάς	676	736	1.549	1.551	1.856
ΣΥΝΟΛΟ G7	21.362	21.631	33.125	34.171	41.122
Ε.Ε. (28)	9.580	8.997	19.199	16.300	18.922
Βραζιλία	599	560	1.696	1.773	2.213
Ρωσία	210	329	1.785	1.326	1.698
Ινδία	467	494	1.224	2.073	3.297
Κίνα	1.097	1.344	4.605	11.182	16.458
Ν. Αφρική	137	122	287	315	325
ΣΥΝΟΛΟ BRICS	2.510	2.849	9.597	16.669	23.991
Μεξικό	579	725	1.101	1.144	1.325
Ινδονησία	169	175	559	859	1.274
Νιγηρία	57	73	330	494	483
Τουρκία	250	196	731	718	913
ΣΥΝΟΛΟ MINT	1.055	1.169	2.721	3.215	3.995
Κορέα	485	533	1.002	1.378	1.747
Βιετνάμ	29	33	98	191	276
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ Α.Ε.Π.	32.587	33.418	63.422	73.599	93.599
Ποσοστό G7 στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	65,6%	64,7%	52,2%	46,4%	43,9%
Ποσοστό BRICS στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	7,7%	8,5%	15,1%	22,6%	25,6%
Ποσοστό MINT στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	3,2%	3,5%	4,3%	4,4%	4,3%

Πηγή IMF: World Economic Outlook Database – January 2017

*Προβλέψεις

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Α.Ε.Π. (σε δις. δολάρια ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης)

	1999	2001	2008	2015	2020*
Η.Π.Α.	9.661	10.622	14.719	18.037	21.927
Γερμανία	2.303	2.531	3.276	3.860	4.583
Ιαπωνία	3.095	3.322	4.281	4.843	5.483
Ην. Βασίλειο	1.467	1.635	2.264	2.702	3.244
Γαλλία	1.580	1.750	2.318	2.666	3.185
Ιταλία	1.535	1.698	2.118	2.175	2.518
Καναδάς	847	948	1.326	1.634	1.973
ΣΥΝΟΛΟ G7	20.488	22.506	30.302	35.917	42.913
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε. (28)	11.062	12.305	16.952	19.344	23.373
Βραζιλία	1.480	1.638	2.559	3.199	3.631
Ρωσία	1.453	1.758	3.299	3.725	4.309
Ινδία	1.954	2.230	4.355	7.998	12.842
Κίνα	3.336	4.097	10.071	19.696	29.348
Ν. Αφρική	325	363	581	726	860
ΣΥΝΟΛΟ BRICS	8.548	10.086	20.865	35.344	50.990
Μεξικό	1.124	1.231	1.748	2.230	2.800
Ινδονησία	893	1.016	1.764	2.848	4.119
Νιγηρία	256	302	651	1.094	1.302
Τουρκία	600	632	1.118	1.596	2.072
ΣΥΝΟΛΟ MINT	2.873	3.181	5.281	7.768	10.293
Κορέα	694	827	1.347	1.853	2.373
Βιετνάμ	146	175	334	553	826
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ Α.Ε.Π.	46.294	51.987	83.179	114.137	149.612
Ποσοστό G7 στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	44,3%	43,3%	36,4%	31,5%	28,7%
Ποσοστό BRICS στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	18,5%	19,4%	25,1%	31,0%	34,1%
Ποσοστό MINT στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	6,2%	6,1%	6,4%	6,8%	6,9%

Πηγή IMF: World Economic Outlook Database – January 2017

*Προβλέψεις

Με βάση τον υπολογισμό του Α.Ε.Π. σε τρέχοντα δολάρια ισοτιμία αγοραστικής δύναμης το 2001, το Α.Ε.Π. των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε δολάρια ήταν υψηλότερο κατά 15,8% σε σχέση με των Η.Π.Α (πίνακας 3).

Μετά την εισαγωγή του ευρώ στις 1.1.2002 με ισοτιμία έναρξης 1 ευρώ=1,1795, ύστερα από ένα πρώτο χρονικό διάστημα υποτίμησης του, το νέο νόμισμα ανατιμήθηκε με ανώτατο επίπεδο της μεταξύ τους ισοτιμίας τον Ιούλιο του 2008 (1 ευρώ=1,64 δολάρια).

Η ανατίμηση του ευρώ σε σχέση με το δολάριο κατά την περίοδο 2003-2008 δημιούργησε περαιτέρω αμφιβολίες για τη δυνατότητα της οικονομίας των Η.Π.Α. να διατηρήσει τον ηγετικό ρόλο του παρελθόντος.

Παράλληλα, η ανατίμηση του ευρώ σε σχέση με το δολάριο υπήρξε η αιτία που το Α.Ε.Π. της Ε.Ε. τόσο σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια όσο και σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης σε δολάρια ήταν κατά πολύ υψηλότερο του αντίστοιχου των Η.Π.Α. το 2008.

Αν και δημοσίως, η κυβέρνηση των Η.Π.Α. χαιρέτισε την εισαγωγή του ευρώ, πολλοί Αμερικανοί οικονομολόγοι και αναλυτές διατύπωναν ακόμη και δημοσίως εκτιμήσεις ότι οι συνέπειες της κυκλοφορίας του νέου νομίσματος θα ήταν αρνητικές για τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα των Η.Π.Α. που ήταν και παραμένουν συνυφασμένα με το ρόλο του δολαρίου ως εθνικού και παράλληλα παγκόσμιου νομίσματος.

Ωστόσο, σήμερα, δεκαπέντε χρόνια μετά τη κυκλοφορία του ευρώ σε φυσική μορφή, είναι εμφανές ότι δεν επέτυχε να αμφισβητήσει, τουλάχιστον σε ενοχλητικό για τις Η.Π.Α. επίπεδο, τη κυριαρχία του δολαρίου.

Στο σύνολο των αποθεματικών σε ξένο συνάλλαγμα παγκοσμίως το ποσοστό αυτών που διακρατούνται σε δολάρια κυμαίνεται από 62%-64%, έναντι μόλις 20%-24% σε ευρώ. Επιπλέον, ο ρόλος του δολαρίου παραμένει κυρίαρχος ως το κύριο νόμισμα στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές παρά το γεγονός ότι οι εμπορικές συναλλαγές στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διενεργούνται αποκλειστικά σε ευρώ.

Είναι προφανές ότι η πρόσφατη διεθνής οικονομική κρίση αν και ξεκίνησε στις Η.Π.Α. το Σεπτέμβριο του 2008 τελικώς έπληξε περισσότερο την Ευρωπαϊκή Ένωση και την εμπιστοσύνη των τρίτων κρατών και των διεθνών αγορών στις προοπτικές της. Άλλωστε η ανάκαμψη του δολαρίου σε σχέση με το ευρώ μετά το 2008 σε συνδυασμό με την ταχύτερη αύξηση του πραγματικού Α.Ε.Π. στις Η.Π.Α. είχε ως αποτέλεσμα το

2015 το Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. να υπερέχει του Α.Ε.Π. της Ε.Ε. κατά 10,7% υπολογιζόμενου σε τρέχουσες τιμές (Πίνακας 2).

Ακόμη και υπολογιζόμενο σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης το Α.Ε.Π. της Ε.Ε. το 2015 υπερείχε κατά 7,2% έναντι του Α.Ε.Π. των Η.Π.Α., δηλαδή χαμηλότερα σε σχέση με το 2001 (15,8%).

Σε κάθε περίπτωση, στα πρώτα 15 έτη του 21ου αιώνα, οι οικονομίες των Η.Π.Α. και της Ε.Ε. απώλεσαν σημαντικά μερίδια ως προς το παγκόσμιο Α.Ε.Π.

Σε όφελος κυρίως των BRICS αλλά και αναπτυσσόμενων οικονομιών, όπως οι χώρες MINT και άλλες χώρες κυρίως της Νοτιοανατολικής Ασίας.

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 2 και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (I.M.F.), το 2015 το ποσοστό των Η.Π.Α. ως προς το παγκόσμιο Α.Ε.Π. είχε μειωθεί σε 24,5% και της Ε.Ε. σε 22,1% σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια, έναντι συμμετοχής κατά 29,6% και 29,4% το 1999 αντίστοιχα. Δηλαδή στα πρώτα έτη του 21ου αιώνα το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. και της Ευρωπαϊκής Ένωσης από 59% περιορίστηκε σε 46,6% ως προς το παγκόσμιο Α.Ε.Π.

Όπως προκύπτει από την επεξεργασία των στοιχείων του Δ.Ν.Τ. και με βάση τις εκτιμήσεις του (πίνακας 2 και 3) η τάση αυτή θα συνεχιστεί και στα επόμενα έτη. Έτσι το 2020, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις του Δ.Ν.Τ. (World Economic Outlook Database – January 2017), σε τρέχουσες τιμές το ποσοστό συμμετοχής των Η.Π.Α. στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. θα μειωθεί περαιτέρω στο 23,4%, ενώ της Ευρωπαϊκής Ένωσης μόλις στο 20,2%.

Εάν συνυπολογίσουμε την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση το ποσοστό της θα είναι ακόμη χαμηλότερο, καθώς αποτελεί διαχρονικά χώρα από τις τρεις ισχυρότερες ευρωπαϊκές οικονομίες.

Οι προσδοκίες που είχαν δημιουργηθεί στις αρχές του αιώνα μας ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση λίγα χρόνια μετά την κυκλοφορία του ενιαίου νομίσματος θα έχει υποκαταστήσει τις Η.Π.Α. ως η νέα πολιτική και οικονομική δύναμη του πλανήτη έχουν πλέον εξανεμιστεί.

Σήμερα ελάχιστοι πλέον αμφισβητούν ότι η οικονομική κυριαρχία των Η.Π.Α. απειλείται κυρίως από τη Κίνα και τον υπό την ηγεσία της οργανισμό των χωρών BRICS.

Ήδη από το 2014, η Κίνα με βάση το Α.Ε.Π. εκπεφρασμένο σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης σε δολάρια έχει αντικαταστήσει τις Η.Π.Α. στην πρώτη θέση της παγκόσμιας κατάταξης (Πίνακας 3).

Αλλά και με βάση τη διαμόρφωση του Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια, η Κίνα από το 2009 έχει αντικαταστήσει την Ιαπωνία στη δεύτερη θέση, ενώ από το 2015 το συνολικό Α.Ε.Π. των χωρών BRICS υπερβαίνει το αντίστοιχο της Ε.Ε.

Με βάση τις εκτιμήσεις του Δ.Ν.Τ., το 2020 οι BRICS θα κατέχουν την πρώτη θέση με βάση το ποσοστό συμμετοχής του Α.Ε.Π. τους στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. (25,6%) έναντι 23,4% των Η.Π.Α.

Ωστόσο ήδη από ετών η Κίνα έχει καταστεί η παγκόσμια ηγέτιδα δύναμη σε μια σειρά από κρίσιμους δείκτες για την πορεία της διεθνούς οικονομίας.

Το 2009 έγινε η πρώτη εξαγωγική χώρα στον πλανήτη και το 2013 εκτόπισε τις Η.Π.Α. στη συμμετοχή της στο παγκόσμιο εμπόριο (άθροισμα εισαγωγών και εξαγωγών προϊόντων).

Εδώ και σχεδόν μια δεκαετία, χάρη την πληθυσμιακή της υπεροχή και τη τεράστια εσωτερική της αγορά, αποτελεί την κυρίαρχη δύναμη στην κατασκευή αυτοκινήτων υποκαθιστώντας τις ισχυρές αυτοκινητοβιομηχανίες των Η.Π.Α., της Γερμανίας και της Ιαπωνίας, ενώ είναι η χώρα με την υψηλότερη ετήσια παραγωγή χρυσού. Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθεί το υψηλό πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο με τις Η.Π.Α. και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως και η τοποθέτηση σημαντικού μέρους των συναλλαγματικών της διαθεσίμων σε αγορά Αμερικανικού χρέους και κρατικών και εταιρικών χρεογράφων που εκδίδονται στις χώρες της Ευρωζώνης.

Ωστόσο, κατά την άποψη μας οι Η.Π.Α. θα παραμείνουν ισχυρός πόλος του διεθνούς του διεθνούς οικονομικού συστήματος, χάρη στην υψηλή παραγωγικότητα της εργασίας, την πρωτοπορία τους στην έρευνα και στη καινοτομία και με όπλο το ρόλο του δολαρίου στις διεθνείς εμπορικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές θα συνεχίζουν να αποτελούν μια ισχυρή οικονομικά δύναμη.

Η ευελιξία του εγχώριου πολιτικού και οικονομικού συστήματος στη λήψη αποφάσεων αποτελεί ένα πρόσθετο συγκριτικό πλεονέκτημα για τις Η.Π.Α. όπως αποδείχθηκε στην πρόσφατη διεθνή οικονομική κρίση του 2008.

Σε αντίθεση με ότι συνέβη στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δεν διέθετε την αναγκαία θεσμική συγκρότηση, τα εργαλεία και την ευελιξία ώστε να διαχειριστεί κρίσιμες στιγμές και κυρίως να λάβει άμεσες αποφάσεις. Στην πρώτη τρικυμία που αντιμετώπισε αναδείχθηκαν οι αδυναμίες της.

Οι Η.Π.Α. στον εικοστό αιώνα καθόρισαν άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά την πορεία του πλανήτη.

Εξελίχθηκαν στην αδιαμφισβήτη υπερδύναμη σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο, με ισχυρή έως και καταλυτική επιρροή στους διακρατικούς πολιτικούς και οικονομικούς οργανισμούς.

Επένδυσαν στην έρευνα, στη καινοτομία και στις νέες τεχνολογίες, στηριζόμενες στον ευέλικτο ιδιωτικό τους τομέα και στην υψηλή παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού. Διαθέτουν ακόμη ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα και δεν θα πρόκειται να παραδώσουν εύκολα το κυρίαρχο ρόλο τους στην πορεία του πλανήτη.

Εκτός από το παγκόσμιο ρόλο του δολαρίου, η ικανότητά τους να αφομοιώνουν μεταναστευτικές ροές και η κυριαρχία της γλώσσας τους στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, της ψυχαγωγίας και της ενημέρωσης αποτελούν πανίσχυρα όπλα.

Η ανάδειξη της Η.Π.Α θα καταδειχθεί στα επόμενα κεφάλαια, ο παγκόσμιος οικονομικός χάρτης του 2030 θα είναι πολυπολικός. Είναι πολύ πιθανό ότι το 2030 ή και νωρίτερα το Α.Ε.Π. της Κίνας σε τρέχουσες τιμές να έχει ήδη υπερβεί το αντίστοιχο των Η.Π.Α.

Ωστόσο, το κατά κεφαλή εισόδημα στις Η.Π.Α. θα παραμείνει σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με την Κίνα, τις BRICS και τις MINT.

Στο νέο πολυπολικές διεθνές οικονομικό σύστημα, σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις καμία χώρα δεν θα διαθέτει παρόμοια ισχύ με αυτή των Η.Π.Α. στην περίοδο 1950-2000.

Η δημογραφική υπεροχή της Ασίας, η ανασυγκρότηση της Κίνας και της Ινδίας, η προφανής δυναμική της οικονομίας αναπτυσσόμενων χωρών όπως είναι η Ινδονησία, η Νιγηρία, το Βιετνάμ ήδη διαμορφώνουν νέες ισορροπίες στην παγκόσμια οικονομία.

2 Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ BRICS

2.1 Απολογισμός της πορείας των οικονομιών των BRICS στην περίοδο 2001-2015

Όταν το Νοέμβριο του 2001 ο Jim O' Neil εισήγαγε τον όρο BRIC, επιχειρηματολογώντας υπέρ του μελλοντικά κυρίαρχου ρόλου που θα διαδραματίσουν οι οικονομίες της Βραζιλίας, της Ρωσίας, της Ινδίας και της Κίνας, το διεθνές πολιτικό και οικονομικό κλίμα ήταν πολύ διαφορετικό από το σημερινό.

Οι Η.Π.Α., κυρίαρχη πολιτική και οικονομική δύναμη του πλανήτη, προετοιμάζονταν για μια μεγάλη στρατιωτική εμπλοκή στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ ως απάντηση στην πρωτοφανή επίθεση της ισλαμικής εξτρεμιστικής οργάνωσης Al Qaeda στις 11.9.2001, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση επικρατούσε άκρατος ενθουσιασμός εν όψει της εισαγωγής του ευρώ (από τις 1.1.2012) σε φυσική μορφή και των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι έως το 2010 θα αντικαταστούσε τις Η.Π.Α. ως η ισχυρότερη οικονομική δύναμη του πλανήτη.

Στην Ασία, η Ιαπωνία παρά το γεγονός ότι βρισκόταν ήδη σε οικονομική ύφεση επί μια δεκαετία και υπέφερε από τις συνέπειες του αποπληθωρισμού, παρέμενε κυρίαρχη στην περιοχή, με υπερτριπλάσιο Α.Ε.Π. σε σχέση με το αντίστοιχο της Κίνας και υψηλότερο κατά 53,1% σε σχέση με το συνολικό Α.Ε.Π. των τεσσάρων (τότε) BRIC.

Το 2001 η κυρίαρχη ομάδα χωρών στην παγκόσμια οικονομία παρέμενε η G7 (Η.Π.Α., Γερμανία, Ιαπωνία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία, Καναδάς) με μη ορατές τις προοπτικές αποδυνάμωσής της στο εγγύς μέλλον.

Το 2001, οι G7 έλεγχαν το 64,7% του Παγκοσμίου Α.Ε.Π. σε δολάρια και κατείχαν το μεγαλύτερο ποσοστό στο παγκόσμιο εμπόριο.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μεταξύ τους, η χώρα με τη λιγότερη ισχυρή οικονομία, η Ιταλία, είχε κατά κεφαλή Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές 19 φορές και σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης 9 φορές υψηλότερο από τη Κίνα.

Ωστόσο, μέσα σε μια δεκαπενταετία, ο παγκόσμιος οικονομικός χάρτης μετατοπίστηκε με μεγαλύτερη ένταση σε σχέση με όλη τη μεταπολεμική περίοδο ανατρέποντας σε μεγάλο βαθμό πολιτικοοικονομικές ισορροπίες 65-70 ετών.

Με αιχμή τη Κίνα που μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 90 διέθετε περιορισμένες εξαγωγικές επιδόσεις και μέχρι το 2004 σχετικά χαμηλό πλεόνασμα στο εμπορικό της ισοζύγιο, σταδιακά οι οικονομίες των χωρών BRIC κάλυψαν σημαντικό έδαφος σε σχέση με τις αναπτυγμένες οικονομίες της Δύσης.

Μετά τη διεθνή οικονομική κρίση της περιόδου 2008-2010 που έπληξε αρχικώς τις Η.Π.Α. και στη συνέχεια και με μεγαλύτερη ένταση το χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οικονομίες των BRICS (πλέον και με τη προσθήκη της Νότιας Αφρικής το 2010) αύξησαν ακόμη περισσότερο το ρόλο και το μερίδιο του στην παγκόσμια οικονομία.

Εν τω μεταξύ, η συνεργασία των BRIC είχε ήδη λάβει θεσμοθετημένο χαρακτήρα, ουσιαστικά από το 2006 και τυπικά από τον Ιούνιο του 2009, με τη σύνοδο των ηγετών της Βραζιλίας, της Ρωσίας, της Ινδίας και της Κίνας στο Αικατερινμπουργκ της Ρωσίας.

Εκεί για πρώτη φορά έγινε αναφορά στην ανάγκη σχεδιασμού ενός νέου παγκόσμιου αποθεματικού νομίσματος. Ήταν η δεύτερη φορά που έστω εμμέσως επιχειρήθηκε να αμφισβητηθεί η παντοδυναμία του δολαρίου μετά την εισαγωγή του ευρώ ως κοινού νομίσματος, μέσου και συμβόλου της παγκόσμιας κυριαρχίας των Η.Π.Α.

Το 2010, η είσοδος στην ομάδα της Νότιας Αφρικής είχε περισσότερο συμβολικό χαρακτήρα, καθώς σε αντίθεση με τις πρώτες τέσσερις η νέα χώρα-μέλος των BRICS είχε πολύ χαμηλή στάθμιση στο διεθνές εμπόριο και στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. Ωστόσο, ήταν και παραμένει η χώρα με το υψηλότερο κατά κεφαλή εισόδημα στην Αφρική, διαθέτοντας στο υπέδαφός της μεγάλο απόθεμα πλουτοπαραγωγικών πόρων.

Μετά από μακρές διαβουλεύσεις, οι BRICS ίδρυσαν τη Νέα Αναπτυξιακή Τράπεζα με μετοχικό κεφάλαιο 100 δις. δολαρίων και ισότιμη συμμετοχή των πέντε χωρών.

Η Νέα Αναπτυξιακή Τράπεζα ήδη υποστηρίζει 7 μεγάλα επενδυτικά σχέδια στις πέντε χώρες, επικεντρωμένα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πλην ενός από αυτά που αφορά την αναβάθμιση έργου κεντρικού οδικού δικτύου στην Ινδία.

Η ίδρυση και η λειτουργία της Νέας Αναπτυξιακής Τράπεζας έχει διπλό στόχο. Αφ' ενός μεν υποδηλώνει τη βούληση των πέντε χωρών να ενισχύσουν τη θεσμοθετημένη πλέον συνεργασία τους, αφ' ετέρου δε αποτελεί μήνυμα προς τις Η.Π.Α. και τις διεθνείς αγορές ότι στοχεύουν να διεκδικήσουν ηγετικό ρόλο.

Άλλωστε, από ότι διαφαίνεται από τις πρώτες εξαγγελίες της, η Νέα Αναπτυξιακή Τράπεζα στοχεύει να διευρύνει τις δραστηριότητές της και εκτός του γεωγραφικού χώρου των μελών της, παρέχοντας σε τρίτες χώρες χρηματοδοτήσεις και δάνεια ανταγωνιζόμενη ευθέως την Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο που θεωρούνται οι διεθνείς οργανισμοί με ισχυρή επιρροή από τις Η.Π.Α. και χώρες G7.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
Μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του Α.Ε.Π. (%)

G7	1990-2000	2000-2015
Η.Π.Α	3,6	1,7
Γερμανία	1,7	1,1
Ιαπωνία	1,3	0,7
Ην. Βασίλειο	2,6	1,4
Γαλλία	2,0	1,1
Ιταλία	1,6	-0,2
Καναδάς	3,0	1,9
Χώρες BRICS		
Βραζιλία	2,8	3,5
Ρωσία	-4,7	3,9
Ινδία	6,0	7,5
Κίνα	10,6	10,1
Ν. Αφρική	2,1	3,2
Χώρες MINT		
Μεξικό	3,3	2,3
Ινδονησία	4,2	5,5
Νιγηρία	1,9	7,9
Τουρκία	3,9	4,5
Λοιπές χώρες		
Κορέα	6,2	3,9
Βιετνάμ	7,9	6,4
Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	2,8	2,8

Πηγή: World Bank – World Development Indicators 2016.

Η δυναμική ανάπτυξη των χωρών BRICS ιδίως κατά την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα επέστρεψε στα μέλη του να αμφισβητούν τουλάχιστον την ηγετική πρωτοκαθεδρία των Η.Π.Α.

Είναι χαρακτηριστικό ότι:

Πρώτον: Με βάση τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του πραγματικού Α.Ε.Π. στις χώρες BRICS διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα κατά την περίοδο 2000-2015, καλύπτοντας ή και υπερκαλύπτοντας την απόστασή τους από τις χώρες με αναπτυγμένη οικονομία (Πίνακας 4).

Αναμφισβήτητα, μεταξύ τους, πρωτοπόρος ήταν η Κίνα με μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης κατά την περίοδο αυτή 10,1% (10,6% στην περίοδο 1990-2000).

Κατά την περίοδο 2000-2015 οι οικονομίες όλων των BRICS σημείωσαν μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης κατά πολύ υψηλότερο της αντίστοιχης μεταβολής του παγκόσμιου Α.Ε.Π. (2,8%).

Αντιθέτως όλες οι χώρες που συμμετέχουν στους G7 σημείωσαν χαμηλότερες επιδόσεις σε σχέση με τη μέση ετήσια μεταβολή του παγκοσμίου Α.Ε.Π. κατά την περίοδο αυτή. Από αυτές σχετικά καλύτερες επιδόσεις είχαν οι Η.Π.Α. και ο Καναδάς, ενώ τη χειρότερη επίδοση είχαν η Ιαπωνία (0,7%) και η Ιταλία με αρνητικό μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του πραγματικού Α.Ε.Π.

Δεύτερον: Το 2001, το Α.Ε.Π. της Κίνας σε τρέχουσες τιμές αποτελούσε μόλις το 14,9% του συνολικού Α.Ε.Π. των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το 12,7% του Α.Ε.Π. των Η.Π.Α.

Το ίδιο έτος, το συνολικό Α.Ε.Π. των BRICS ανερχόταν μόλις στο 31,7% του αντίστοιχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μόλις στο 26,8% των Η.Π.Α.

Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης που ακολούθησαν έως το 2015 περιόρισαν σε σημαντικό βαθμό τη χαώδη απόστασή τους.

Το 2015, το Α.Ε.Π. της Κίνας αποτελούσε ήδη το 68,6% και το 62% της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Η.Π.Α. αντίστοιχα.

Το ίδιο έτος, με βάση τα επίσημα στοιχεία του Δ.Ν.Τ. (Πίνακας 2) το συνολικό Α.Ε.Π. των BRICS για πρώτη φορά υπερέβη το Α.Ε.Π. των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβεβαιώνοντας εμφατικά ότι αποτελούν πλέον ισχυρό και με μεγάλη δυναμική πόλο στο διεθνές οικονομικό σύστημα.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες προβλέψεις του Δ.Ν.Τ., το 2020 το συνολικό Α.Ε.Π. των BRICS θα είναι υψηλότερο όχι μόνο (κατά 26,8%) σε σχέση με της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και σε σχέση με των Η.Π.Α. που θα παραμείνουν στη κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης σε επίπεδο χωρών με τη διαφορά από τη Κίνα να μειώνεται ακόμη περισσότερο.

Τρίτον: Με βάση τον υπολογισμό του Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, το Α.Ε.Π. της Κίνας υπερέβη το αντίστοιχο των Η.Π.Α. για πρώτη φορά το 2014 και το 2015 διεύρυνε επιπλέον τη μεταξύ τους απόσταση (Πίνακας 3).

Σημειώνεται ότι το 2001 το Α.Ε.Π. των Η.Π.Α., με την ίδια μεθοδολογία ήταν υψηλότερο κατά 159,3% σε σχέση με της Κίνας.

Παράλληλα, το 2015 το Α.Ε.Π. των χωρών G7 υπερτερούσε οριακά του αντίστοιχου των BRICS, ενώ το 2016 οι BRICS για πρώτη φορά υπερέβησαν την Ε.Ε.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Δ.Ν.Τ., το 2020, το Α.Ε.Π. της Κίνας θα υπερτερεί όχι μόνο σε σχέση με όλων των άλλων χωρών αλλά και όλων των οργανισμών χωρών, συμπεριλαμβανομένου του συνολικού Α.Ε.Π. των χωρών της ομάδας G7.

Τέταρτον: Αιχμή του δόρατος της ταχύτητας οικονομικής μεγέθυνσης της Κίνας ήταν οι εντυπωσιακές εξαγωγικές της επιδόσεις.

Το 2005 η Κίνα για πρώτη φορά υποσκέλισε την Ιαπωνία στις εξαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών. Το 2009 έγινε η πρώτη χώρα σε εξαγωγές παγκοσμίως με υψηλότερες εξαγωγές και από τη Γερμανία.

Κατά την περίοδο του 2005-2015, οι εξαγωγές της Κίνας σε δολάρια αυξήθηκαν κατά 214%, έναντι 78% των Η.Π.Α., 46% της Γερμανίας, 17% της Ιαπωνίας και μόλις 13% του Καναδά (Πίνακας 5).

Στην ίδια χρονική περίοδο και μετά την εθνικοποίηση του ενεργειακού της τομέα, η Ρωσία αύξησε τις εξαγωγές της στηριζόμενη κυρίως στις εξαγωγές φυσικού αερίου προς την Ευρώπη και πετρελαίου στις μεγάλες διεθνείς αγορές.

Από τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Οργανισμού Πετρελαιοπαραγωγών Εξαγωγικών Κρατών (O.P.E.C.), προκύπτει ότι η Ρωσία διαθέτει τα υψηλότερα βεβαιωμένα αποθέματα φυσικού αερίου στον πλανήτη ύψους 49,5 τρισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων, ενώ είναι η μεγαλύτερη χώρα σε ημερήσια παραγωγή πετρελαίου, διαθέτοντας βεβαιωμένα αποθέματα ύψους 80 δισεκατομμυρίων βαρελιών.

Σταδιακά και η Ινδία μετατράπηκε σε ισχυρή εξαγωγική χώρα σε προϊόντα όπως οι πολύτιμοι λίθοι, τα υφάσματα, ηλεκτρονικές συσκευές κλπ., ενώ η χώρα ήδη διαθέτει ισχυρή παραγωγική βάση για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας με ισχυρή διεθνή ζήτηση και εξελίσσεται σε σημαντικό διεθνές κέντρο παροχής υπηρεσιών outsourcing (call centers κλπ.).

Παρά τη μείωση του όγκου και της αξίας φυσικού αερίου από τη Ρωσία, κατά τη διετία 2014-2015, λόγω της μείωσης της ζήτησης από την Ευρώπη και της διεθνούς τιμής του καθώς και των τιμών βασικών εξαγωγικών προϊόντων της Βραζιλίας (καφές, ζάχαρη κλπ.) όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 5 το μερίδιο των εξαγωγών των χωρών BRICS στο σύνολο των παγκόσμιων εξαγωγών αυξήθηκε από 10,8% το 2005 σε 16,7% το 2015, ενώ αντιθέτως το μερίδιο των G7 παρουσίασε μείωση κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες στην περίοδο αυτή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(σε δις. δολάρια)

	2005	2015	ΑΥΞΗΣΗ (%)
Η.Π.Α.	1.286	2.286	78
Γερμανία	1.080	1.573	46
Ιαπωνία	673	785	17
Ην. Βασίλειο	620	777	25
Γαλλία	593	752	27
Ιταλία	448	547	22
Καναδάς	431	489	13
ΣΥΝΟΛΟ G7	5.131	7.209	40
Βραζιλία	133	224	68
Ρωσία	269	393	46
Ινδία	155	429	177
Κίνα	773	2.429	214
Ν. Αφρική	68	97	43
ΣΥΝΟΛΟ BRICS	1.398	3.572	156
Μεξικό	230	404	76
Ινδονησία	95	171	80
Νιγηρία	57	50	-12
Τουρκία	106	199	88
ΣΥΝΟΛΟ MINT	488	824	69
Κορέα	336	647	93
Βιετνάμ	37	173	368
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΟΛΟ	12.966	21.327	64
Ποσοστό G7 στο σύνολο των Παγκόσμιων Εξαγωγών	39%	33,8%	
Ποσοστό BRICS στο σύνολο των Παγκόσμιων Εξαγωγών	10,8%	16,7%	
Ποσοστό MINT στο σύνολο των Παγκόσμιων Εξαγωγών	3,8%	3,9%	

Πηγή: The World Bank – World Development Indicators – February 2017

ΠΙΝΑΚΑΣ 6
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ*
(σε δις. δολάρια)

	2005	2015	ΑΥΞΗΣΗ (%)
Η.Π.Α.	188	384	104
Γερμανία	102	174	71
Ιαπωνία	847	1.233	46
Ην. Βασίλειο	44	130	195
Γαλλία	74	138	86
Ιταλία	66	131	98
Καναδάς	33	80	142
ΣΥΝΟΛΟ G7	1.354	2.270	68
Βραζιλία	54	356	559
Ρωσία	182	368	102
Ινδία	138	353	156
Κίνα	831	3.405	310
Ν. Αφρική	21	46	119
ΣΥΝΟΛΟ BRICS	1.226	4.528	269
Μεξικό	74	176	138
Ινδονησία	35	106	203
Νιγηρία	29	31	7
Τουρκία	52	110	112
ΣΥΝΟΛΟ MINT	190	423	123
Κορέα	211	367	74
Βιετνάμ	9	28	211

Πηγή: The World Bank – World Development Indicators – February 2017

*συμπεριλαμβάνει την αξία του αποθεματικού σε χρυσό

Πέμπτον: Η ισχυρή ανάπτυξη των οικονομιών και οι υψηλές εξαγωγές τους, εξασφάλισαν στις χώρες BRICS υψηλά συναλλαγματικά αποθέματα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας (Πίνακας 6) τα συνολικά αποθεματικά της Κίνας σε νομίσματα τρίτων χωρών, χρυσό κλπ. το 2015 ανήλθαν σε 3.405 δισεκατομμύρια δολάρια, σημειώνοντας αύξηση κατά 310% σε σχέση με το 2005.

Σχεδόν το 1/3 των συναλλαγματικών διαθεσίμων είναι τοποθετημένο σε κρατικά χρεόγραφα των Η.Π.Α., ενώ σημαντικά ποσά είναι τοποθετημένα σε ευρώ και στο ιαπωνικό γιεν. Μαζί με την Ιαπωνία, η Κίνα είναι τα τελευταία χρόνια, η χώρα με την υψηλότερη κατοχή ομολόγου του Αμερικανικού Δημοσίου.

Οι BRICS μέσα σε 10 μόλις έτη (2005-2015) αύξησαν τα συνολικά αποθεματικά τους κατά 269% έναντι αύξησης κατά 68% των χωρών G7.

Η συνολική αύξηση των αποθεματικών των χωρών BRICS θα ήταν ακόμα μεγαλύτερη εάν η Ρωσία δεν υποχρεωνόταν να ρευστοποιήσει μέρος των αποθεματικών της το 2015, λόγω της σημαντικής μείωσης της αξίας των εξαγωγών της, συνέπεια της κατακόρυφης πτώσης των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου που αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των εξαγωγών της που διοχετεύονται κυρίως στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η μεγάλη αύξηση των συναλλαγματικών αποθεματικών της Κίνας κατά την περίοδο αυτή επέτρεψε στη χώρα να επενδύσει μέρος τους στις διεθνείς αγορές αποκτώντας πρόσβαση σε υποδομές και πρώτες ύλες στην Ευρώπη, στην Αφρική, την Ασία και την Λατινική Αμερική.

Παράλληλα τα τελευταία χρόνια η Κίνα είναι μαζί με την Ιαπωνία οι χώρες με την υψηλότερη κατοχή χρεωστικών τίτλων (ομολόγων) του Αμερικανικού Δημοσίου.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία που δημοσίευσε η αρμόδια υπηρεσία στις Η.Π.Α. (Treasury/Federal Reserve Board) τον Ιανουάριο του 2017, η Κίνα διέθετε τίτλους του Αμερικανικού Δημοσίου ύψους 1.051 έναντι 1.102 δισεκατομμυρίων δολαρίων της Ιαπωνίας. Στην τέταρτη θέση των χωρών-πιστωτών των Η.Π.Α. βρίσκεται η Βραζιλία με 258 δις. δολάρια, ενώ η Ινδία και η Ρωσία διαθέτουν τίτλους αξίας 114 και 86 δις. δολαρίων αντίστοιχα.

Έκτον: Η μεγάλη αύξηση των εξαγωγών αλλά και των εισαγωγών της Κίνας είχε ως αποτέλεσμα το 2013 να καταστεί η χώρα με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο παγκόσμιο εμπόριο, υπερβαίνοντας τα 4 τρισεκατομμύρια δολάρια. Μπροστά από τις

Η.Π.Α. που δέσποζαν στις παγκόσμιες εμπορικές συναλλαγές στον προηγούμενο αιώνα και διατηρούσαν άνετα την πρώτη θέση και στην πρώτη δεκαετία του νέου αιώνα.

Ήδη από το 2010, η Κίνα ύστερα από την κυριαρχία των Η.Π.Α. επί 110 χρόνια κατέλαβε την πρώτη θέση ανάμεσα σε όλες τις χώρες και με βάση την αξία των εγχώριος παραγόμενων βιομηχανικών προϊόντων.

Ασφαλώς η απώλεια της πρωτοκαθεδρίας των Η.Π.Α. στην αξία της παραγωγής βιομηχανικών προϊόντων σχετίζεται κυρίως με τη μετατροπή της σε χώρα κατά βάση παραγωγής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7
ΞΕΝΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
(σε δις. δολάρια)

	2005	2015
Η.Π.Α.	113	353
Ε.Ε.	458	466
Ιαπωνία	3	-2
Βραζιλία	15	65
Ρωσία	14	12
Ινδία	7	44
Κίνα	104	250
Ν. Αφρική	7	2
ΣΥΝΟΛΟ BRICS	147	373
Μεξικό	26	33
Ινδονησία	8	17
Νιγηρία	-	-
Τουρκία	10	17
ΣΥΝΟΛΟ MINT	44	67
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΟΛΟ	991	1.814
Ποσοστό Η.Π.Α. στο σύνολο	11,4%	19,5%
Ποσοστό Ε.Ε. στο σύνολο	46,2%	25,7%
Ποσοστό BRICS στο σύνολο	14,8%	20,6%
Ποσοστό MINT στο σύνολο	4,4%	3,7%

Πηγή: OECD Stat.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
(επί του εγχώριου Α.Ε.Π.)

	2001	2008	2015	2020*
Η.Π.Α.	22,1%	20,8%	20,3%	20,2%
Γερμανία	22,3%	20,9%	19,2%	19,8%
Ιαπωνία	24,3%	23,0%	22,0%	21,8%
Ην. Βασίλειο	18,3%	17,4%	17,2%	17,4%
Γαλλία	22,1%	24,1%	22,4%	22,1%
Ιταλία	20,7%	21,8%	16,8%	17,5%
Καναδάς	19,7%	24,1%	23,6%	23,1%
Ε.Ε.	22,0%	23,0%	19,7%	20,5%
Βραζιλία	18,7%	21,6%	19,2%	19,8%
Ρωσία	20,6%	22,8%	18,6%	23,4%
Ινδία	24,2%	34,3%	32,4%	32,5%
Κίνα	36,3%	43,2%	45,0%	41,3%
Ν. Αφρική	15,7%	23,2%	20,7%	19,6%
Μεξικό	21,0%	24,4%	22,7%	26,4%
Ινδονησία	25,3%	33,0%	34,6%	36,0%
Νιγηρία	15,1%	15,6%	15,5%	14,5%
Τουρκία	15,1%	21,8%	18,5%	17,6%
Κορέα	31,6%	33,0%	28,5%	29,2%
Βιετνάμ	31,2%	36,5%	27,6%	31,4%
Παγκόσμιος μ.ο.	23,0%	24,9%	25,4%	25,8%

Πηγή IMF: World Economic Outlook Database – January 2017.

*Προβλέψεις

Έβδομον: Η αύξηση του Α.Ε.Π. των χωρών BRICS κατά την περίοδο 2001-2015 υποστηρίχθηκε από την προσέλκυση εγχώριων και ξένων άμεσων επενδύσεων. Ιδιαίτερα στη Κίνα και την Ινδία η αύξηση των επενδύσεων σε ονομαστικό επίπεδο αλλά και ως ποσοστό του Α.Ε.Π. υπήρξε εντυπωσιακή και κατατάσσει τις δύο χώρες μαζί με την Ινδονησία ως εκείνες με τις καλύτερες επιδόσεις για την περίοδο αυτή (πίνακας 7). Το 2001 οι συνολικές επενδύσεις στην Κίνα ως ποσοστό του Α.Ε.Π. ήταν ήδη σε υψηλά επίπεδα (36,3%).

Η συνεχής αύξηση του επενδυτικού αποθέματος κατά τα επόμενα έτη ενίσχυσε την παραγωγική βάση της Κίνας και των εξαγωγικό της προσανατολισμό. Το ίδιο συνέβη και με την Ινδία, ωστόσο σημειώνεται ότι η χώρα είχε χαμηλές επιδόσεις στο τομέα αυτό έως το 2000.

Αντιθέτως στη Ρωσία, η πολιτική της κυβέρνησης (Πούτιν) Putin για εθνικοποίηση του ενεργειακού τομέα της χώρας οδήγησε στη φυγή ξένων κεφαλαίων κατά την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα.

Ενώ η Κίνα, Ινδία και άλλες χώρες με αναπτυσσόμενη οικονομία διασφάλιζαν την προσέλκυση νέων επενδύσεων είτε με στόχο τις εξαγωγές είτε με στόχο την κάλυψη της μεγάλης αύξησης της εγχώριας κατανάλωσης, οι συνολικές επενδύσεις στις Η.Π.Α. και την Ευρωπαϊκή Ένωση μειώθηκαν ως ποσοστό του Α.Ε.Π., ιδιαίτερα μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης το 2008. Το 2015, οι επενδύσεις ως ποσοστό του Α.Ε.Π. στις Η.Π.Α. και στην Ε.Ε. διαμορφώθηκαν σε χαμηλά επίπεδα (20,3% και 19,7% αντίστοιχα) σε σχέση με το παγκόσμιο μέσο όρο.

Κατά την περίοδο 2005-2015 η Κίνα με τη φιλελευθεροποίηση παραγωγικών τομέων της οικονομίας διασφάλισε σημαντικού ύψους ξένων άμεσων επενδύσεων, ενώ το 2015 οι ξένες άμεσες επενδύσεις στις χώρες BRICS για πρώτη φορά υπερέβησαν των συνολικών παγκοσμίων επενδύσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
(σε εκατομμύρια)

	2005	2015	2030	2050
Η.Π.Α.	296	322	356	389
Γερμανία	81	81	79	75
Ιαπωνία	127	127	120	107
Ην. Βασίλειο	60	65	70	75
Γαλλία	61	64	68	71
Ιταλία	59	60	59	57
Καναδάς	32	36	40	44
ΣΥΝΟΛΟ G7	716	755	792	818
Βραζιλία	188	208	229	238
Ρωσία	144	143	139	129
Ινδία	1.144	1.311	1.528	1.705
Κίνα	1.305	1.376	1.416	1.348
Ν. Αφρική	48	54	60	66
ΣΥΝΟΛΟ BRICS	2.829	3.092	3.372	3.486
Μεξικό	110	127	148	164
Ινδονησία	226	258	295	322
Νιγηρία	140	182	263	399
Τουρκία	68	79	88	96
ΣΥΝΟΛΟ MINT	544	646	794	981
Κορέα	48	50	53	51
Βιετνάμ	84	93	105	113
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	6.520	7.349	8.501	9.725
Ποσοστό πληθυσμού G7 στο σύνολο	11,0%	10,3%	9,3%	8,4%
Ποσοστό πληθυσμού BRICS στο σύνολο	43,4%	42,1%	39,7%	35,8%
Ποσοστό πληθυσμού MINT στο σύνολο	8,3%	8,8%	9,3%	10,1%

Πηγή: United Nations – World Population Prospects: The 2015 Revision

Όγδοο: Τα ισχυρά δημογραφικά χαρακτηριστικά των χωρών BRICS συνέβαλαν καθοριστικά στην αύξηση του Α.Ε.Π. αλλά και καθορίζουν τις μελλοντικές προοπτικές τους.

Οι χώρες BRICS το 2015 αποτελούσαν το 42% του παγκοσμίου πληθυσμού έναντι μόλις 10% των χωρών G7 (Πίνακας 9).

Επιπλέον οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης των τελευταίων ετών έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας μεσαίας αστικής τάξης με αυξημένη ροπή στην ιδιωτική κατανάλωση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε άρθρο που δημοσιεύθηκε στην περιοδική έκδοση της εταιρείας συμβούλων Mc Kinsey τον Ιούνιο του 2013 με τίτλο “Mapping China’s middle class” εκτιμάται ότι η ταχεία αύξηση των εισοδημάτων στη Κίνα θα επιφέρει ως αποτέλεσμα, το 2022 τουλάχιστον το 75% των νοικοκυριών των αστικών περιοχών στη Κίνα θα έχει ετήσιο εισόδημα 9.000-34.000 δολάρια. Υπογραμμίζεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό το 2012 ήταν 68% και το 2000 μόλις 4%.

Δεδομένων των πληθυσμιακών της μεγεθών, η μεταβολή αυτή αποκτά ιδιαίτερα ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά καθώς μπορεί να αποτελέσει στοιχείο αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης αλλά και ενισχύει το ενδιαφέρον μεγάλων ιδιωτικών πολυεθνικών εταιριών από τις Η.Π.Α., την Ευρώπη και τις άλλες Ασιατικές χώρες να διεισδύσουν στη κινεζική αγορά προσβλέποντας σε μερίδια αγοράς.

Σε χαμηλότερο βαθμό το ίδιο συνέβη και στις άλλες χώρες BRICS και εκτιμάται ότι θα συμβεί στην Ινδία στα προσεχή 10-15 έτη που η χώρα θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς.

Ένατο: Αναγνωρίζοντας το ειδικό βάρος της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία, το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Δ.Ν.Τ. αποφάσισε την ένταξη του εθνικού νομίσματος της Κίνας (γουάν) yuan από τις 1.10.2016 στο «καλάθι νομισμάτων» του Οργανισμού. Καθορίζοντας τη στάθμιση του (γουάν) yuan στο 11% στο «καλάθι νομισμάτων», χαμηλότερα μόνο σε σχέση με το δολάριο και το ευρώ, το Δ.Ν.Τ. αναγνώρισε εμπράκτως το (γουάν) yuan ως παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα μαζί με το δολάριο, το ευρώ, το ιαπωνικό γιεν και τη βρετανική λίρα.

Δεδομένου ότι η είσοδος του (γουάν) yuan έγινε κατόπιν μακροχρόνιων διαβουλεύσεων με τη κυβέρνηση της Κίνας και παρά τη χαμηλή συμμετοχή του νομίσματος στις διεθνείς συναλλαγές εμπορευμάτων και συναλλάγματος, η υποχώρηση του Δ.Ν.Τ. συνιστά παραδοχή της αυξανόμενης επιρροής της χώρας στα διεθνή οικονομικά κέντρα.

2.2 Οι προοπτικές για τις οικονομίες των BRICS έως το 2020

Σταδιακά και για διαφορετικούς λόγους, μετά το 2012 οι οικονομίες των BRICS παρουσιάζουν είτε εμφανώς μειωμένους ρυθμούς ανάπτυξης σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια (π.χ. Κίνα, Ινδία) είτε ακόμη και αρνητικούς ρυθμούς (Βραζιλία και Ρωσία στη διετία 2015-2016).

Επιπλέον, μια σειρά από γεγονότα κατέδειξαν τις γνωστές διαρθρωτικές τους αδυναμίες, στις οποίες ελάχιστοι εστίαζαν στο παρελθόν.

Βαθμιαία ο ρυθμός ανάπτυξης της κινεζικής οικονομίας από το 10,6% το 2010, περιορίστηκε σε 6,9% το 2015 και σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις ακόμη περισσότερο, σε 6,7% το 2016.

Ο αδύναμος εγχώριος χρηματοπιστωτικός τομέας που ελέγχεται από το κράτος, ένα μεγάλο κύμα πτωχεύσεων υπερχρεωμένων κινεζικών εταιριών και ο εντεινόμενος ανταγωνισμός από χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας με επίσης χαμηλό κόστος εργασίας και παραγωγής συνέβαλαν αναμφισβήτητα στη μείωση των ετήσιων ρυθμών αύξησης του πραγματικού Α.Ε.Π. που ωστόσο σε όλη την περίοδο 2011-2016 παρέμεινε υπερδιπλάσιος της μέσης ετήσιας αύξησης του παγκόσμιου Α.Ε.Π.

Σημαντικό ρόλο στη μείωση των ρυθμών ανάπτυξης της Κίνας είχαν και οι χαμηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης των κυριότερων εμπορικών της εταίρων, όπως των Η.Π.Α. και κυρίως των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακόμη μεγαλύτερα προβλήματα αντιμετωπίζουν οι οικονομίες της Ρωσίας και της Βραζιλίας.

Η εισβολή των ρωσικών στρατευμάτων στη Κριμαία το 2014 και οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία από τις Η.Π.Α., το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιαπωνία και το Καναδά είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των εξαγωγών της κυρίως σε ενεργειακούς πόρους.

Επιπλέον, η μείωση, κατά τα τελευταία έτη, των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου κατά τα τελευταία έτη που από κοινού αποτελούν σχεδόν το 70% των συνολικών εξαγωγών της Ρωσίας, είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών κρατικών εσόδων και τον περιορισμό του πλεονάσματος του εμπορικού ισοζυγίου και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Το γεγονός αυτό επέφερε σημαντική διολίσθηση του εγχώριου νομίσματος (ρούβλι) και προβλήματα στη δημοσιονομική διαχείριση.

Κατά την ίδια περίοδο (2014-2015) η Βραζιλία που τα προηγούμενα χρόνια αποκαλούνταν ως «το οικονομικό θαύμα της Λατινικής Αμερικής» πέρασε σε περίπου

μηδενικούς (0,1%) το 2014 ή και αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης (-3,8% το 2015 και -3,5% το 2016) είτε λόγω οικονομικών και πολιτικών σκανδάλων, όπως αυτό της μεγαλύτερης εταιρίας της χώρας, Petrobras και κατηγοριών εναντίον της Προέδρου της Ντίλμα Ρούσσεφ που οδήγησε στην έκπτωσή της το 2016, είτε λόγω της πτώσης των διεθνών τιμών βασικών εξαγωγικών της προϊόντων που διαμορφώνονται χρηματιστηριακά όπως ο καφές και η ζάχαρη.

Χαμηλότερες επιδόσεις σε σχέση με το παρελθόν εμφανίζει και η οικονομία της Ινδίας που από 10,3% ρυθμό αύξησης του πραγματικού Α.Ε.Π. το 2010, κινείται πλέον με ρυθμούς της τάξης του 7% (7,2% το 2014, 7,6% το 2015, 7,1% το 2016).

Οι χαμηλότερες οικονομικές επιδόσεις των BRICS των τελευταίων ετών είχαν ως αποτέλεσμα πολλοί οικονομικοί αναλυτές να διατυπώνουν πλέον επιφυλάξεις για τη δυνατότητα των BRICS να διατηρήσουν τη δυναμική της προηγούμενης περιόδου και να αποτελέσουν παγκόσμιο ισχυρό οικονομικό πόλο, τουλάχιστον με βαρύτητα ανάλογη των Η.Π.Α.

Στις 27.3.2016 σε ένα μάλλον ισορροπημένο άρθρο του στο Guardian με τίτλο “Has the BRICS bubble burst” ο γνωστός Άγγλος δημοσιογράφος-αναλυτής Simon Tisdall αν και επισήμανε τις διαρθρωτικές αδυναμίες των BRICS σε πολιτικοοικονομικό επίπεδο κατέληξε ότι είναι πρόωρο να υποστηριχθεί με ισχυρή επιχειρηματολογία η πρόβλεψη αυτή.

Αλλά και στην πλέον πρόσφατη ανανέωση της βάσης των δεδομένων του (Ιανουάριος 2017) το Δ.Ν.Τ. εκτιμά (πίνακας 2) ότι η συμμετοχή του Α.Ε.Π. των BRICS, υπολογιζόμενου σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια, στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. το 2020 θα ανέλθει σε 25,6%, αυξημένη κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2015 (22,6%).

Επιπλέον, σύμφωνα με τον ίδιο Οργανισμό, το 2020 το συνολικό Α.Ε.Π. των BRICS θα έχει υπερβεί το αντίστοιχο των Η.Π.Α. κατά 9,4% και της Ε.Ε. κατά 26,8%.

Ωστόσο, υπολογιζόμενο (το Α.Ε.Π.) σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, κατά την περίοδο 2016-2020 το Α.Ε.Π. των BRICS θα αυξηθεί σωρευτικά κατά 44,3% και το 2020 θα αποτελεί το 34% του παγκοσμίου Α.Ε.Π. υπερβαίνοντας κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες το αντίστοιχο των G7 που διατηρούσαν τη πρώτη θέση έως και το 2015.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10
 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
 (% εγχώριου Α.Ε.Π.)

	2001	2008	2015	2020
Η.Π.Α.	-3,7	-4,7	-2,6	-2,6
Γερμανία	-0,4	5,6	8,4	7,3
Ιαπωνία	2,1	2,9	3,3	3,3
Ην. Βασίλειο	-1,9	-3,5	-5,4	-3,8
Γαλλία	2,8	-0,9	-0,2	0,1
Ιταλία	0,5	-2,9	2,2	1,2
Καναδάς	2,1	0,1	-3,2	-2,6
Ε.Ε.	-0,1	-1,3	2,1	2,0
Βραζιλία	-4,2	-1,8	-3,3	-1,4
Ρωσία	10,3	5,8	5,2	4,5
Ινδία	0,7	-2,3	-1,1	-2,2
Κίνα	1,3	9,1	3,0	0,8
Ν. Αφρική	0,3	-5,5	-4,3	-3,8
Μεξικό	-2,5	-1,9	-2,9	-2,9
Ινδονησία	4,0	0	-2,1	-2,3
Νιγηρία	3,4	8,8	-3,1	0,1
Τουρκία	1,9	-5,4	-4,5	-5,5
Κορέα	0,5	0,3	7,7	5,3
Βιετνάμ	2,8	-11,0	0,5	0,5

Πηγή: IMF “World Economic Outlook Database” January 2017

Στις αρνητικές προβλέψεις για τις BRICS ιδιαίτερη σημασία έχει η διαμόρφωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό του Α.Ε.Π. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 10 παρατηρείται, μετά το 2008, επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των BRICS.

Το 2020 το πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της Κίνας ως ποσοστό του εγχώριου Α.Ε.Π. αναμένεται με βάση τις προβλέψεις του Δ.Ν.Τ. να διαμορφωθεί μόλις στο 0,8% έναντι 9,1% το 2008 και 3% το 2015.

Σταδιακή μείωση του πλεονάσματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα εμφανίσει και η Ρωσία, ενώ η Βραζιλία, η Ινδία και η Νότια Αφρική θα συνεχίζουν το 2020 να έχουν ελλειμματικό ισοζύγιο.

Κατά την άποψή μας, αυτή είναι μία από τις μεγαλύτερες διαρθρωτικές αδυναμίες των χωρών BRICS, στις οποίες θα αναφερθούμε στη συνέχεια.

2.3 Οι προβλέψεις για τις μακροχρόνιες προοπτικές των BRICS

Χάρης στους υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης από τις αρχές του αιώνα μας οι χώρες που συνιστούν τον οργανισμό BRICS επέτυχαν να αποκτήσουν σημαντικό ρόλο στο διεθνές οικονομικό σύστημα.

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, ο πρωταγωνιστικός ρόλος της Κίνας στο διεθνές εμπόριο, τα ισχυρά πληθυσμιακά μεγέθη της Κίνας και της Ινδίας, οι τεράστιοι ενεργειακοί πόροι της Ρωσίας, ο φυσικός πλούτος και ο κυρίαρχος ρόλος της Βραζιλίας στη Λατινική Αμερική αλλά και οι μεγάλες δυνατότητες της Νότιας Αφρικής καθιστούν τις χώρες αυτές είτε μεμονωμένα, είτε συνολικά σημαντικές στη διαμόρφωση του παγκόσμιου οικονομικού χάρτη.

Με βάση τις προβλέψεις του Ο.Η.Ε., το 2030 ο πληθυσμός θα ανέρχεται σε 3,4 δισεκατομμύρια σε σύνολο 8,5 δισεκατομμυρίων σε όλο τον πλανήτη.

Παρά την αναμενόμενη μείωση του πληθυσμού της Κίνας οι πέντε χώρες το 2050 θα έχουν πληθυσμό 3,5 δισεκατομμύρια, δηλαδή ποσοστό 36% του παγκόσμιου πληθυσμού έναντι μόλις 8% του συνολικού πληθυσμού των G7 (Πίνακας 9).

Όλες οι δημοσιευμένες μελέτες είτε διακρατικών οργανισμών (Ο.Ο.Σ.Α.) είτε αξιόπιστων ιδιωτικών οργανισμών (Price Waterhouse Coopers) καταλήγουν στο ίδιο συμπέρασμα. Κατά τις επόμενες δεκαετίες θα ενισχυθεί επιπλέον ο ρόλος των BRICS στην παγκόσμια οικονομία, είτε μεμονωμένα, είτε ως σύνολο.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις του Ο.Ο.Σ.Α. (O.E.C.D.- National Accounts at a Glance 2015) το μερίδιο του Α.Ε.Π. (υπολογιζόμενο σε τιμές 2010 ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης) των BRICS στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. από 34,9% το 2016 θα ανέλθει σε 41,2% το 2030, 44,8% το 2040 και σε 47% το 2050.

Αντιθέτως το Α.Ε.Π. των χωρών G7 θα βρίσκεται σε σταθερά πτωτική πορεία και το μερίδιο του θα συρρικνώνεται συνεχώς.

Αν και με βάση αυτή τη μέθοδο υπολογισμού, το Α.Ε.Π. των G7 τους εξακολουθεί σήμερα να υπερβαίνει το αντίστοιχο των BRICS, γύρω στο 2025 θα έχει αναστραφεί η κατάταξη και το 2050 θα υπολείπεται σχεδόν κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες ως ποσοστό του παγκοσμίου Α.Ε.Π. (Πίνακας 11).

Από τα στοιχεία του ίδιου πίνακα προκύπτει ότι το 2021 η Κίνα θα έχει ήδη καταλάβει την πρώτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη χωρών και θα τη διατηρήσει έως το 2050, ενώ η Ινδία αν και θα μειώνει συνεχώς τη διαφορά της σε σχέση με τις Η.Π.Α. το 2050 θα εξακολουθήσει να βρίσκεται στη τρίτη θέση, από την οποία εκτόπισε την Ιαπωνία το 2012. Σε υψηλές θέσεις στην παγκόσμια κατάταξη θα παραμένουν σταθερά η Βραζιλία και η Ρωσία (5η και 7η αντίστοιχα το 2050).

ΠΙΝΑΚΑΣ 11
Α.Ε.Π.
(σε δις. δολάρια τιμές 2010 ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης)

	2011	2016	2021	2030	2040	2050
Η.Π.Α.	13.263	15.929	18.189	22.482	27.462	33.342
Γερμανία	2.828	3.015	3.166	3.462	3.852	4.300
Ιαπωνία	3.937	4.181	4.363	4.879	5.483	6.100
Ην. Βασίλειο	2.063	2.287	2.634	3.332	4.190	5.043
Γαλλία	1.957	2.067	2.351	2.909	3.479	4.002
Ιταλία	1.644	1.630	1.787	2.163	2.573	3.023
Καναδάς	1.269	1.415	1.563	1.880	2.282	2.746
ΣΥΝΟΛΟ G7	26.961	30.524	34.053	41.107	49.321	58.556
Βραζιλία	2.024	2.238	2.552	3.222	4.147	5.182
Ρωσία	2.386	2.656	3.136	4.001	4.708	4.938
Ινδία	3.904	5.040	6.711	11.162	18.401	27.818
Κίνα	9.977	14.217	18.572	26.307	36.478	45.730
Ν. Αφρική	493	575	745	1.121	1.591	2.013
ΣΥΝΟΛΟ BRICS	18.784	24.726	31.716	45.813	65.325	85.681
Μεξικό	1.514	1.763	2.016	2.625	3.724	5.167
Ινδονησία	993	1.327	1.755	2.771	4.194	6.076
Νιγηρία	-	-	-	-	-	-
Τουρκία	994	1.201	1.547	2.187	2.960	3.656
Κορέα	1.479	1.748	2.049	2.571	3.108	3.628
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ Α.Ε.Π.	55.943	70.751	84.182	111.074	14.5962	182.273
ΣΥΝΟΛΟ G7/ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ Α.Ε.Π.	48,2%	43,1%	40,5%	37,0%	33,8%	32,1%
ΣΥΝΟΛΟ BRICS/ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ Α.Ε.Π.	33,6%	34,9%	37,7%	41,2%	44,8%	47,0%

Πηγή: OECD – National Accounts at a Glance 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ 12
ΟΙ 20 ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΤΟ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ Α.Ε.Π.
(σε δις. Δολάρια ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης)

Κατάταξη	2016		2030*		2050**	
	Χώρα	Α.Ε.Π	Χώρα	Α.Ε.Π	Χώρα	Α.Ε.Π.
1	Κίνα	21.269	Κίνα	38.008	Κίνα	58.499
2	Η.Π.Α.	18.562	Η.Π.Α.	23.475	Ινδία	44.128
3	Ινδία	8.721	Ινδία	19.511	Η.Π.Α.	34.102
4	Ιαπωνία	4.932	Ιαπωνία	5.606	Ινδονησία	10.502
5	Γερμανία	3.979	Ινδονησία	5.424	Βραζιλία	7.540
6	Ρωσία	3.745	Ρωσία	4.736	Ρωσία	7.131
7	Βραζιλία	3.135	Γερμανία	4.707	Μεξικό	6.863
8	Ινδονησία	3.028	Βραζιλία	4.439	Ιαπωνία	6.779
9	Ην. Βασίλειο	2.788	Μεξικό	3.661	Γερμανία	6.138
10	Γαλλία	2.737	Ην. Βασίλειο	3.638	Ην. Βασίλειο	5.369
11	Μεξικό	2.307	Γαλλία	3.377	Τουρκία	5.184
12	Ιταλία	2.221	Τουρκία	2.996	Γαλλία	4.705
13	Ν. Κορέα	1.929	Σ. Αραβία	2.755	Σ. Αραβία	4.694
14	Τουρκία	1.906	Ν. Κορέα	2.651	Νιγηρία	4.348
15	Σ. Αραβία	1.731	Ιταλία	2.541	Αίγυπτος	4.333
16	Ισπανία	1.690	Ιράν	2.354	Πακιστάν	4.236
17	Καναδάς	1.674	Ισπανία	2.159	Ιράν	3.900
18	Ιράν	1.459	Καναδάς	2.141	Ν. Κορέα	3.539
19	Αυστραλία	1.189	Αίγυπτος	2.049	Φιλιππίνες	3.334
20	Ταϊλάνδη	1.161	Πακιστάν	1.868	Βιετνάμ	3.136
	ΣΥΝΟΛΟ G7	36.983		45.555		63.308
	ΣΥΝΟΛΟ BRICS	37.606		68.110		119.868
	ΣΥΝΟΛΟ MINT	8.330		13.875		26.897

*Εκτιμήσεις **Προβλέψεις

Πηγή: P.W.C. “How will the global economic order change by 2050?”, February 2017

Σε σχεδόν ανάλογα συμπεράσματα καταλήγει η μελέτη της Price Waterhouse Coopers με τίτλο “How will the global economic order change by 2050?”.

Η εταιρία που από το 2006 επικαιροποιεί και δημοσιοποιεί ετησίως τις προβλέψεις της για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας έως το 2050, στην πλέον πρόσφατη έκδοση (Φεβρουάριος 2017) εκτιμά ότι με βάση τον υπολογισμό του Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, το 2016 για πρώτη οι BRICS θα υπερέβησαν τις G7 και πριν από το 2040 η Ινδία θα έχει καταλάβει τη δεύτερη θέση στην παγκόσμια κατάταξη χωρών, αφήνοντας στη τρίτη θέση τις Η.Π.Α.

Με βάση τις προβλέψεις της PWC, κατά τις επόμενες δεκαετίες θα ενισχύεται συνεχώς ο ρόλος της Κίνας και της Ινδίας, ενώ η Βραζιλία και η Ρωσία θα αποτελούν ισχυρές οικονομικά χώρες και το 2050 θα κατέχουν την 5η και 6η θέση στην παγκόσμια κατάταξη χωρών, προπορευόμενες της Ιαπωνίας και όλων των Ευρωπαϊκών χωρών.

Ωστόσο παρά την ισχυρή βελτίωση των οικονομικών τους μεγεθών οι χώρες BRICS καλούνται στα επόμενα χρόνια να αντιμετωπίσουν προκλήσεις τόσο σε εσωτερικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Άλλωστε, η οικονομική τους μεγέθυνση κατά τις τελευταίες δεκαετίες σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στις Δυτικές χώρες δεν συνέβαλε σε ένα σχετικά δίκαιο καταμερισμό του πλούτου και στην εξάλειψη των ισχυρών κοινωνικών ανισοτήτων.

Η Κίνα, η Ινδία, η Ρωσία και η Βραζιλία είναι από τις χώρες με τον υψηλότερο αριθμό δισεκατομμυριούχων (σε δολάρια) στον πλανήτη.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στη Ρωσία μόλις 110 φυσικά πρόσωπα διαθέτουν το 35% του οικονομικού πλούτου του πληθυσμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13
 ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ Α.Ε.Π.
 (σε τρέχουσες τιμές – δολάρια)

	1999	2001	2008	2015	2020*	Μεταβολή 2015/1999 (%)
Η.Π.Α.	34.602	37.241	48.302	56.084	65.874	62,1
Γερμανία	26.811	23.681	45.976	40.952	48.128	52,7
Ιαπωνία	34.893	32.730	37.976	32.479	44.122	-6,9
Ην. Βασίλειο	28.160	27.297	46.890	43.902	43.463	55,9
Γαλλία	25.681	23.342	47.273	37.653	43.350	46,6
Ιταλία	21.968	20.423	40.954	29.867	33.020	36,0
Καναδάς	22.261	23.777	46.661	43.280	48.876	94,4
Βραζιλία	3.552	3.184	8.855	8.670	10.483	144,1
Ρωσία	1.433	2.259	12.468	9.243	11.884	545,0
Ινδία	462	471	1.053	1.604	2.389	247,2
Κίνα	872	1.053	3.467	8.141	11.764	833,6
Ν. Αφρική	3.089	2.672	5.824	5.727	5.447	85,4
Μεξικό	5.812	7.096	9.895	9.452	10.422	62,6
Ινδονησία	830	834	2.418	3.362	4.673	305,1
Νιγηρία	496	598	2.234	2.763	2.358	457,1
Τουρκία	3.951	2.988	10.216	9.186	11.118	132,5
Κορέα	10.410	11.259	20.475	27.222	33.817	161,5
Βιετνάμ	375	413	1.154	2.088	2855	456,8

Πηγή IMF: World Economic Outlook Database – January 2017

*Προβλέψεις

ΠΙΝΑΚΑΣ 14
ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ Α.Ε.Π.
(σε δολάρια ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης)

	1999	2001	2008	2015	2020*	Μεταβολή 2015/1999 (%)
Η.Π.Α.	34.602	37.241	48.302	56.084	65.874	62,1
Γερμανία	28.029	30.706	39.946	46.974	55.037	67,6
Ιαπωνία	24.448	26.132	33.528	38.142	43.937	56,0
Ην. Βασίλειο	24.990	27.657	36.615	41.499	48.156	66,1
Γαλλία	27.006	29.530	37.313	41.476	48.434	???
Ιταλία	26.972	29.752	36.105	35.781	40.637	32,7
Καναδάς	27.885	30.615	39.944	45.602	51.955	53,6
Ε.Ε.	22.824	25.279	33.962	38.107	45.407	67,0
Βραζιλία	8.767	9.314	13.364	15.646	17.119	78,5
Ρωσία	9.889	12.054	23.048	25.965	30.155	162,6
Ινδία	1.934	2.128	3.748	6.187	9.306	219,9
Κίνα	2.652	3.210	7.583	14.340	20.977	440,7
Ν. Αφρική	7.343	7.983	11.779	13.209	14.411	79,9
Μεξικό	11.275	12.051	15.704	18.430	22.035	63,5
Ινδονησία	4.378	4.857	7.637	11.149	15.110	154,7
Νιγηρία	2.213	2.468	4.403	6.121	6.359	176,6
Τουρκία	9.472	9.636	15.630	20.420	25.240	115,6
Κορέα	14.892	17.459	27.523	36.612	45.932	145,9
Βιετνάμ	1.910	2.220	3.924	6.037	8.556	216,1

Πηγή IMF: World Economic Outlook Database – January 2017

*Προβλέψεις

Επιπλέον, παρά την οικονομική τους πρόοδο, το κατά κεφαλή εισόδημα στις χώρες αυτές αποτελεί μικρό μόλις ποσοστό του αντίστοιχου στις Η.Π.Α. και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 13, το 2015, το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. στην Κίνα σε τρέχουσες τιμές ανήλθε σε 8.141 δολάρια και αποτελούσε το 25,1%, το 19,9% και το 14,5% του αντίστοιχου στην Ιαπωνία, τη Γερμανία και τις Η.Π.Α.

Εάν το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. υπολογιστεί σε δολάρια ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης (Πίνακας 14) η σχέση βελτιώνεται, αλλά και πάλι παραμένει σημαντική η υστέρηση σε σχέση με τις Η.Π.Α. και τις χώρες της Ευρώπης.

Συνοπτικά, οι προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν οι χώρες BRICS στα επόμενα έτη είναι:

Πρώτον: Ο εκσυγχρονισμός των κρατικών ουσ δομών και η αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς, κακοδιοίκησης και γραφειοκρατίας.

Δεύτερον: Η ένταξή τους στο διεθνές οικονομικό σύστημα ώστε να αποφευχθεί ένας «οικονομικός πόλεμος» με τις Η.Π.Α. και τις χώρες της Ε.Ε. που ήδη τις κατηγορούν (ιδίως τη Κίνα και τη Ρωσία) για μονοπωλιακό έλεγχο των εσωτερικών αγορών τους και υιοθέτηση αθέμιτων πρακτικών στη συμμετοχή τους στο διεθνές εμπόριο και στις συναλλαγές.

Τρίτον: Η ενίσχυση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος και του ρόλου του εθνικού τους νομίσματος στις διεθνείς συναλλαγές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι παρά την οικονομική μεγέθυνση της Κίνας, οι διεθνείς συναλλαγές που διενεργούνται στο εθνικό της νόμισμα αποτελούν μόλις το 1% του συνόλου.

Τέταρτον: Η δικαιότερη κατανομή του εθνικού πλούτου ώστε να αποφευχθούν εσωτερικές αντιδράσεις και κλυδωνισμοί.

Πέμπτον: Η προσαρμογή της παραγωγικής τους βάσης στις διεθνείς εξελίξεις σε ζητήματα που αφορούν την ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων, την προστασία του περιβάλλοντος κλπ. που εξακολουθούν να υστερούν (ιδίως η Κίνα και η Ινδία) σε σχέση με τις αναπτυγμένες χώρες του Δυτικού ημισφαιρίου.

Έκτον: Οι ανησυχητικές δημογραφικές τάσεις της Κίνας και της Ρωσίας, καθώς η μείωση του αριθμού των γεννήσεων των τελευταίων ετών οδηγεί ήδη στη γήρανση και τη μείωση του πληθυσμού τους με αρνητικές δημοσιονομικές συνέπειες.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις ο πληθυσμός των δύο χωρών θα μειώνεται στα επόμενα έτη και ο μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού τους θα αυξάνεται με αρνητικές δημοσιονομικές και αναπτυξιακές επιπτώσεις.

Έβδομον: Η διατήρηση θετικών ή ισορροπημένων ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών, ώστε να αποφευχθούν ενδεχόμενες συναλλαγματικές κρίσεις σε χώρες όπως η Ρωσία και Βραζιλία ή μελλοντικά ακόμη και η Ινδία.

Σήμερα δεν μπορεί κάποιος με ισχυρή επιχειρηματολογία να αμφισβητήσει τη δυναμική των χωρών BRICS και τον αυξανόμενο ρόλο τους στο διεθνές οικονομικό σύστημα.

Ωστόσο, οι BRICS, παρά την πληθυσμιακή τους υπεροχή, τους πλούσιους εθνικούς πόρους και την προνομιακή γεωγραφική θέση καλούνται να λειτουργήσουν σε ένα σύνθετο παγκόσμιο περιβάλλον.

Οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Κίνας είναι οι Η.Π.Α., οι Ευρωπαϊκές χώρες και η Ιαπωνία, το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών πετρελαίου και φυσικού αερίου της Ρωσίας καλύπτεται από τις ευρωπαϊκές αγορές, η αγορά των Η.Π.Α. είναι σημαντική για τις εξαγωγές της Ινδίας και της Βραζιλίας.

Πολλά θα εξαρτηθούν από την ικανότητα των κυβερνήσεών τους να διαχειριστούν λεπτές ισορροπίες με τις χώρες αυτές στα επόμενα έτη.

Σε όφελος του διεθνούς οικονομικού συστήματος, της παγκόσμιας ειρήνης και της συνεργασίας των χωρών και των λαών.

2.4 Οι πολιτικοοικονομικές συνέπειες της δυναμικής των BRICS

Η προβλεπόμενη περαιτέρω ενίσχυση της ομάδας των χωρών BRICS, η θεσμοθέτηση της μεταξύ τους συνεργασίας (σε πρώτη φάση σε οικονομικό επίπεδο) και η ανησυχία για την επέκτασή της σε πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο προβληματίζει προ πολλού τα Αμερικανικά Think Tanks και τα τελευταία χρόνια την ίδια την κυβέρνηση των Η.Π.Α. Όπως επίσης το γεγονός ότι η Κίνα επενδύει μέρος των τεράστιων συναλλαγματικών διαθεσίμων της στην απόκτηση πεδίων εξόρυξης πρώτων υλών σε χώρες της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής και υποδομών σε μεγάλες Ευρωπαϊκές χώρες, αποκτώντας πρόσβαση σε ανερχόμενες αγορές και ισχυρή πολιτική επιρροή.

Επιπλέον, συχνά προβάλλεται με σκεπτικισμό η πιθανή (μελλοντικά) καθιέρωση τρίτου παγκόσμιου νομίσματος από τις χώρες BRICS, έστω εάν αρχικώς η χρήση προορίζεται αποκλειστικά για τις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές.

Τέλος, η ισχυρή αμυντική βιομηχανία που διαθέτουν η Κίνα και η Ρωσία και οι επενδύσεις τους στο τομέα ανάπτυξης εξοπλιστικών συστημάτων νεότερης γενιάς ενισχύει τις υποψίες ότι κεντρική θέση στο μακροχρόνιο σχεδιασμό τους είναι η μετατροπή της οικονομικής ισχύος και σε στρατιωτική ισχύ, με στόχο την ανατροπή είτε ισορροπιών που διαμορφώθηκαν στη μεταπολεμική περίοδο, είτε ακόμη και της νέας διεθνούς πραγματικότητας μετά την πτώση των κομμουνιστικών καθεστώτων στις αρχές της δεκαετίας του 90.

Το ενδεχόμενο αυτό και οι προβληματισμοί που διατυπώνονται, αποτέλεσαν το έναυσμα για τη σταδιακή, από το 2009, μεταφορά του βάρους της εξωτερικής πολιτικής αλλά και της στρατιωτικής παρουσίας των Η.Π.Α. από το χώρο της Μέσης Ανατολής και της Ευρώπης στην Ασία.

Η μεταστροφή της πολιτικής τους προς την Ασία από την αρχή της πρώτης θητείας του Προέδρου Ομπάμα που αποκλήθηκε “pivot to Asia” αποσκοπεί εμφανώς στην ενίσχυση της παρουσίας των Η.Π.Α. στις περιοχές του Ινδικού και του Ειρηνικού ως αντιστάθμισμα στην οικονομική και πολιτική και στρατιωτική ενίσχυση της Κίνας αλλά και στη συνεργασία της με χώρες όπως η Ρωσία και η Ινδία.

Η ένταξη στο σχεδιασμό αυτό χωρών της περιοχής που επίσης ανησυχούν από την οικονομική μεγέθυνση της Κίνας όπως η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα, οι Φιλιππίνες κλπ. εξυπηρετεί τα σχέδια των Η.Π.Α. και αποτελεί μήνυμα προς την Κίνα ότι δεν είναι διατεθειμένες να της παραδώσουν τον ηγετικό ρόλο στη διαμόρφωση των εξελίξεων στην περιοχή και να απεμπολήσουν ζωτικά τους συμφέροντα.

Επιπλέον, οι πρόσφατες δηλώσεις του νεοεκλεγέντος Προέδρου των Η.Π.Α. Ντόναλντ Τράμπ για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που εφαρμόζει η κινεζική πλευρά στις εμπορικές της σχέσεις με τις Η.Π.Α. (διατήρηση τεχνητά υποτιμημένης της συναλλαγματικής ισοτιμίας του (γουάν) yuan σε σχέση με το δολάριο, επιδότηση των κινεζικών εξαγωγών, επιβολή δασμών στις εισαγωγές Αμερικανικών προϊόντων κλπ.) και η δεδηλωμένη πρόθεσή του να μειώσει το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου των Η.Π.Α. με τη Κίνα (εκτιμάται ότι ανήλθε σε 310 δισεκατομμύρια δολάρια το 2016) αποτελεί ένα ακόμη μήνυμα προς την κατεύθυνση αυτή.

Όλα τα παραπάνω καθιστούν το νέο διεθνώς τοπίο πιο σύνθετο και λιγότερο ασφαλές ή προβλέψιμο σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

3. Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ MINT

3.1 Ο ρόλος και το περιεχόμενο της ομάδας των MINT – Κοινά στοιχεία και διαφορές με τις χώρες BRICS

Όπως αναφέρθηκε στην εισαγωγή της παρούσας εργασίας, ο όρος χώρες MINT (Μεξικό, Ινδονησία, Νιγηρία, Τουρκία) εισήχθη στη διεθνή οικονομική ορολογία το 2011 από τον Οργανισμό Διαχείρισης Κεφαλαίων με έδρα τη Βοστώνη “Fidelity Investments”.

Με τη χρησιμοποίηση του όρου MINT, η Fidelity Investments προέβλεψε ότι οι τέσσερις αυτές χώρες διαθέτουν όλα τα χαρακτηριστικά για την εκτόξευση των οικονομιών τους μέσα στις επόμενες δεκαετίες, διασφαλίζοντας υψηλές υπεραξίες για τους διεθνείς επενδυτές που θα εμπιστεύονταν τις μακροχρόνιες προοπτικές τους.

Έκτοτε, η υιοθέτηση του όρου MINT και κυρίως η ψήφος εμπιστοσύνης προς τις προοπτικές τους από τον «πνευματικό πατέρα» της ιδέας των BRICS, Άγγλο οικονομολόγο Jim O’ Neil αλλά και πολλούς ακόμη έγκριτους οικονομικούς αναλυτές έφερε τις χώρες MINT στο προσκήνιο του ενδιαφέροντος της διεθνούς πολιτικής, οικονομικής και ακαδημαϊκής κοινότητας.

Ωστόσο, σε αντίθεση με τις BRICS που εξελίχθηκαν σε ένα φιλόδοξο διεθνή οργανισμό που εκπροσωπεί σήμερα περισσότερο από το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού, οι χώρες MINT παραμένουν απλώς σημείο αναφοράς, ενώ ήδη πολλοί οικονομικοί αναλυτές θεωρούν ότι οι MINT αποτελούν απλώς την εμπροσθοφυλακή μιας ευρύτερης ομάδας χωρών, στην οποία θα πρέπει να προστεθούν και να συμπεριληφθούν χώρες με χαρακτηριστικά αναδυόμενης οικονομίας, και πιο συγκεκριμένα η Νότια Κορέα, το Ιράν, η Αίγυπτος, το Πακιστάν, το Βιετνάμ, οι Φιλιππίνες και το Μπαγκλαντές.

Οι χώρες αυτές και οι 4 MINT μπορούν να αποτελέσουν ένα ευρύτερο σχήμα, την ομάδα “Next Eleven”, με αρκετούς οικονομολόγους να προβλέπουν ότι θα εξελιχθούν σε ισχυρές περιφερειακές οικονομίες, με ρόλο και επιρροή την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας.

Σε κάθε περίπτωση, οι διαφορές μεταξύ των ομάδων των χωρών BRICS και MINT έχουν ως βάση, εκτός από τη δυναμική των οικονομιών τους, την ιστορική διαδρομή των χωρών – μελών των δύο οργανισμών.

Η Κίνα, η Ρωσία και η Ινδία, ακόμη και όταν τα οικονομικά τους μεγέθη υπολείπονταν σημαντικά σε σχέση με τα αντίστοιχα στις Η.Π.Α., την Ευρωπαϊκή

Ένωση και την Ιαπωνία ήταν χώρες με παραδοσιακά ισχυρή πολιτική επιρροή στη διεθνή κοινότητα. Η Βραζιλία ήδη αποτελούσε τις τελευταίες δεκαετίες την ισχυρότερη χώρα στη Λατινική Αμερική, ενώ η Νότια Αφρική είναι μεγάλη χώρα της Αφρικής Ηπείρου με πλούσιο υπέδαφος, σημαντικές πλουτοπαραγωγικές πηγές και το υψηλότερο κατά κεφαλή εισόδημα στην Ήπειρο. Επιπλέον, η Κίνα, η Ρωσία και η Ινδία έχουν διαχρονικά ισχυρές, μεταξύ τους, εμπορικές σχέσεις, ενώ σημειώνεται ότι η Ρωσία και η Ινδία συνδέονται με χερσαία σύνορα με τη Κίνα.

Αντιθέτως, οι χώρες MINT δεν έχουν γεωγραφική εγγύτητα, αξιοσημείωτες εμπορικές σχέσεις και ιδιαίτερους πολιτικούς ή πολιτιστικούς δεσμούς μεταξύ τους.

Παρά αυτή τη σημαντική διαφοροποίηση, από τη μελέτη των οικονομικών μεγεθών προκύπτουν τα εξής ενδιαφέροντα στοιχεία:

α) Το Μεξικό, η Ινδονησία και η Τουρκία είναι μέλη του ισχυρού Διεθνούς Οργανισμού “G20”, στον οποίο συμμετέχουν οι 19 χώρες με την ισχυρότερη οικονομία παγκοσμίως και η Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ η Νιγηρία και η Ινδονησία είναι μέλη του Οργανισμού Εξαγωγών Πετρελαιοπαραγωγών Χωρών (O.P.E.C.) που με τις αποφάσεις του επηρεάζει τη διαμόρφωση των διεθνών τιμών πετρελαίου. Παράλληλα, η Τουρκία και το Μεξικό είναι χώρες με ισχυρή βιομηχανική παράδοση και δυναμικό πρωτογενή τομέα, διαθέτει (ιδίως η πρώτη) ισχυρή αστική τάξη.

β) Με βάση τα στοιχεία του I.M.F. για το 2015 (Πίνακας 14), το κατά κεφαλή Α.Ε.Π., εκπεφρασμένο σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, στη Τουρκία και στο Μεξικό ήταν σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με όλες τις χώρες BRICS εκτός από τη Ρωσία. Παράλληλα, το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. της Ινδονησίας ήταν σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με της Ινδίας που βρισκόταν περίπου στο ίδιο επίπεδο με τη Νιγηρία.

γ) Οι χώρες MINT διαθέτουν ισχυρά δημογραφικά στοιχεία (νεανικό πληθυσμό) ενώ σύμφωνα με τις προβλέψεις όλων των μεγάλων οργανισμών, το 2050 ο συνολικός πληθυσμός τους θα υπερβαίνει κατά πολύ το άθροισμα των κατοίκων στις Η.Π.Α. και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στοιχείο που τις καθιστά ελκυστικούς επενδυτικούς προορισμούς (Πίνακας 9)

δ) Οι χώρες MINT διαθέτουν γεωπολιτικά πλεονεκτήματα που απορρέουν κυρίως από τη γεωγραφική τους θέση

- Το Μεξικό συνορεύει με τις Η.Π.Α., έχοντας συνυπογράψει μαζί της και με το Καναδά τη Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου Βόρειας Αμερικής (NAFTA) που τέθηκε σε ισχύ στις 1.1.1994.

- Η Τουρκία διαθέτει σημαντικό γεωστρατηγικό πλεονέκτημα, συνδέοντας την Ευρώπη και Ασία, ενώ μέσω των στενών του Βοσπόρου διέρχονται εμπορικά πλοία και δεξαμενόπλοια από και προς τις αγορές της Μαύρης Θάλασσας. Παράλληλα έχει σύνορα με Ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Βουλγαρία) αλλά και με χώρες της Μέσης Ανατολής και με χώρες που αποτελούν σημαντικούς παραγωγούς ενεργειακών πόρων όπως το Ιράν, το Ιράκ και το Αζερμπαϊτζάν.

- Η Νιγηρία βρίσκεται σε κομβικό σημείο στη Δυτική Αφρική με έξοδο στο Ατλαντικό Ωκεανό.

- Η Ινδονησία είναι το μεγαλύτερο αρχιπέλαγος του κόσμου, κατέχει στρατηγική θέση στην ανερχόμενη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ασίας, συνδέοντας την Ωκεανία, τον Ινδικό και Ειρηνικό ωκεανό.

ε) Οι χώρες MINT, κατέχουν ισχυρά βεβαιωμένα αποθέματα πρώτων υλών με εξαίρεση την Τουρκία, η οποία ωστόσο αντισταθμίζει την αδυναμία της αυτή, αποτελώντας σημαντικό δίαυλο μεταφοράς εμπορευμάτων και ενεργειακών πόρων από τα σημεία παραγωγής τους στη Μαύρη και τη Κασπία θάλασσα προς τις μεγάλες Ευρωπαϊκές αγορές.

Για την παρούσα εργασία κρίθηκε σκόπιμο στη συνέχεια να παρουσιαστούν οι προοπτικές των χωρών MINT τόσο συνολικά όσο και ξεχωριστά με σκοπό την αποτύπωση των προοπτικών τους στις επόμενες δεκαετίες.

3.2 Ο αναλογισμός της πορείας των οικονομιών των MINT

Μέσα στον 21ο αιώνα (έως σήμερα) τα κοινωνικά και χαρακτηριστικά των χωρών MINT αναδεικνύουν την ολοένα και αυξανόμενη δυναμική του στο σύγχρονο διεθνές περιβάλλον.

Πιο συγκεκριμένα:

Πρώτον: Κατά την περίοδο 2000-2015, σύμφωνα με τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας (Πίνακας 4) η μέση ετήσια αύξηση του πραγματικού Α.Ε.Π. στις χώρες MINT ήταν σημαντικά υψηλότερη της μέσης ετήσιας αύξησης του παγκόσμιου Α.Ε.Π.

Δεύτερον: Κατά την περίοδο 2000-2015, ενώ το Παγκόσμιο Α.Ε.Π. σε όρους δολαρίου και σε τρέχουσες τιμές αυξήθηκε κατά 125,9%, το συνολικό Α.Ε.Π. των χωρών MINT αυξήθηκε κατά 204,7% (Πίνακας 2).

Υψηλότερα ποσοστά αύξησης του Α.Ε.Π. σε σχέση με την αύξηση του Παγκόσμιου Α.Ε.Π. εμφάνισαν η Νιγηρία (766,7%), η Ινδονησία και η Τουρκία (187,2%) ενισχύοντας το μερίδιό τους ως προς το Παγκόσμιο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Αντιθέτως, η αύξηση του Α.Ε.Π. του Μεξικού κατά την περίοδο αναφοράς 2000-2015 ήταν σημαντικά χαμηλότερη (97,6%) με αποτέλεσμα η αύξηση του μεριδίου των χωρών MINT στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. να είναι σχετικώς περιορισμένη (1999: 3,2%, 2015: 4,4%).

Τρίτον: Παρά την υποαπόδοση της Μεξικανικής οικονομίας κατά την περίοδο 2000-2015, από την επεξεργασία των στοιχείων του ΔΝΤ, προκύπτει ότι το 2015 το Μεξικό κατέλαβε την 15η θέση ανάμεσα σε όλες τις χώρες του πλανήτη (υπολειπόμενο ελάχιστο από την Ισπανία), η Ινδονησία τη 16η (υπερισχύοντας της Ολλανδίας) η Τουρκία τη 18η υποσκελίζοντας την Ελβετία και τη Σαουδική Αραβία και η Νιγηρία την 23η, μπροστά όχι μόνο από όλες τις λοιπές χώρες της Αφρικής αλλά και από την Πολωνία, το Βέλγιο και την Αυστρία.

Τέταρτον: Με βάση τον υπολογισμό του Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης σε όρους δολαρίου, σύμφωνα με τα στοιχεία του Δ.Ν.Τ (Πίνακας 3) κατά την περίοδο σωρευτικά κατά 170,4%, έναντι αντίστοιχης αύξησης των BRICS κατά 313,5% το ποσοστό του Α.Ε.Π.

Ωστόσο, κατά την περίοδο αυτή, το ποσοστό αύξησης του Α.Ε.Π. της Νιγηρίας ήταν χαμηλότερο μόνο από το αντίστοιχο της Κίνας, ενώ η Ινδονησία μόνο από της Κίνας και την Ινδίας.

Στο σύνολο των χωρών, το 2015 η Ινδονησία κατέλαβε την 8η θέση, το Μεξικό την 11η, η Τουρκία την 17η και η Νιγηρία την 20η μπροστά από τις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Αυστραλία.

Πέμπτον: Κατά τη δεκαετία 2005-2015, οι συνολικές εξαγωγές των χωρών MINT αυξήθηκαν σωρευτικά κατά 69%, ταχύτερα από την αύξηση των παγκόσμιων εξαγωγών και του ρυθμού αύξησης των χωρών G7, αυξάνοντας το μερίδιό τους στις διεθνείς αγορές (Πίνακας 5).

Το 2015 οι εξαγωγές των MINT ανήλθαν σε 824 δισεκατομμύρια δολάρια, υπερβαίνοντας τις αντίστοιχες της Ιαπωνίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Γαλλίας, υπολειπόμενες μόνο σε σχέση με των τριών ισχυρότερων εξαγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της Κίνας, των Η.Π.Α. και της Γερμανίας.

Έκτον: Κατά τη δεκαετία 2005-2015, ο πληθυσμός των MINT αυξήθηκε κατά 18,8%, έναντι αύξησης 9,3% των BRICS, 5,4% των G7 και 12,7% του παγκόσμιου πληθυσμού. Τα ισχυρά δημογραφικά χαρακτηριστικά των MINT αποτελούν βασικό συγκριτικό τους πλεονέκτημα.

Με βάση την ηλεκτρονική έκδοση της CIA “The World Factbook” ο μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού το 2015 στη Νιγηρία, το Μεξικό, την Ινδονησία και τη Τουρκία ήταν 18,3 έτη, 28,0 έτη, 29,9 έτη και 30,5 έτη αντίστοιχα.

Για λόγους σύγκρισης σημειώνεται ότι ο μέσος όρος ηλικίας στην Ιαπωνία ανέρχεται σε 46,9 έτη, στην Ιταλία σε 45,1 έτη, στην Ελλάδα σε 44,2 έτη, ο μέσος όρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε 42,7 έτη, στη Ρωσία σε 39,3 έτη, στις Η.Π.Α. σε 37,9 έτη, στη Κίνα σε 37,1 έτη και στην Ινδία 27,6 έτη.

Ο νεανικός μέσος όρος της ηλικίας του πληθυσμού των MINT αποτελεί ισχυρό κίνητρο για την προσέλκυση επενδύσεων, ενώ περιορίζει την πίεση για την αύξηση των δαπανών κοινωνικής ασφάλισης (συντάξεις, υγεία) με θετικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά και στις μακροχρόνιες οικονομικές προοπτικές.

3.3 Οι προοπτικές των οικονομιών των MINT έως το 2020

Σε αντίθεση με χώρες των BRICS (Βραζιλία, Ρωσία) κατά την περίοδο 2011-2015, οι οικονομίες των χωρών MINT αυξήθηκαν με ταχύτερους ρυθμούς σε σχέση με το παγκόσμιο μέσο όρο.

Με βάση τα στοιχεία του Δ.Ν.Τ. κατά την περίοδο αυτή, ενώ το πραγματικό παγκόσμιο Α.Ε.Π. αυξήθηκε κατά 14%, το Α.Ε.Π. της Ινδονησίας που σημείωσε τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης ενισχύθηκε σωρευτικά με 30,8%, της Νιγηρίας κατά 25,9%, της Τουρκίας κατά 24% και του Μεξικού κατά 14,9%.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Δ.Ν.Τ. (Πίνακας 2) κατά την περίοδο 2016-2020 η αύξηση του ονομαστικού Α.Ε.Π. των MINT σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια θα ανέλθει σωρευτικά σε 24,3%, υποαποδίδοντας σε σχέση με την αύξηση του Παγκόσμιου Α.Ε.Π. κατά την ίδια περίοδο, στην ουσία ο Οργανισμός εκτιμά ότι θα ανέλθει σε 27,2%.

Βασική αιτία των σχετικώς χαμηλών ρυθμών ανάπτυξης των MINT είναι ότι το Α.Ε.Π. του Μεξικού αναμένεται να αυξηθεί μόλις κατά 15,8%.

Η υποαπόδοση της οικονομίας του Μεξικού οφείλεται κυρίως στη σημαντική πτώση του εθνικού νομίσματος (πέσος) pesos σε σχέση με το δολάριο (67% κατά την περίοδο Ιουνίου 2014 – Ιανουαρίου 2017) καθώς και στην πτώση των διεθνών τιμών πετρελαίου, από το οποίο έχει υψηλή εξάρτηση η οικονομία της χώρας.

Το γεγονός ότι η οικονομία του Μεξικού είναι η ισχυρότερη μεταξύ των χωρών MINT και κατά συνέπεια επηρεάζει σημαντικά τα συνολικά μεγέθη, έχει ως αποτέλεσμα με βάση το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές και σε όρους δολαρίου, το Α.Ε.Π. των MINT ως ποσοστό του Παγκόσμιου Α.Ε.Π. να εμφανίσει μικρή υποχώρηση και να διαμορφωθεί στο 4,3% το 2020 έναντι 4,4% το 2015.

Ωστόσο, εάν υπολογιστεί το Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης σε δολάρια, το Δ.Ν.Τ. προβλέπει ότι κατά την περίοδο 2016-2020, το Α.Ε.Π. των MINT θα αυξηθεί σωρευτικά κατά 32,5% έναντι αύξησης 31,1% του Παγκόσμιου Α.Ε.Π., 19,5% των G7 αλλά 44,3% των BRICS.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι το 2020 το σωρευτικό Α.Ε.Π. των MINT θα υπερβαίνει κατά 2,3% το αθροιστικό Α.Ε.Π. της Ιαπωνίας και της Γερμανίας, ενώ το 1999 υπολειπόταν έναντι των χωρών αυτών κατά 46,8% και το 2015 κατά 10,7%.

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν και θα παραμείνει ένας από τους ασθενείς οικονομικούς δείκτες των MINT.

Με βάση τις προβλέψεις του Δ.Ν.Τ. σε όλη την περίοδο 2016 – 2020 οι χώρες MINT θα συνεχίζουν να εμφανίζουν έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, γεγονός που αντανακλά κυρίως στην αδυναμία τους να προσελκύσουν ξένα επενδυτικά κεφάλαια.

Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις του Μεξικού και της Τουρκίας αυτό συνδέεται κυρίως με την αβεβαιότητα που υπάρχει για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές τους.

Ωστόσο το σχετικώς υπό έλεγχο δημοσιονομικό έλλειμμα και το μάλλον χαμηλό δημόσιο χρέος ως ποσοστό του Α.Ε.Π. εξουδετερώνει σε μεγάλο βαθμό, τουλάχιστον προς το παρόν, τις πιέσεις και τις επιπτώσεις από το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Ένα επιπλέον ζήτημα προβληματισμού αποτελεί η διαρκής διολίσθηση των εθνικών τους νομισμάτων σε σχέση με τα βασικά διεθνή αποθεματικά νομίσματα, δηλαδή το δολάριο και το ευρώ.

Αυτό αφορά ιδιαίτερα το Μεξικό και τη Τουρκία, τις δύο ισχυρότερες χώρες MINT με βάση το κατά κεφαλή εισόδημα που τα τελευταία έτη είδαν τη συναλλαγματική ισοτιμία του εθνικού τους νομίσματος να διολισθαίνει σημαντικά σε σχέση με τα πλέον εμπορεύσιμα διεθνή νομίσματα, στοιχείο που υποδηλώνει την έλλειψη εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών στις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας τους.

Ασφαλώς στην περίπτωση της Τουρκίας το γεγονός αυτό συνδέεται με την εμπόλεμη κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή της (Συρία, Ιράκ) αλλά και με την πολιτική του Προέδρου της Ερντογάν που βρίσκεται σε σύγκρουση με την αντιπολίτευση και τους Κούρδους που αποτελούν την πλειοψηφία σε περιοχές της Νοτιοανατολικής Τουρκίας.

Η πρόβλεψη του Δ.Ν.Τ. ότι το έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Τουρκίας θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα έως το 2020 (5,5% του Α.Ε.Π.) ενώ το ποσοστό των συνολικών επενδύσεων θα μειωθεί περαιτέρω (2015: 18,5% του Α.Ε.Π., 2020: 17,6% του Α.Ε.Π.) αποτελούν ανησυχητικές εκτιμήσεις για την οικονομία της. Η χώρα λόγω της κατάστασης της ευρύτερης περιοχής και του Κουρδικού ζητήματος είχε σημαντικές απώλειες σε τουριστικές εισροές, καθώς το 2016 ο αριθμός των τουριστών μειώθηκε σε 25 εκατομμύρια, 11 εκατομμύρια λιγότεροι σε σχέση με το 2015.

Επιπλέον, μια σειρά από τρομοκρατικές ενέργειες επηρέασαν και εξακολουθούν να επηρεάζουν τις προοπτικές του τουριστικού τομέα στην Τουρκία, ο οποίος μετά το 2000 διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Τουρκίας με αιχμή του δόρατος δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, όπως η Κωνσταντινούπολη και η περιοχή της Αττάλειας στη Μεσόγειο θάλασσα.

3.4 Οι μακροχρόνιες προοπτικές της οικονομίας των χωρών MINT

Όλες οι προβλέψεις συγκλίνουν για τον αυξανόμενο ρόλο των χωρών MINT στις παγκόσμιες εξελίξεις, κοινωνικοπολιτικό και οικονομικό επίπεδο, στις επόμενες δεκαετίες.

Για μια σειρά από αιτίες, είτε πιθανότητα μεμονωμένα, είτε ως (ελάχιστο πιθανό) ως ομάδα χωρών, εκτιμάται ότι οι χώρες MINT θα αποτελέσουν ισχυρούς περιφερειακούς οικονομικούς πόλους μέσα στον 21ο αιώνα.

Ισχυρά συγκριτικά τους πλεονεκτήματα η προνομιακή γεωγραφική θέση, τα πληθυσμιακά τους μεγέθη που διασφαλίζουν μια ισχυρή καταναλωτικά αγορά, η γειτνίασή τους με μεγάλες αγορές και η κατοχή ή η πρόσβαση σε σημαντικές πρώτες ύλες για τη λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας.

Πρώτον: Με βάση τις προβλέψεις του Ο.Η.Ε., ο πληθυσμός των χωρών MINT από 646 εκατομμύρια το 2015, θα εκτοξευτεί σε 794 και 981 εκατομμύρια το 2030 και το 2050 αντίστοιχα. Σε αντίθεση με τις χώρες του G7 και των BRICS που ο πληθυσμός τους φθίνει στο σύνολο του πληθυσμού του πλανήτη οι χώρες MINT συνεχώς διευρύνουν τη συμμετοχή τους σε αυτό και το 2050 θα υπερβαίνουν το 10%.

Το 2030, ο πληθυσμός της Τουρκίας θα είναι μεγαλύτερος σε σχέση με όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ του Μεξικού θα υπερβαίνει το άθροισμα του πληθυσμού της Γερμανίας και της Γαλλίας. Το ίδιο έτος ο πληθυσμός των MINT θα υπερβαίνει το συνολικό πληθυσμό των G7.

Το 2050, η Νιγηρία θα αποτελεί την τρίτη πληθυσμιακά χώρα του πλανήτη, η Ινδονησία θα κατέχει την πέμπτη θέση, το Μεξικό την έβδομη, ενώ η Τουρκία θα υπολείπεται ελάχιστα από την Ιαπωνία και την είσοδό της στην πρώτη δεκάδα των πολυπληθέστερων χωρών.

Δεύτερον: Το Μεξικό, η Ινδονησία και η Τουρκία αποτελούν μέλη του G20 και η Νιγηρία διαθέτει την ισχυρότερη οικονομία στην Αφρικανική Ήπειρο με σημαντικά βεβαιωμένα αποθέματα υδρογονανθράκων και λοιπών πρώτων υλών, αποτελώντας παράλληλα μέλος του O.P.E.C. Η Τουρκία διαθέτει μοναδική γεωγραφική θέση στο χώρο της Ευρασίας, χερσαία σύνορα με 8 χώρες, ενώ έχει πρόσβαση στη Μαύρη Θάλασσα, τη Μεσόγειο Θάλασσα και στο Αιγαίο.

Το Μεξικό διαθέτει στρατηγική θέση συνδέοντας τις Η.Π.Α. με το χώρο της Λατινικής Αμερικής, ενώ η Ινδονησία, αποτελεί ήδη την ανερχόμενη οικονομική δύναμη στη Νοτιοανατολική Ασία, διαθέτοντας σημαντικούς φυσικούς πόρους και

πληθυσμιακό μέγεθος που τη κατατάσσει στη τέταρτη θέση παγκοσμίως, πίσω από την Κίνα, την Ινδία και τις Η.Π.Α.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μεγάλων πολυεθνικών ιδιωτικών εταιριών του χρηματοοικονομικού τομέα, οι χώρες MINT θα διαδραματίζουν ολοένα και ισχυρότερο ρόλο στην πορεία της παγκόσμιας οικονομίας κατά τις επόμενες δεκαετίες.

Σύμφωνα με τον Ο.Ο.Σ.Α. (Πίνακας 11) με βάση το Α.Ε.Π. υπολογιζόμενο σε τρισεκατομμύρια δολάρια τιμές 2010 ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης, το 2021 θα είναι το πρώτο έτος που η οικονομία της Κίνας θα υπερβεί την αντίστοιχη των Η.Π.Α. και θα διευρύνει τη διαφορά της από αυτή στις επόμενες δεκαετίες.

Το 2040, το Α.Ε.Π. της Ινδονησίας θα είναι υψηλότερο από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 2050 η χώρα θα καταλάβει την πέμπτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη ελάχιστα πίσω σε σχέση με την Ιαπωνία που σε όλη την περίοδο 2021-2050 θα κατέχει την τέταρτη θέση, πίσω από την Κίνα, τις Η.Π.Α. και την Ινδία.

Παράλληλα, το Μεξικό το 2050 θα καταλαμβάνει την έβδομη θέση στη σχετική παγκόσμια κατάταξη, ελάχιστα πίσω από τη Βραζιλία και μπροστά από όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες και τη Ρωσία.

Αν και δεν διατυπώνονται προβλέψεις για τη Νιγηρία (δεν είναι μέλος του Ο.Ο.Σ.Α.) με βάση αυτή τη μεθοδολογία προκύπτει ότι αθροιστικά οι χώρες BRICS και MINT θα καλύπτουν σχεδόν το 60% του παγκόσμιου Α.Ε.Π., έναντι μόλις 32,1% των G7.

Αλλά και η CITIGROUP σε μελέτη της με τίτλο “Global Growth Generators” που εκδόθηκε το 2011 κατέληξε περίπου στα ίδια συμπεράσματα:

Πρώτον: Με βάση το Α.Ε.Π. σε όρους δολαρίου και τιμές 2010 ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης, η Κίνα θα κατέχει την πρώτη θέση παγκοσμίως πριν από το 2050, ενώ το 2030 δύο από τις χώρες MINT, η Ινδονησία στην 7η και το Μεξικό στη 10η θέση θα βρίσκονται στην πρώτη δεκάδα της σχετικής κατάταξης.

Δεύτερον: Στη δεκαετία 2030-2040 θα σημειωθούν σημαντικές ανατροπές στην κατάταξη με αποτέλεσμα το 2040 η Ινδία να έχει εκτοπίσει τις Η.Π.Α. από τη δεύτερη θέση, η Ινδονησία να καταλαμβάνει τη τέταρτη θέση μπροστά από τη Βραζιλία, τη Ρωσία και την Ιαπωνία, ενώ με βάση τις ίδιες εκτιμήσεις η Νιγηρία θα εισέλθει για πρώτη φορά στην πρώτη δεκάδα των χωρών της κατάταξης μπροστά από όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες.

Με το Μεξικό να παραμένει σταθερά στη δέκατη θέση, η πρώτη δεκάδα των χωρών θα αποτελείται σύμφωνα με τη μελέτη της CITIGROUP από τέσσερις χώρες των BRICS, τρεις χώρες των MINT, τις Η.Π.Α., την Ιαπωνία και τη Γερμανία.

Τρίτον: Το 2050, η Ινδία θα έχει ήδη καταλάβει την πρώτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη, η Ινδονησία θα βρίσκεται σταθερά στη τέταρτη, ενώ η Νιγηρία και το Μεξικό θα κερδίσουν δύο επιπλέον θέσεις σε σχέση με το 2040, καταλαμβάνοντας την έκτη και την όγδοη θέση αντίστοιχα.

Το 2050, σύμφωνα με τη CITIGROUP στην πρώτη δεκάδα, η Γερμανία θα έχει αντικατασταθεί από τη Νότια Αφρική, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ούτε μια Ευρωπαϊκή χώρα στη σχετική κατηγορία σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στη μελέτη αυτή υπογραμμίζεται ότι βασική παράμετρος της ανατροπής στον παγκόσμιο οικονομικό χάρτη είναι η πληθυσμιακή υπεροχή των χωρών της Ασίας και της Αφρικής.

Κατανοώντας τα στοιχεία της πλέον πρόσφατης έκδοσης της PWC (Φεβρουάριος 2017) που συνοπτικά παρατίθενται στον Πίνακα 12, σχετικώς με τις προβλέψεις για τις ισχυρότερες οικονομίες του πλανήτη στις επόμενες δεκαετίες με βάση το Α.Ε.Π. υπολογιζόμενο σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης (σε δολάρια 2016) καταλήγουμε στα εξής βασικά συμπεράσματα:

Πρώτον: Κατά την περίοδο 2016-2030 η Κίνα θα διευρύνει συνεχώς την απόσταση που τη χωρίζει από τις Η.Π.Α., όπως και η Ινδία από την Ιαπωνία. Σε αυτό το χρονικό διάστημα, η αύξηση του συνολικού Α.Ε.Π. των MINT θα ανέλθει σε 66,6% υπολειπόμενη σε σχέση με την αύξηση των BRICS (81,1%) αλλά σημαντικά υψηλότερη σε σχέση με τις G7 (23,2%).

Δεύτερον: Μετά την Ινδία που το Α.Ε.Π. της εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 123,7%, τη δεύτερη καλύτερη επίδοση μεταξύ των 20 μεγαλύτερων οικονομιών κατά την περίοδο 2016-2030 θα έχει η Ινδονησία (79,1%) καταλαμβάνοντας την 5η θέση μπροστά από τη Ρωσία, τη Βραζιλία και όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες.

Στην πρώτη δεκάδα θα βρεθεί και το Μεξικό (11η το 2016) μπροστά από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία, ενώ και η Τουρκία θα κερδίσει δύο θέσεις και θα ανέλθει στη 12η θέση σημειώνοντας αύξηση κατά 57,2% σε σχέση με το 2016.

Τρίτον: Το 2050 και οι τέσσερις χώρες MINT θα είναι μεταξύ των πρώτων δεκαπέντε οικονομιών του πλανήτη, με την Ινδονησία να καταλαμβάνει την 4η θέση, το Μεξικό την 7η, την Τουρκία την 11η και τη Νιγηρία τη 14η θέση.

Σημειώνεται ότι μεταξύ των χωρών που το 2050 εκτιμάται ότι θα κατατάσσονται στις 20 μεγαλύτερες παγκοσμίως τη μεγαλύτερη αύξηση του Α.Ε.Π. στην περίοδο 2016-2050 θα καταγράψουν το Βιετνάμ (433,8%), η Ινδία (406%), το Πακιστάν (328,7%) και ακολουθούν η Νιγηρία με 299,3% και η Ινδονησία με αύξηση 246,8%.

Τέταρτον: Ενώ το 2016 το Α.Ε.Π. των MINT αποτελούσε μόλις το 22,5% των G7, το 2050 θα εκτιμάται ότι θα ανέλθει στο 42,5%.

Ως ποσοστό του Α.Ε.Π. των BRICS, το συνολικό Α.Ε.Π των χωρών MINT το 2050 θα παραμείνει περίπου στο ίδιο επίπεδο που αντιστοιχούσε το 2016 (22%).

Πέμπτον: Το 2016 το συνολικό Α.Ε.Π. των τεσσάρων χωρών MINT αποτελούσε μόλις το 71% του συνολικού Α.Ε.Π. των τεσσάρων μεγαλύτερων Ευρωπαϊκών οικονομιών που συμμετέχουν στις G7 (Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία).

Μετά από μια περίοδο υψηλών ρυθμών ανάπτυξης, το 2050 θα είναι υψηλότερο κατά 39,2%.

Επιπλέον, από το συνδυασμό του Πίνακα 3, του Πίνακα 9, του Πίνακα 11 και του Πίνακα 14 είναι προφανές ότι σταδιακά το χάσμα που χωρίζει τις χώρες G7 από τις BRICS και τις MINT όσον αφορά το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης σε δολάρια θα περιοριστεί σταδιακά, σμικρύνοντας την παγκόσμια ανισοκατανομή του πλούτου μεταξύ χωρών και λαών.

Ασφαλώς σε κάθε περίπτωση το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. εκπεφρασμένο σε δολάρια ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης θα παραμείνει σημαντικά υψηλότερο των χωρών BRICS και MINT, ενώ και οι Ευρωπαϊκές χώρες με ισχυρή οικονομία όπως η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο θα εξακολουθούν να βρίσκονται στις πρώτες θέσεις της παγκόσμιας κατάταξης.

Το γεγονός αυτό αφ' ενός μεν επιβεβαιώνει την αλληλεξάρτηση των χωρών στις επόμενες δεκαετίες, αφ' ετέρου δε «υπενθυμίζει» την ανάγκη υιοθέτησης πολιτικών για τη δικαιότερη κατανομή του εθνικού πλούτου στις χώρες MINT.

Η ενίσχυση του μεγέθους της μεσαίας τάξης και η μείωση του ποσοστού που διαβιεί κάτω από τα όρια της φτώχειας θα πρέπει να αποτελέσει ζήτημα προτεραιότητας για τις κυβερνήσεις των χωρών MINT.

3.5 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας του Μεξικού

Με βάση τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας, το Μεξικό, το 2015 κατείχε στην παγκόσμια κατάταξη την 15η θέση με βάση το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (1.144 δις. δολάρια) και την 11η θέση με βάση τον υπολογισμό του Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης (2.230 δις. δολάρια).

Σε τρέχουσες τιμές, το Α.Ε.Π. του Μεξικού, το 2015, αποτελούσε το 1,55% του Παγκόσμιου Α.Ε.Π. έναντι 2,17% το 2001.

Η μείωση της συμμετοχής της χώρας στο παγκόσμιο Α.Ε.Π. αποδίδεται στη σημαντική υποτίμηση του εθνικού νομίσματος της χώρας (pesos) σε σχέση με το δολάριο, ιδιαίτερα μετά τη κρίση του 2008.

Το 1999 1 δολάριο αντιστοιχούσε σε λιγότερο από 10 (πέσος) pesos και το 2008 σε λιγότερο από 11. Σήμερα αντιστοιχεί περίπου σε 19 (πέσος) pesos, ενώ μετά την εκλογή του νέου Προέδρου των Η.Π.Α. η ισοτιμία είχε ανέλθει ακόμη και σε 1 δολάριο=22 (πέσος) pesos, λόγω της διακήρυξης του κ. Τραμπ σχετικά με τη λήψη μέτρων με σκοπό τη μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου των Η.Π.Α. σε σχέση με το Μεξικό.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά που συνθέτουν την οικονομία του Μεξικού είναι:

Πρώτον: Η γεωγραφική εγγύτητα με τις Η.Π.Α. και οι στενές εμπορικές σχέσεις με τις πλούσιες αγορές των Η.Π.Α. και τον Καναδά.

Το Μεξικό είναι τα τελευταία έτη μία από τις σημαντικότερες εξαγωγικές χώρες σε όλο τον πλανήτη.

Το 2016 η αξία των εξαγωγών της ανήλθε σε 373,9 δισεκατομμύρια δολάρια, εκ των οποίων 303 δις. δολάρια προς τις Η.Π.Α. και 10,4 δις. δολάρια στον Καναδά που αποτελούν διαχρονικά τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της.

Δεύτερον: Τα ισχυρά πληθυσμιακά και δημογραφικά της μεγέθη. Το Μεξικό αποτελεί τη τρίτη μεγαλύτερη πληθυσμιακά χώρα της Αμερικανικής Ηπείρου (μετά τις Η.Π.Α. και τη Βραζιλία) με νεανικό μέσο όρο ηλικίας πληθυσμού (28 έτη) και ιδανική δημογραφική πυραμίδα, καθώς μόλις το 14,4% του πληθυσμού είναι ηλικίας άνω των 55 ετών.

Τρίτον: Διαθέτει ισχυρό βιομηχανικό τομέα και αποτελείται από τις μεγαλύτερες χώρες στην κατασκευή προϊόντων ηλεκτρονικής βιομηχανίας, οχημάτων και ανταλλακτικών αυτοκινήτων, προϊόντων χάλυβα κλπ.

Τέταρτον: Με βάση εκτιμήσεις διεθνών οργανισμών, όπως ο Ο.Π.Ε.Σ., το Μεξικό είναι από τις μεγαλύτερες χώρες του πλανήτη σε βεβαιωμένα αποθέματα πετρελαίου (περίπου 10 δισεκατομμύρια βαρέλια), ενώ στο υπέδαφός του υπάρχουν μεγάλες ποσότητες μετάλλων και βιομηχανικών ορυκτών.

Πέμπτον: Το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος κινούνται σε σχετικώς ικανοποιητικά επίπεδα (3,5% και 42,3% το 2015) ωστόσο η χώρα έχει τα χαμηλότερα φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του Α.Ε.Π. ανάμεσα σε όλες τις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. λόγω εκτεταμένης παραοικονομίας και φοροδιαφυγής, στοιχείο που ενέχει μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς κινδύνους.

Έκτον: Το υψηλό επίπεδο κρατικής διαφθοράς και εγκληματικότητας αποτελούν αρνητικούς παράγοντες για την προσέλκυση των αναγκαίων ξένων άμεσων επενδύσεων για την οικονομία της χώρας και ιδίως της ενεργειακής της βιομηχανίας.

Τα ισχυρά πληθυσμιακά και δημογραφικά μεγέθη, η εγγύτητα με τις Η.Π.Α., οι πλούσιοι φυσικοί πόροι και οι δυναμικοί κλάδοι του βιομηχανικού τομέα αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα για το Μεξικό που σύμφωνα με όλες τις διεθνείς μελέτες θα ενισχύσει περαιτέρω τη θέση και το ρόλο του στην παγκόσμια οικονομία.

Με βάση τη μελέτη της PWC, με βάση το Α.Ε.Π. υπολογιζόμενο σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης σε δολάρια, το 2016 το Μεξικό κατείχε την 11η θέση στην παγκόσμια κατάταξη μπροστά από χώρες όπως η Ιταλία, η Νότια Κορέα και η Σαουδική Αραβία που είναι η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγός χώρα του πλανήτη.

Σύμφωνα με την ίδια μελέτη το 2030, η χώρα θα καταλαμβάνει την 9η θέση μπροστά από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία, ενώ το 2050 θα ανέλθει στην 7η θέση, αφήνοντας πίσω την Ιαπωνία και τη Γερμανία.

Όπως ισχύει και για τις άλλες χώρες MINT, οι προοπτικές της χώρας θα καθοριστούν από τις αποφάσεις και τις πρωτοβουλίες των κυβερνήσεων τους.

Η αντιμετώπιση των βασικών προβλημάτων της χώρας, όπως η κρατική διαφθορά, η εκτεταμένη παραοικονομία και οι μεγάλες κοινωνικές ανισότητες αποτελούν προϋποθέσεις για την αξιοποίηση των ισχυρών συγκριτικών της πλεονεκτημάτων.

3.6 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας της Ινδονησίας

Με βάση τα στοιχεία Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας, το 2015, η Ινδονησία κατείχε στην παγκόσμια κατάταξη την 16η θέση (αμέσως μετά το Μεξικό) με βάση το Α.Ε.Π. υπολογιζόμενο σε τρέχουσες τιμές (859 δις. ευρώ) και την 8η θέση με βάση τον υπολογισμό του σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης σε δολάρια.

Η τελευταία επίδοση κατατάσσει ήδη τη χώρα μπροστά από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με εξαίρεση τη Γερμανία.

Η Ινδονησία, μέλος του G20, όπως και οι άλλες χώρες MINT (Μεξικό, Τουρκία) πλην της Νιγηρίας, αποτελεί την ισχυρότερη οικονομία μεταξύ των χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας. Σε τρέχουσες τιμές το Α.Ε.Π. της Ινδονησίας, το 2015, αποτελούσε το 1,17% του Παγκόσμιου Α.Ε.Π. έναντι μόλις 0,52% το 2001.

Με εξαίρεση τη Κίνα, η Ινδονησία κατά την περίοδο 2000-2015 αύξησε το Α.Ε.Π. της ταχύτερα από οποιαδήποτε άλλη χώρα που αποτελεί μέλος του οργανισμού G20, κερδίζοντας πολλές θέσεις στην παγκόσμια κατάταξη.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά που συνθέτουν την οικονομία της Ινδονησίας είναι:

Πρώτον: Η γεωπολιτική της θέση, αποτελώντας εκτεταμένο νησιωτικό σύμπλεγμα που συνδέει τον Ινδικό με τον Ειρηνικό Ωκεανό και την Ασία με την Ωκεανία.

Δεύτερον: Τα ισχυρά πληθυσμιακά (4η μεγαλύτερη χώρα με βάση το πληθυσμό) και δημογραφικά της μεγέθη με μέσο όρο ηλικίας πληθυσμού τα 29,9 έτη και μόλις το 15% του συνόλου του να έχει ηλικία άνω των 55 ετών σύμφωνα με τα τελευταία επικαιροποιημένα στοιχεία (Ιανουάριος 2017) της ηλεκτρονικής έκδοσης της C.I.A. “The World Factbook”.

Τρίτον: Διαθέτει ισορροπημένη σχέση μεταξύ πρωτογενούς – δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

Με βάση τα προσωρινά στοιχεία για το 2016 σύμφωνα με την προαναφερθείσα έκδοση της C.I.A., η Ινδονησία κατείχε τη 12η θέση στην παγκόσμια κατάταξη με βάση την αξία των παραγόμενων βιομηχανικών προϊόντων, την 4η με βάση την αξία των αγροτικών προϊόντων και την 21η με βάση την αξία των παραγόμενων υπηρεσιών.

Τέταρτον: Παρά το χαμηλό ποσοστό των εξαγωγών της ως ποσοστό του Α.Ε.Π., οι εξαγωγές της χώρας κατανέμονται σχετικώς ισορροπημένα μεταξύ των μεγάλων διεθνών αγορών της Ιαπωνίας, της Κίνας και των Η.Π.Α. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς η Ινδονησία δεν έχει υψηλό βαθμό εξάρτησης από τρίτη χώρα, όπως συμβαίνει π.χ. με το Μεξικό που εξαρτάται σχεδόν απόλυτα από τις εξαγωγές στις Η.Π.Α.

Πέμπτον: Αποτελεί τη μεγαλύτερη χώρα στον πλανήτη σε εκμετάλλευση κασσιτέρου, διαθέτει σημαντικές ποσότητες χαλκού και πολλών μετάλλων, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία του Ο.Ρ.Ε.Σ. είναι μεταξύ των 30 χωρών με τα υψηλότερα βεβαιωμένα αποθέματα πετρελαίου. Σημειώνεται ότι με βάση τις ετήσιες ποσότητες παραγωγής χρυσού κατέχει την 9η θέση παγκοσμίως, διαθέτοντας το μεγαλύτερο ορυχείο εξόρυξης και επεξεργασίας του, στο οποίο συντηρούνται δεκάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας.

Έκτον: Η δημοσιονομική εικόνα της χώρας είναι ικανοποιητική με το δημοσιονομικό έλλειμά της το 2015 να αποτελεί το 2,8% και το δημόσιο χρέος μόλις στο 27% του Α.Ε.Π.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της P.W.C., με βάση το Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, η Ινδονησία το 2030 θα κατατάσσεται στην 5η θέση, υποσκελίζοντας όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες, ενώ λίγο αργότερα (πιθανότατα το 2031) θα εκτοπίσει την Ιαπωνία καταλαμβάνοντας την 4η θέση, την οποία θα διατηρήσει στα επόμενα έτη έως το 2050, διευρύνοντας μάλιστα τη διαφορά από τις χώρες που θα ακολουθούν (Πίνακας 12).

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η μεγαλύτερη απειλή για τη χώρα σχετίζεται με τη δράση εξτρεμιστικών μουσουλμανικών στοιχείων που έχουν έδρα την Ινδονησία (είναι η χώρα με το μεγαλύτερο αριθμό Μουσουλμάνων στον πλανήτη) και αποτελεί ανασχετικό παράγοντα για την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων που απαιτούνται για την αξιοποίηση του εθνικού πλούτου της χώρας και της ιδιαίτερης δυναμικής της.

Αναμφισβήτητα, η Ινδονησία αποτελεί μία από τις χώρες που πρωταγωνιστούν από την αρχή του 21ου αιώνα και διαθέτει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα για την περαιτέρω ενδυνάμωση της θέσης της.

3.7 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας της Νιγηρίας

Η Νιγηρία είναι η πολυπληθέστερη χώρα της Αφρικής και σύμφωνα με τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου από το 2012 έχει υποσκελίσει τη Νότια Αφρική, καταλαμβάνοντας έκτοτε την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της Αφρικής όσον αφορά το Α.Ε.Π. υπολογιζόμενο σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια.

Από το 2013, η Νιγηρία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της Αφρικής και με βάση το Α.Ε.Π. υπολογιζόμενο σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης με την Αίγυπτο να υποχωρεί στη δεύτερη θέση.

Μέχρι το τέλος το 20ου αιώνα, η οικονομία της χώρας υστερούσε σημαντικά σε σχέση με τις οικονομίες της Νότιας Αφρικής και της Αιγύπτου.

Ωστόσο, με μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 7,9% κατά την περίοδο 2000-2015, η Νιγηρία αποτελεί ήδη την ισχυρότερη οικονομική δύναμη της Αφρικής.

Με βάση τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η Νιγηρία το 2016 κατείχε την 26η θέση στην παγκόσμια κατάταξη με βάση το ονομαστικό Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης.

Τα βασικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν την οικονομία της χώρας είναι:

Πρώτον: Η σημαντική γεωγραφική της θέση, καθώς το δυτικό μέρος της χώρας έχει τον έλεγχο του στρατηγικού σημείου του κόλπου της Γουινέας και πρόσβαση στον Ατλαντικό ωκεανό και στις μεγάλες Δυτικές αγορές.

Δεύτερον: Τα ισχυρά δημογραφικά της στοιχεία με τη μέση ηλικία του πληθυσμού να ανέρχεται μόλις σε 18,3 έτη και το μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης του πληθυσμού σε 2,44%.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ο.Η.Ε. το 2040 η Νιγηρία θα έχει μεγαλύτερο πληθυσμό από την Ινδονησία και το 2050 και από τις Η.Π.Α., καταλαμβάνοντας τη τρίτη θέση στη σχετική κατάταξη πίσω από την Ινδία και τη Κίνα.

Τρίτον: Ο τεράστιος φυσικός της πλούτος, καθώς η Νιγηρία κατέχει με βάση τα βεβαιωμένα αποθέματα πετρελαίου (37 δισεκατομμύρια βαρέλια) τη 10η και φυσικού αερίου (5,1 τρισεκατομμύρια κυβικά μέτρα) την 9η θέση μεταξύ όλων των χωρών.

Επιπλέον, το υπέδαφος της διαθέτει μεγάλες αναξιοποίητες ποσότητες χρυσού και πολλών βιομηχανικών ορυκτών, η αξιοποίηση των οποίων μπορεί να πολλαπλασιαστεί τις εξαγωγικές επιδόσεις της, ενισχύοντας σημαντικά τις εξαγωγές και τα δημοσιονομικά της μεγέθη.

Με βάση τη P.W.C., η Νιγηρία θα αποτελέσει μία από τις χώρες που θα σημειώσουν τον υψηλότερο μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης κατά την περίοδο 2016-2050.

Σύμφωνα με την μελέτη της εταιρίας και με βάση το Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, το 2050, η Νιγηρία θα καταλαμβάνει την 14η θέση στην παγκόσμια κατάταξη και το επίπεδο της οικονομικής της μεγέθυνσης θα υπολείπεται ελάχιστα από τη Γαλλία και τη Σαουδική Αραβία (Πίνακας 12).

Ωστόσο, η Νιγηρία περισσότερο από κάθε άλλη χώρα που αποτελεί μέλος των MINT αντιμετωπίζει μια σειρά από προκλήσεις που μόνο με την υπέρβαση τους θα επιβεβαιώσει τις θετικές προβλέψεις για τις προοπτικές της.

Πιο συγκεκριμένα:

Πρώτον: Η Νιγηρία κατοικείται από περισσότερες από 500 εθνότητες με διαφορετικές ιστορικές καταβολές που συχνά συγκρούονται μεταξύ τους.

Επιπλέον, η δραστηριότητα μειοψηφικών ακραίων Μουσουλμανικών οργανώσεων (π.χ. Boko Haram) συρρικνώνουν τη διεθνή εικόνα της χώρας και αποσταθεροποιούν την οικονομία της.

Δεύτερον: Αποτελεί την χώρα με τους υψηλότερους δείκτες εγκληματικότητας και διαφθοράς. Οι λιμένες της στο κόλπο της Γουινέας (Λάγος κλπ), παρά τη στρατηγική τους σημασία, θεωρούνται από τους πλέον ανασφαλείς, ενώ στα θαλάσσια ύδατά της οι ναυτοπειρατείες αποτελούν συνηθισμένο γεγονός.

Τρίτον: Η αξιοποίηση των τεράστιων φυσικών πόρων της απαιτεί ξένες άμεσες επενδύσεις εκατοντάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα στο διεθνή τύπο, οι ίδιοι οι αξιωματούχοι της χώρας εκτιμούν ότι μόνο για να μπορέσει η χώρα να αυξήσει την ημερήσια παραγωγή πετρελαίου στο ανώτατο όριο που της έχει τεθεί από τον O.P.E.C. (2,2 εκατομμύρια βαρέλια) θα απαιτηθούν, για τα επόμενα πέντε έτη, ετήσιες επενδύσεις της τάξης των 14 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Τέταρτον: Η χώρα χαρακτηρίζεται από ισχυρές κοινωνικές ανισότητες με το 70% των κατοίκων της να δαπανά λιγότερο από 1,25 δολάριο ημερησίως για τη διαβίωση του.

Συμπερασματικά, αν και η Νιγηρία διαθέτει μαζί με την Ινδονησία, μεταξύ των MINT, μάλλον τη χώρα με τις ισχυρότερες δυνητικά προοπτικές, η χώρα αντιμετωπίζει

μια σειρά από προκλήσεις που συνδέονται με την επίλυση σοβαρών εσωτερικών της ζητημάτων που αφορούν κυρίως την εθνική ενότητα, την εσωτερική της ασφάλεια και τη καταπολέμηση της εγκληματικότητας.

Η πορεία της χώρας θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητά της να εκσυγχρονίσει τις δομές διακυβέρνησης, να διασφαλίσει την εσωτερική ασφάλεια και να κινητοποιήσει σημαντικά διεθνή επενδυτικά κεφάλαια.

3.8 Τα χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της οικονομίας της Τουρκίας

Η Τουρκία είναι γεωστρατηγικά μία από τις σημαντικότερες χώρες της ΕυρωΑσιατικής ζώνης.

Συνδέοντας την Ευρώπη με όμορφες, πλούσιες σε ενεργειακούς πόρους, χώρες όπως το Ιράν, το Ιράκ και το Αζερμπαϊτζάν αλλά και ελέγχοντας, μέσω των Στενών του Βοσπόρου, το διεθνές εμπόριο μεταξύ περιοχών της Μαύρης Θάλασσας και των μεγάλων Δυτικών αγορών, έχει παραδοσιακά ισχυρό, πολιτικό και οικονομικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή.

Η οικονομία της Τουρκίας έκανε άλματα κατά την περίοδο 1990-2015 με μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης άνω του 4%, με αποτέλεσμα το ονομαστικό Α.Ε.Π. της χώρας σε τρέχουσες τιμές το 2015 να είναι υψηλότερο κατά 187,2% σε σχέση με το 1999.

Με βάση τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η Τουρκία το 2016 κατείχε τη 18η θέση στην παγκόσμια κατάταξη με βάση το ονομαστικό Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές και τη 17η με βάση το Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης.

Τα βασικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν την οικονομία της χώρας είναι:

Πρώτον: Αν και η Τουρκία δεν διαθέτει τους τεράστιους φυσικούς πόρους των άλλων χωρών MINT και είναι εισαγωγέας ενεργειακών πόρων και πρώτων υλών, έχει ισχυρό αγροτικό και βιομηχανικό τομέα, ενώ ο τριτογενής τομέας παρέχει υπηρεσίες σχεδόν αντίστοιχου επιπέδου με των Ευρωπαϊκών χωρών.

Δεύτερον: Η χώρα, αποτελώντας μέλος του NATO, του Ο.Ο.Σ.Α. και των G20, τα τελευταία 15-20 έτη έχει προσελκύσει ξένες άμεσες επενδύσεις σημαντικού ύψους στο εμπόριο, στους βιομηχανικούς κλάδους και στον τουρισμό, τομέα που απογειώθηκε μετά το 2000 με αποτέλεσμα το 2014 να αποτελεί τον έκτο μεγαλύτερο τουριστικό προορισμό παγκοσμίως.

Τρίτον: Διαθέτει ισχυρά πληθυσμιακά και δημογραφικά μεγέθη με μέσο όρο ηλικίας τα 30,5 έτη και 0,9% ετήσιο δείκτη αύξησης του πληθυσμού καθώς και μια ισχυρή σε μέγεθος μεσαία τάξη, στοιχεία που στηρίζουν τη διαρκή ενίσχυση της εγχώριας ιδιωτικής κατανάλωσης.

Τέταρτον: Οι εγχώριες υποδομές, όπως το οδικό δίκτυο, οι τηλεπικοινωνίες, οι αεροπορικές και λιμενικές εγκαταστάσεις κλπ. είναι υψηλών προδιαγραφών και

συμβάλουν στην ανάπτυξη, διευκολύνοντας τις διεθνείς εμπορικές της συναλλαγές με τρίτες χώρες.

Με βάση τη μελέτη της P.W.C., με τις εκτιμήσεις της οποίας συγκλίνουν οι προβλέψεις όλων των διεθνών οικονομικών οργανισμών, η οικονομία της Τουρκίας θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη θέση της στην παγκόσμια κατάταξη και το 2050 θα κατατάσσεται στην 11η θέση με βάση το Α.Ε.Π. υπολογιζόμενο σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης μπροστά από όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες πλην της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ωστόσο, η χώρα κατά τα επόμενα έτη θα πρέπει να αντιμετωπίσει και να υπερβεί μια σειρά από εμπόδια που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την πορεία της οικονομίας της.

Συνοπτικά οι προκλήσεις αυτές είναι οι εξής:

Πρώτον: Η διατήρηση του κοσμικού χαρακτήρα του πολιτεύματός της και η μη μετατροπή της σε Ισλαμική Δημοκρατία, στοιχεία που πιθανότατα θα έχει αρνητικές επιπτώσεις για την εμπιστοσύνη της διεθνούς επενδυτικής κοινότητας και την εισροή των αναγκαίων ξένων κεφαλαίων.

Δεύτερον: Η διασφάλιση της εθνικής της ενότητας με την επίλυση του Κουρδικού ζητήματος, καθώς οι Κούρδοι αποτελούν περίπου το 20% του πληθυσμού της χώρας και μέρος τους στη Νοτιοανατολική περιοχή της χώρας διεκδικεί αυτονομία προσφεύγοντας σε ένοπλη σύγκρουση με πολλαπλές αρνητικές συνέπειες.

Τρίτον: Η υπερχρέωση των ιδιωτικών επιχειρήσεων και των φυσικών προσώπων, αποτέλεσμα της μεγάλης αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης μετά το 2005 που θεωρείται πολύ πιθανό να οδηγήσει σε κρίση του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Τέταρτον: Η αντιμετώπιση διαρθρωτικών προβλημάτων της οικονομίας όπως είναι το υψηλό έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών που έχει ως αποτέλεσμα τη διαρκή διολίσθηση της Τουρκικής λίρας σε σχέση με το δολάριο και το ευρώ καθώς και το σχετικά υψηλό πληθωρισμό που τροφοδοτήθηκε τα τελευταία χρόνια από την αύξηση των φόρων κατανάλωσης.

Πέμπτον: Η ενίσχυση του ρόλου της ως παράγοντα σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή και ο απεγκλωβισμός της από θεωρίες και στρατηγικές μεγαλοϊδεατισμού που διακατέχει τμήμα της ηγεσίας της και διαχέεται στη κοινωνία.

Αναμφισβήτητα, η Τουρκία διαθέτοντας ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα όπως η προνομιακή γεωστρατηγική θέση, το υψηλό επίπεδο εγχώριων υποδομών, η δημογραφική πυραμίδα και η ύπαρξη μιας ευάριθμης αστικής και μεσαίας τάξης ευνοούν την εκτόξευση της οικονομίας της σε υψηλότερες θέσεις κατά τις επόμενες δεκαετίες.

Οι προοπτικές και η πορεία της θα εξαρτηθούν από επιλογές της πολιτικής της ηγεσίας κυρίως όσον αφορά το ρόλο της χώρας σε μια ευρύτερη περιοχή που χαρακτηρίζεται ιστορικά από αντιθέσεις και συγκρούσεις συμφερόντων ισχυρών δυνάμεων όπως οι Η.Π.Α., η Ρωσία κλπ.

3.9 Ανάλυση με τη μέθοδο της Γραμμικής Παλινδρόμησης της σχέσης Α.Ε.Π.-Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και Α.Ε.Π.-Πληθυσμού των χωρών BRICS-MINT και G7

Όπως προαναφέρθηκε μεταξύ των σημαντικότερων συντελεστών για την αύξηση του Α.Ε.Π. (σε πραγματικές και ονομαστικές τιμές) των χωρών BRICS και MINT είναι τα πληθυσμιακά τους μεγέθη και η προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων.

Με σκοπό την αποτύπωση της αλληλοσυσχέτισης των παραπάνω μεταβλητών κρίθηκε ως απαραίτητο να προσδιορίσουμε τη σχέση Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια πληθυσμού και επενδύσεων (Α.Ξ.Ε.) τόσο για τις επιμέρους χώρες όσο και συνολικά για τις BRICS και τις MINT σε σχέση με τις G7.

Ως καταλληλότερο μέθοδο επιλέξαμε τη γραμμική παλινδρόμηση και ως βάση δεδομένων τα μεγέθη της περιόδου 2000-2015 σύμφωνα με τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας (data.worldbank.org/indicator).

Προκειμένου να εκτιμήσουμε την ευθεία «παλινδρόμησης» που συνδέει τις τιμές των μεταβλητών πληθυσμός (χ) και Α.Ε.Π. (ψ) παριστάνουμε γραφικά τις τιμές ψ σε σχέση με τις τιμές χ της περιόδου 2000-2015 και αναζητάμε μια ευθεία $\psi = \alpha\chi + \beta$ που προσεγγίζει βέλτιστα τα ζεύγη των δύο μεταβλητών (χ, ψ).

Αντιστοίχως προκειμένου να εκτυπώσουμε την ευθεία α «παλινδρόμησης» που συνδέει τις τιμές των μεταβλητών Α.Ξ.Ε. (χ) και Α.Ε.Π. (ψ) αναζητάμε μία ευθεία $\psi = \alpha\chi + \beta$ που προσεγγίζει βέλτιστα τα ζεύγη των δύο μεταβλητών.

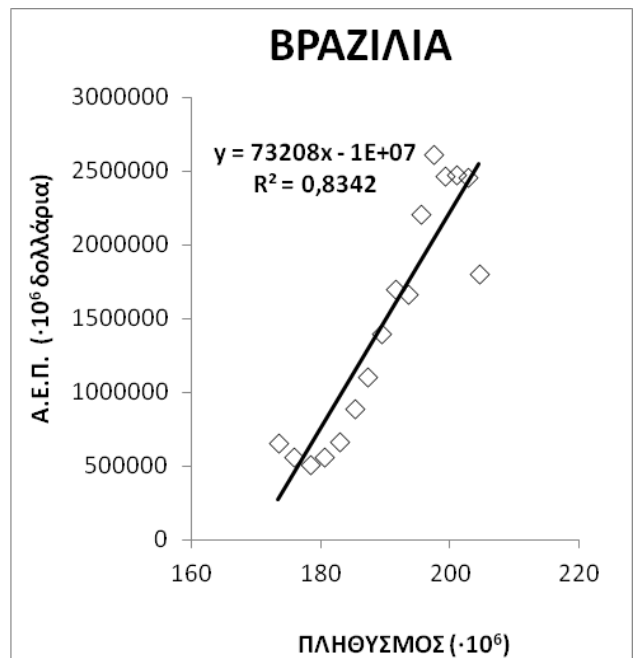
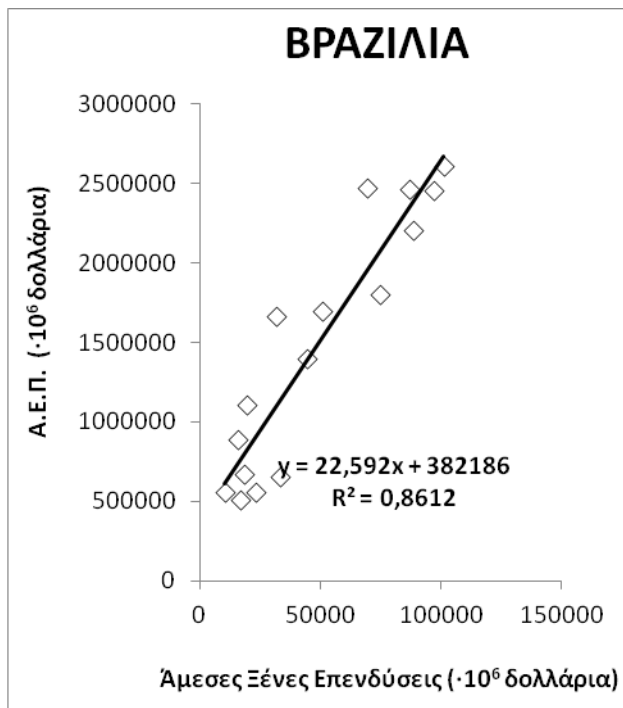
Στόχος είναι να ελαχιστοποιηθεί η διασπορά σφαλμάτων. Ο συντελεστής προσαρμοστικότητας R^2 καθορίζει πόσο «ακριβής» είναι η εκτιμώμενη ευθεία και πόσο ικανοποιητικά προσεγγίζει τα ζεύγη των μεταβλητών (χ, ψ).

Επιπλέον, για να αξιολογήσουμε το συντελεστή προσαρμοστικότητας R^2 κρίθηκε ως απαραίτητο να υπολογίσουμε το δείκτη F για ένα επίπεδο υψηλής ασφάλειας (95%). Για τους υπολογισμούς χρησιμοποιήσαμε τη συνάρτηση «linest» του EXCEL.

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	173.4	32995	655454
2	2001	175.9	23226	559982
3	2002	178.3	16587	509798
4	2003	180.6	10123	558232
5	2004	182.9	18181	669290
6	2005	185.2	15460	891633
7	2006	187.3	19378	1107628
8	2007	189.5	44579	1397114
9	2008	191.5	50716	1695855
10	2009	193.5	31481	1669204
11	2010	195.5	88452	2208704
12	2011	197.4	101158	2614027
13	2012	199.3	86607	2464053
14	2013	201	69181	2471718
15	2014	202.7	96895	2456054
16	2015	204.5	74694	1801482

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

linest	22.591972	382185.862
	2.4241573	140586.176
R ² =	0.8611846	304861.599
F=	86.853372	14
n=	16	

Fdist= 2.22E-07 <0.05

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

linest	73207.955	-12419509
	8722.1904	1658491.23
R ² =	0.8342165	333161.342
F=	70.447474	14
n=	16	

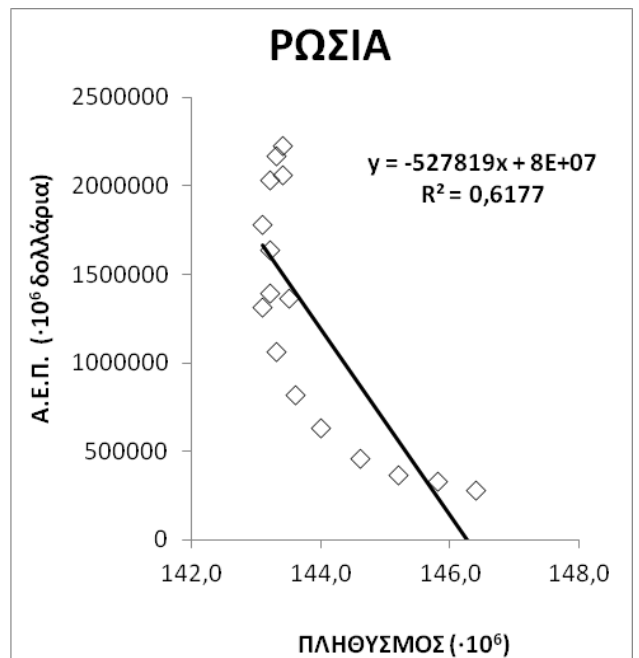
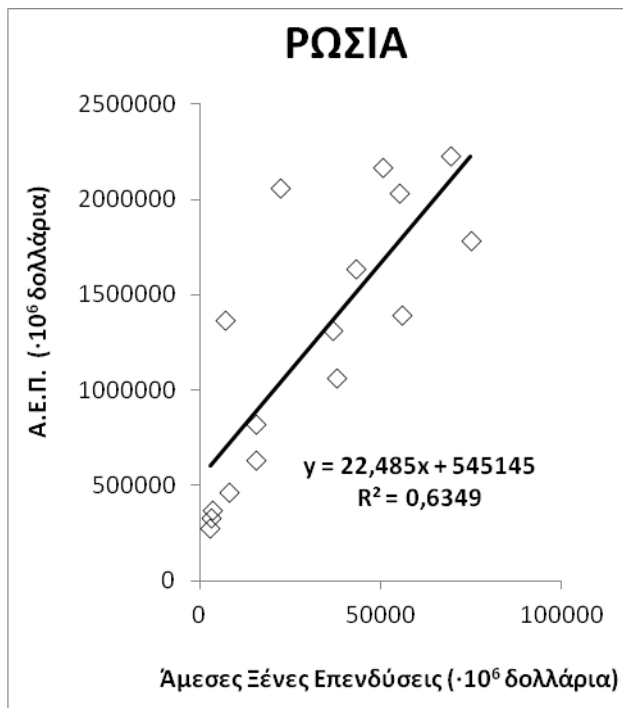
Fdist= 7.80E-07 <0.05

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΡΩΣΙΑ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	146.4	2678	279033
2	2001	145.8	2847	329407
3	2002	145.2	3474	371213
4	2003	144.6	7929	462332
5	2004	144.0	15403	634999
6	2005	143.6	15508	820568
7	2006	143.3	37595	1063640
8	2007	143.2	55874	1396475
9	2008	143.1	74783	1784514
10	2009	143.1	36583	1313681
11	2010	143.2	43168	1638463
12	2011	143.2	55084	2031768
13	2012	143.3	50588	2170145
14	2013	143.4	69219	2230624
15	2014	143.4	22031	2063663
16	2015	143.5	6853	1365865

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

ΡΩΣΙΑ

ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

linest	22.485352	545145.38
	4.5573378	179475.13
R ² =	0.6348762	437444.18
F=	24.343159	14
n=	16	

Fdist= 2.20E-04 <0.05

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

linest	-527819.21	77197160
	110967.21	15967880
R ² =	0.6177433	447589.71
F=	22.624608	14
n=	16	

Fdist= 3.07E-04 <0.05

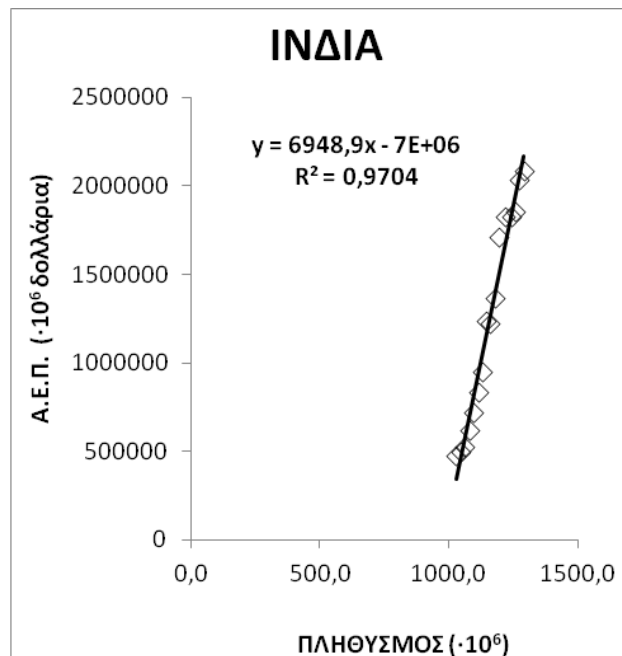
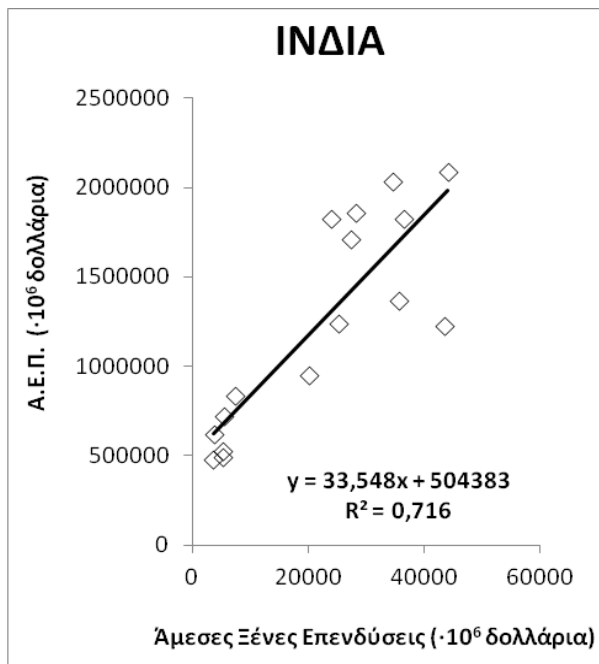
Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΙΝΔΙΑ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	1029.2	3584	476636
2	2001	1048.0	5128	493934
3	2002	1064.1	5209	523768
4	2003	1080.5	3682	618369
5	2004	1097.4	5429	721589
6	2005	1114.0	7269	834218
7	2006	1130.0	20029	949118
8	2007	1146.0	25228	1238700
9	2008	1162.0	43406	1224096
10	2009	1178.0	35581	1365373
11	2010	1195.1	27397	1708460
12	2011	1217.4	36499	1822992
13	2012	1243.0	23996	1828120
14	2013	1259.0	28153	1857237
15	2014	1275.6	34577	2033652
16	2015	1292.3	44009	2088155

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

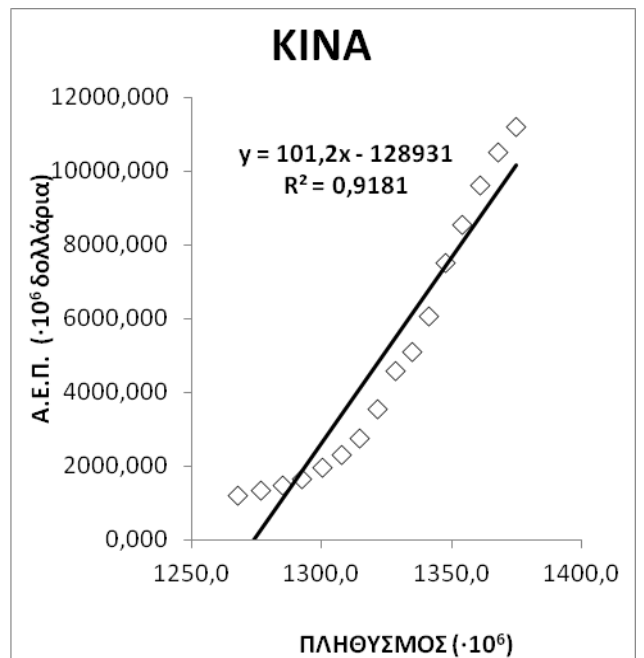
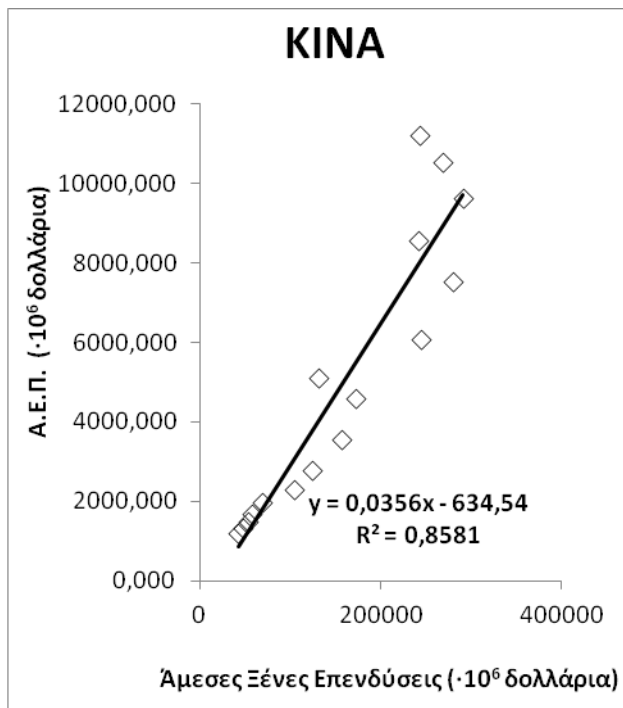
ΙΝΔΙΑ

ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		
linest	33.548389	504382.8
	5.6469433	147615.05
R ² =	0.7159971	325037.21
F=	35.295268	14
n=	16	
Fdist=	3.60E-05	<0.05
Η ευθεία είναι "ακριβής" και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"		
ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ		
linest	6948.9499	6811921.4
	324.32099	376551.4
R ² =	0.9704067	104922.46
F=	459.07986	14
n=	16	
Fdist=	4.22E-12	<0.05
Η ευθεία είναι "ακριβής" και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"		

KINA

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	1267.4	42095	1214.912
2	2001	1276.3	47053	1344.097
3	2002	1284.5	53074	1477.483
4	2003	1292.3	57901	1671.072
5	2004	1299.9	68117	1966.223
6	2005	1307.6	104109	2308.786
7	2006	1314.5	124082	2774.308
8	2007	1321.3	156249	3571.451
9	2008	1328.0	171535	4604.285
10	2009	1334.5	131057	5121.681
11	2010	1340.9	243703	6066.351
12	2011	1347.4	280072	7522.103
13	2012	1354.0	241214	8570.348
14	2013	1360.7	290928	9635.025
15	2014	1367.8	268097	10534.526
16	2015	1374.6	242489	11226.186

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

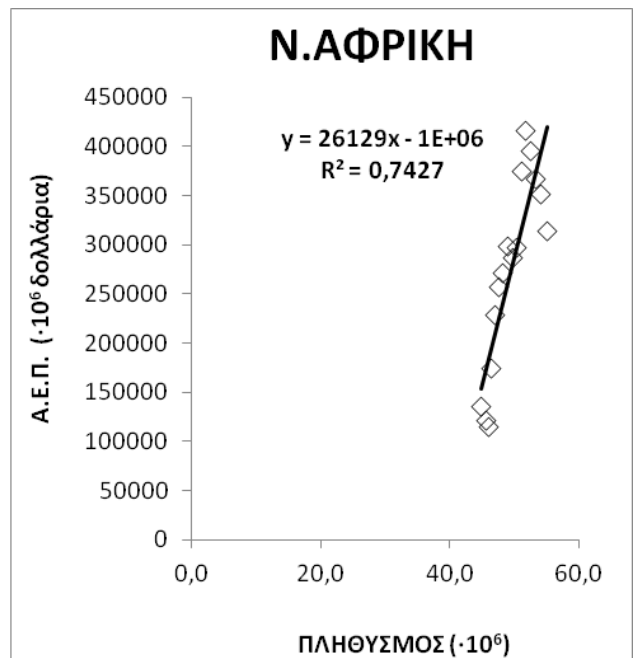
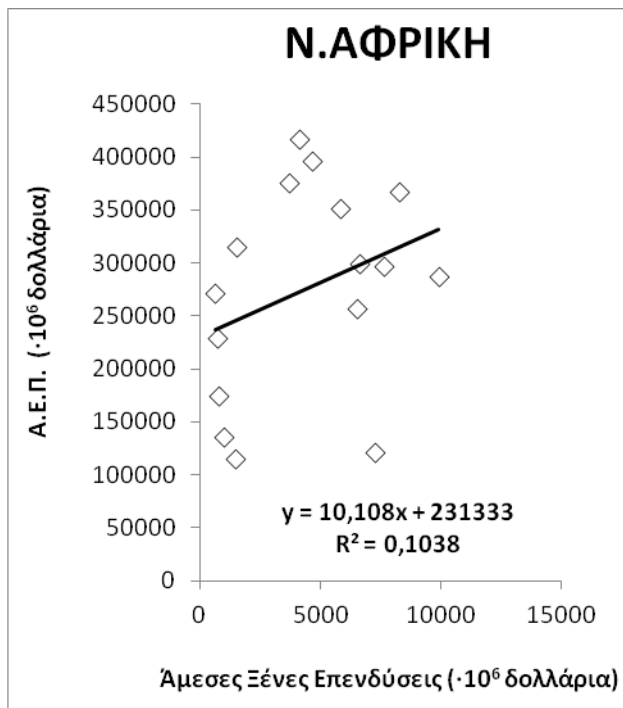

ΚΙΝΑ	
ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
-	
linest	0.0355946 634.53811
	0.0038682 699.6152
R ² =	0.8581165 1372.6312
F=	84.672486 14
n=	16
	Fdist= 2.59E-07 <0.05
Η ευθεία είναι "ακριβής"	
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"	
ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	
-	
linest	101.197 128931.48
	8.0781951 10692.499
R ² =	0.9180952 1042.8995
F=	156.93023 14
n=	16
	Fdist= 5.38E-09 <0.05
Η ευθεία είναι "ακριβής"	
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"	

Ν.ΑΦΡΙΚΗ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	44.8	969	136453
2	2001	45.5	7270	121602
3	2002	45.9	1480	115748
4	2003	46.4	783	175254
5	2004	47.0	701	228931
6	2005	47.6	6522	257667
7	2006	48.2	623	271812
8	2007	48.9	6587	299033
9	2008	49.6	9885	287095
10	2009	50.3	7624	297221
11	2010	51.0	3693	375304
12	2011	51.7	4139	416879
13	2012	52.5	4626	396346
14	2013	53.3	8233	367772
15	2014	54.1	5792	351571
16	2015	55.0	1521	314732

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

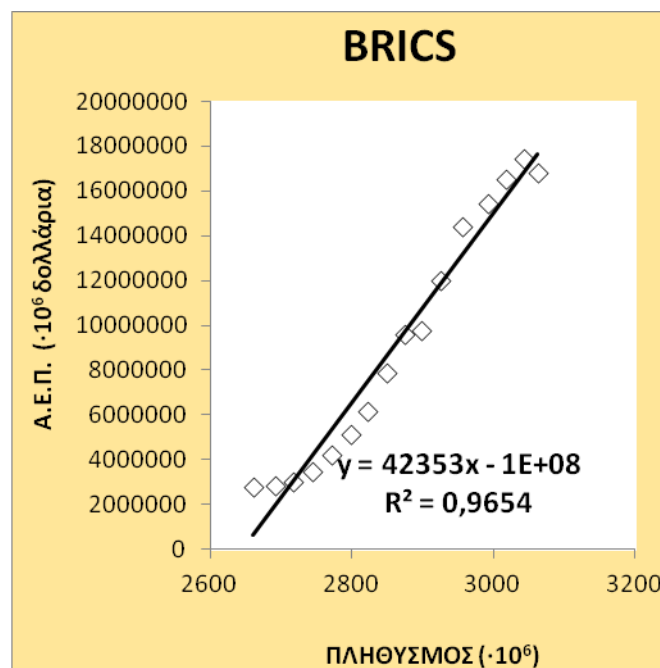
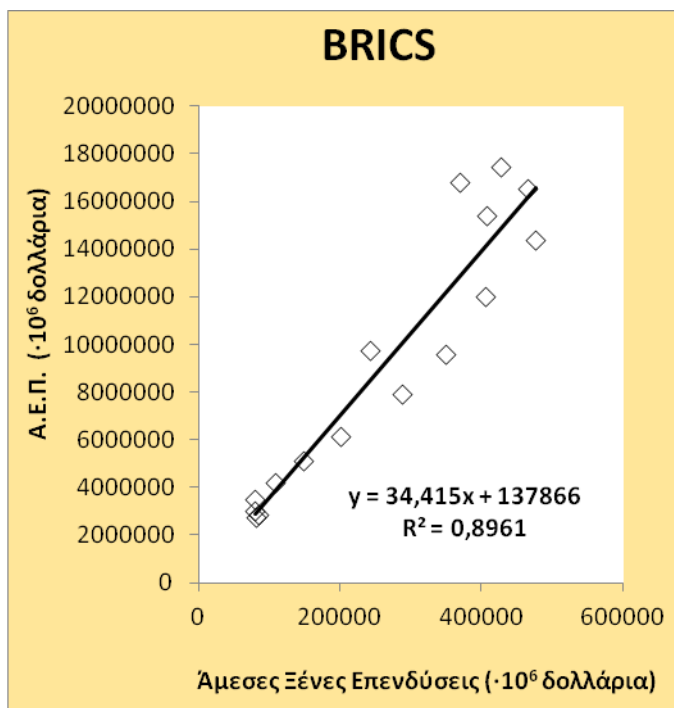
Ν.ΑΦΡΙΚΗ

ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
linest	10.10809 231332.83
	7.9392459 42339.847
R ² =	0.1037699 95557.798
F=	1.6209876 14
n=	16
Fdist= 0.22 >0.05	
Η ευθεία δεν είναι "ακριβής"	
και η προσέγγιση των δεδομένων "μη αξιόπιστη"	
ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	
linest	26129.453 -1017242.5
	4110.7385 203832.53
R ² =	0.7426645 51204.277
F=	40.40368 14
n=	16
Fdist= 1.78E-05 <0.05	
Η ευθεία είναι "ακριβής"	
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"	

BRICS

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	2661.2	82321	2762488
2	2001	2691.5	85524	2849022
3	2002	2718	79824	2998010
4	2003	2744.4	80418	3485259
5	2004	2771.2	107831	4221032
6	2005	2798.6	148868	5112872
7	2006	2823.3	201707	6166506
8	2007	2848.9	288517	7902773
9	2008	2874.2	350325	9595845
10	2009	2899.4	242326	9767160
11	2010	2925.7	406413	11997282
12	2011	2957.1	476952	14407769
13	2012	2992.1	407031	15429012
14	2013	3017.4	465714	16532376
15	2014	3043.6	427392	17439466
16	2015	3063.1	369566	16796420

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

BRICS

ΑΕΠ-ΕΠΙΕΝΔΥΣΕΩΝ

linest   34.41525   137865.5105
           3.1325611   946452.7812
 R²=   0.8960644   1845683.005
 F=   120.69875   14
 n=   16

Η ευθεία είναι "ακριβής"
 και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

Fdist=   2.88E-08   <0.05

ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

linest   42352.969   112097534.9
           2144.0625   6147132.465
 R²=   0.9653641   1065462.194
 F=   390.20502   14
 n=   16

Η ευθεία είναι "ακριβής"
 και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

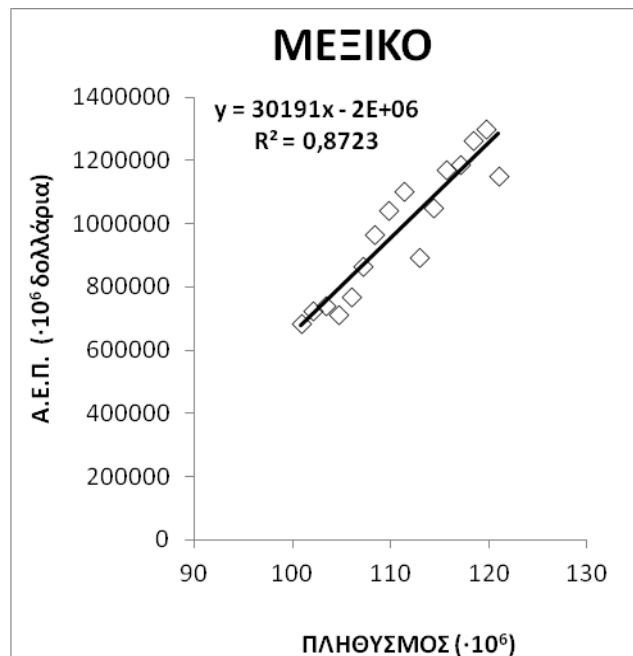
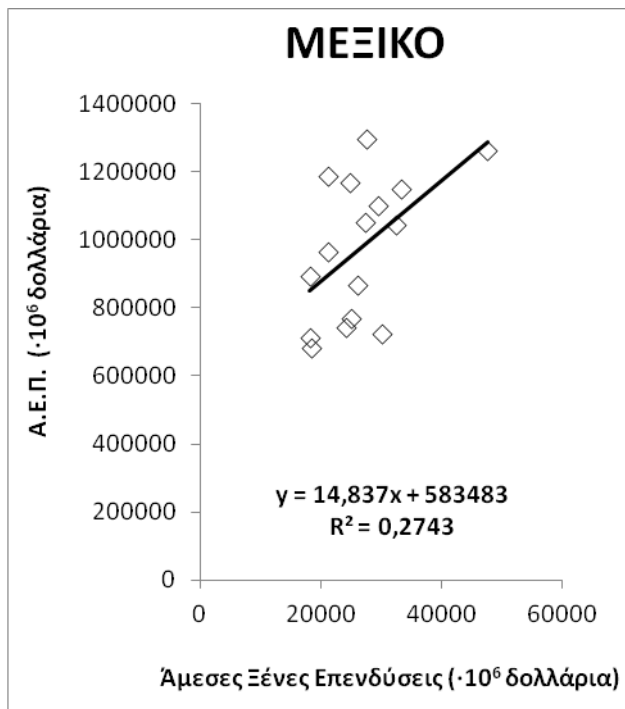
Fdist=   1.27E-11   <0.05

ΜΕΞΙΚΟ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	100.9	18382	683650
2	2001	102.1	30060	724691
3	2002	103.4	24055	741563
4	2003	104.7	18224	713283
5	2004	106	24916	770270
6	2005	107.2	26018	866346
7	2006	108.4	21148	966867
8	2007	109.8	32457	1043472
9	2008	111.3	29381	1101274
10	2009	112.9	18112	894950
11	2010	114.3	27263	1051128
12	2011	115.7	24706	1171185
13	2012	117.1	21061	1186602
14	2013	118.4	47537	1261983
15	2014	119.7	27508	1298404
16	2015	121	33181	1151040

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

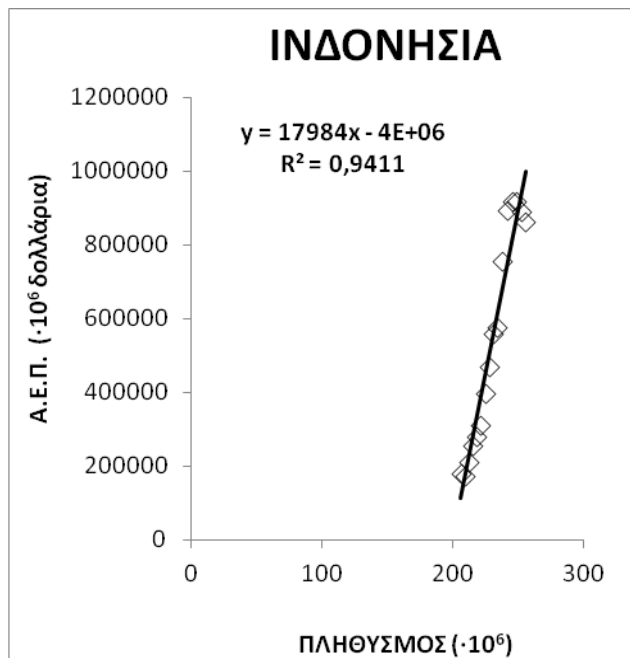
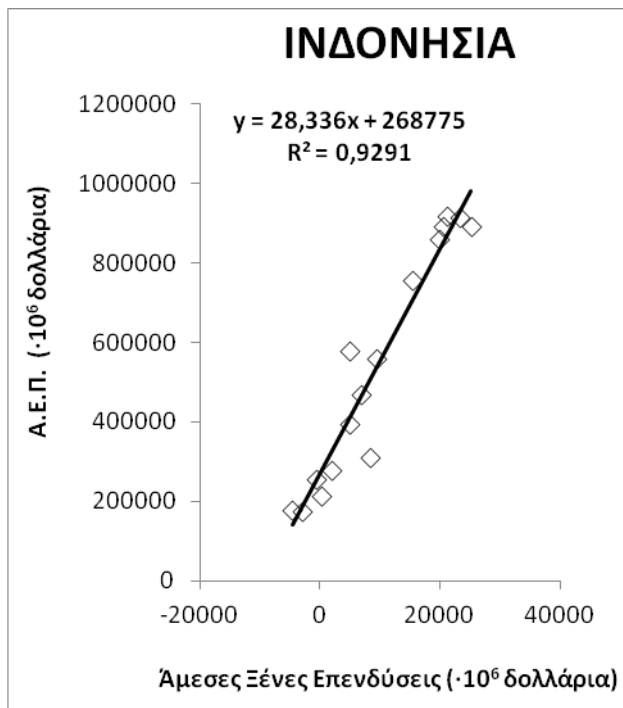

ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ			
linest	14.836902	583483	
	6.4504761	177070	-
R ² =	0.274257	184732.23	-
F=	5.2905756	14	
n=	16		
	Fdist=	0.04	<0.05
Η ευθεία μπορεί να θεωρηθεί "ακριβής"			
ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ			
linest	30190.575	2368635.2	ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
	3086.653	342568.47	-
R ² =	0.8723421	77477.41	-
F=	95.668103	14	
n=	16		
	Fdist=	1.23E-07	<0.05
Η ευθεία είναι "ακριβής" και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"			

ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	206.3	-4550	179482
2	2001	209.2	-2977	174507
3	2002	212.2	145	212807
4	2003	215.2	-597	255428
5	2004	218.3	1896	279556
6	2005	221.4	8336	310815
7	2006	224.6	4914	396293
8	2007	227.8	6928	470144
9	2008	231	9318	558582
10	2009	234.3	4877	577539
11	2010	237.6	15292	755256
12	2011	242	20565	892590
13	2012	245.4	21201	919002
14	2013	248.8	23282	916646
15	2014	252.2	25121	891051
16	2015	255.5	19779	861143

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ			
linest	28.336088	268775.0867	
	2.0923041	28440.87553	-
R ² =	0.9290827	80577.7973	-
F=	183.41302	14	
n=	16		
Fdist=	0.00	<0.05	

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

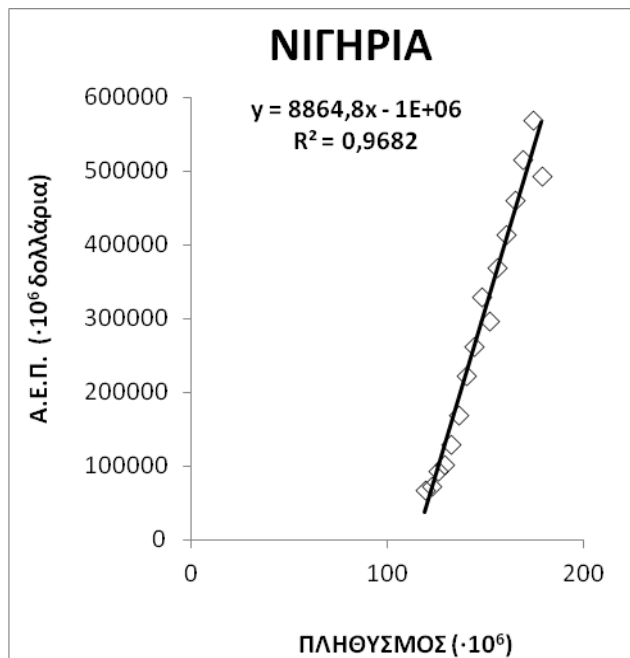
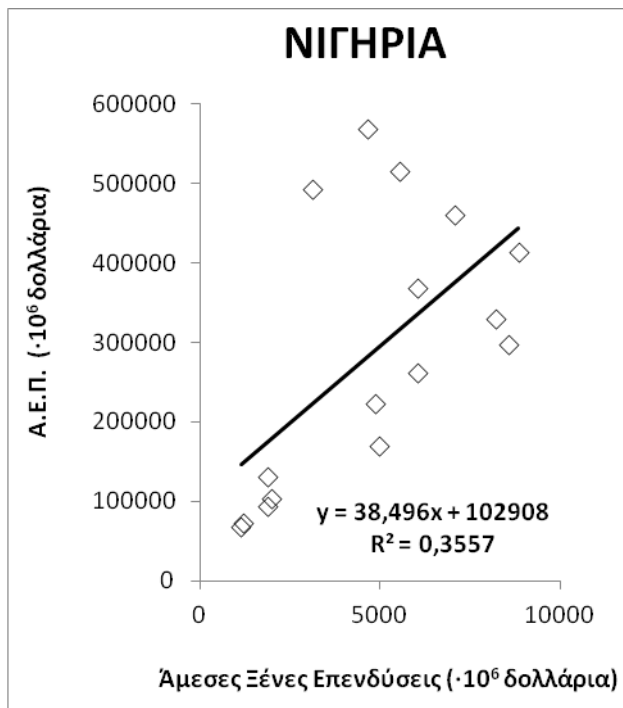
ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ			
linest	17983.812	-3597622.48	ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
	1202.2723	277266.1911	-
R ² =	0.941114	73425.25639	-
F=	223.74732	14	
n=	16		
Fdist=	5.28E-10	<0.05	

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΝΙΓΗΡΙΑ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	119	1140	67824
2	2001	122.2	1191	73128
3	2002	125.6	1874	93983
4	2003	129.1	2005	102935
5	2004	132.6	1874	130345
6	2005	136.3	4983	169645
7	2006	140	4854	222791
8	2007	143.9	6035	262215
9	2008	147.8	8197	330260
10	2009	151.9	8555	297458
11	2010	156.1	6026	369062
12	2011	160.3	8841	414095
13	2012	164.8	7070	460952
14	2013	169.3	5563	514965
15	2014	173.9	4656	568496
16	2015	178.7	3129	493841

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

ΝΙΓΗΡΙΑ

ΑΕΠ-ΕΠΙΕΝΔΥΣΕΩΝ

linest	38.4964279	102908.5	
	13.847593	74718.506	-
R ² =	0.35568339	141825.87	-
F=	7.72844791	14	
n=	16		

Fdist= 0.0147 <0.05

Η ευθεία μπορεί να θεωρηθεί "ακριβής"

ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

		-	ΑΕΠ- ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
linest	8864.8093	1017100.3	
	429.274395	63579.531	-
R ² =	0.96821438	31500.769	-
F=	426.450694	14	
n=	16		

Fdist= 6.96E-12 <0.05

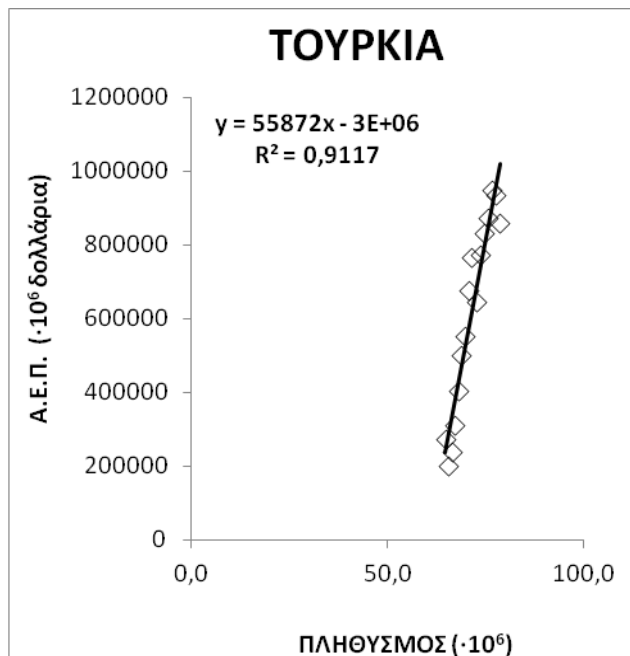
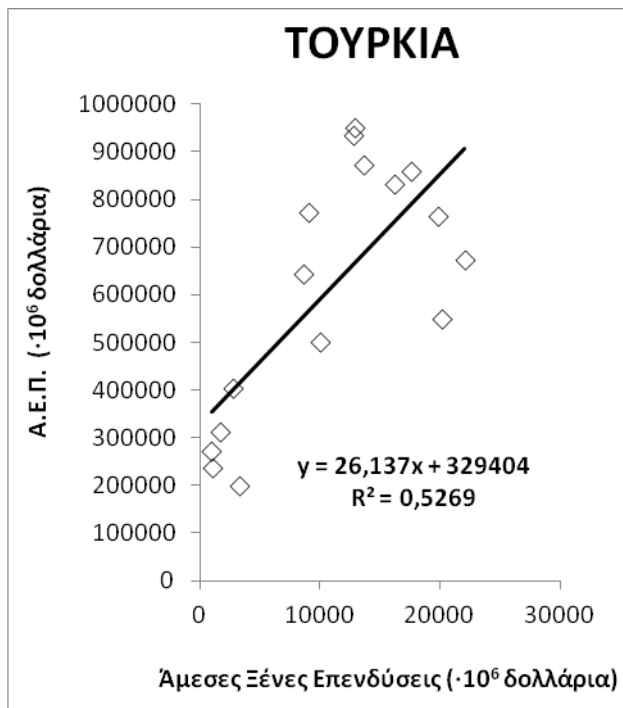
Η ευθεία είναι "ακριβής"

και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΤΟΥΡΚΙΑ

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	64.7	982	273085
2	2001	65.6	3352	200305
3	2002	66.4	1082	238342
4	2003	67.2	1702	311944
5	2004	68.0	2785	404855
6	2005	68.9	10031	501165
7	2006	69.7	20185	550798
8	2007	70.6	22047	675008
9	2008	71.5	19851	764639
10	2009	72.6	8585	644467
11	2010	73.7	9099	772294
12	2011	74.7	16182	832497
13	2012	75.6	13628	873696
14	2013	76.7	12896	950328
15	2014	77.7	12828	934072
16	2015	78.7	17550	859040

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

ΤΟΥΡΚΙΑ

ΑΕΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

linest	26.136953	329403.85	
	6.6193501	85270.745	-
R ² =	0.5268862	185959.68	-
F=	15.591188	14	
n=	16		

Fdist= 0.0015 <0.05

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

		-	ΑΕΠ-
linest	55872.019	3377254.5	ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
	4647.7871	332430.38	-
R ² =	0.9116772	80347.507	-
F=	144.50946	14	
n=	16		

Fdist= 9.14E-09 <0.05

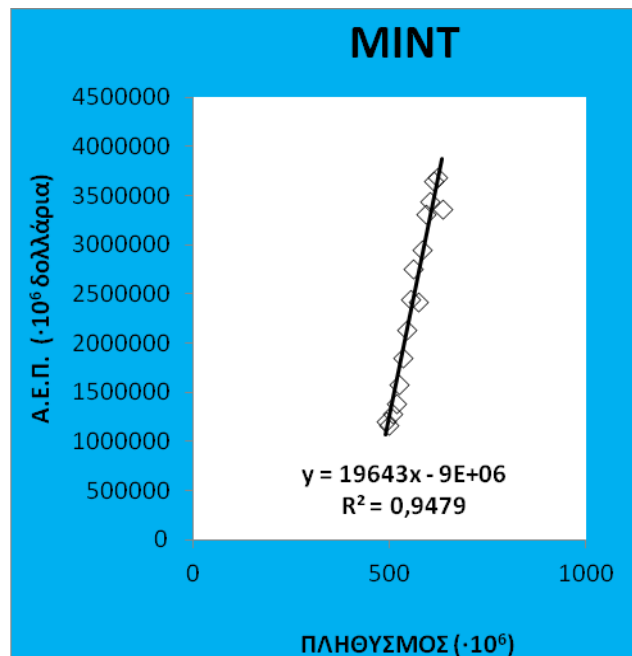
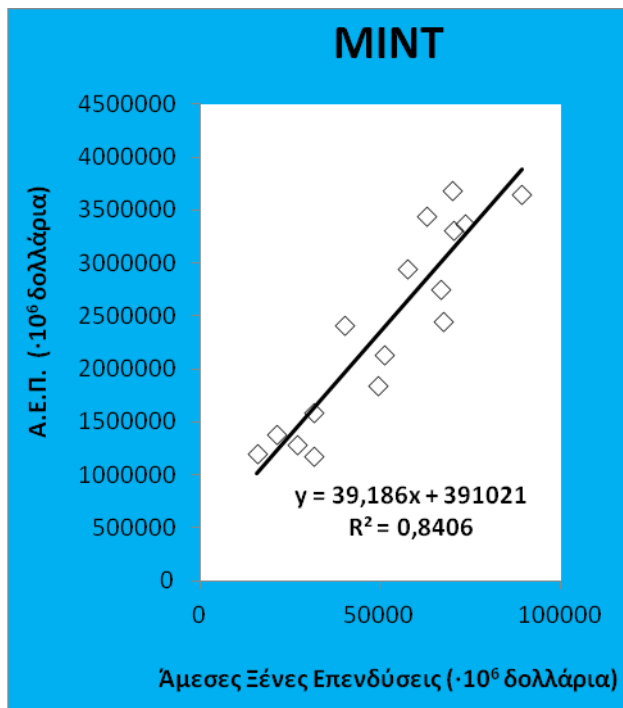
Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

MINT

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	490.9	15954	1204041
2	2001	499.1	31626	1172631
3	2002	507.6	27156	1286695
4	2003	516.2	21334	1383590
5	2004	524.9	31471	1585026
6	2005	533.8	49368	1847971
7	2006	542.7	51101	2136749
8	2007	552.1	67467	2450839
9	2008	561.6	66747	2754755
10	2009	571.7	40129	2414414
11	2010	581.7	57680	2947740
12	2011	592.9	70294	3310367
13	2012	602.9	62960	3440252
14	2013	613.2	89278	3643922
15	2014	623.5	70113	3692023
16	2015	633.9	73639	3365064

Πηγή: World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

MINT

ΑΕΠ-ΕΠΙΕΝΔΥΣΕΩΝ

linest	39.18561	391021.47	
	4.5603444	254023.97	-
R ² =	0.8406089	380723.28	-
F=	73.834261	14	-
n=	16		-

Fdist= 0.00 <0.05

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

		-	ΑΕΠ-
linest	19642.963	8571431.7	ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
	1231.007	690642.41	-
R ² =	0.9478818	217706.81	-
F=	254.62029	14	-
n=	16		-

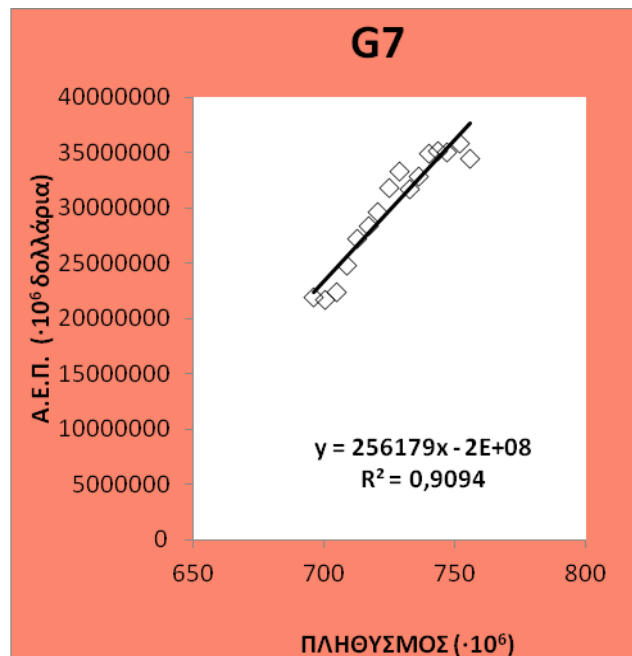
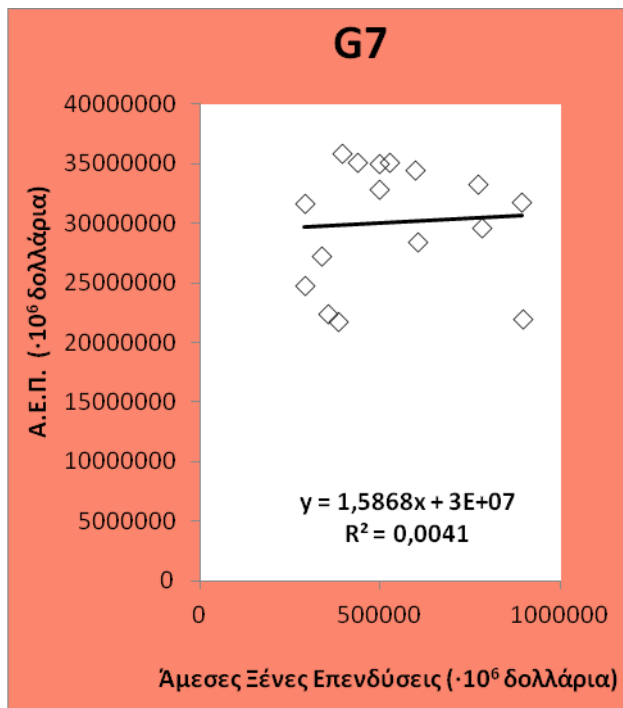
Fdist= 2.24E-10 <0.05

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

G7

	Έτος	Πληθυσμός	Άμ. Ξ. Επεν. (10 ⁶ δολάρια)	Α.Ε.Π. (10 ⁶ δολάρια)
1	2000	695.9	895738	22026036
2	2001	700.2	382813	21775643
3	2002	704.4	355213	22474296
4	2003	708.3	290367	24816018
5	2004	712.5	339130	27254957
6	2005	716.7	603798	28459904
7	2006	720.3	783182	29660575
8	2007	724.5	892247	31839855
9	2008	728.6	770355	33314032
10	2009	732.5	293115	31716451
11	2010	736.1	498124	32913390
12	2011	739.9	498005	34979962
13	2012	743.5	438136	35141028
14	2013	747	527675	35105566
15	2014	751.8	395437	35921376
16	2015	755.8	598724	34446458

Πηγή : World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017

G7

ΑΕΠ-ΕΠΙΕΝΔΥΣΕΩΝ

linest	1.586801424	29266203.72
	6.5852629	3757492.022
R ² =	0.004130222	5216022.115
F=	0.058062927	14
n=	16	

Fdist= 0.81 >0.05

Η ευθεία δεν είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "μη αξιόπιστη"

ΑΕΠ-ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

linest	256179.3897	155902912.6	<0.05
	21611.71107	15697732.34	
R ² =	0.909391516	1573339.988	
F=	140.5109168	14	
n=	16		

Fdist= 1.09E-08 <0.05

Η ευθεία είναι "ακριβής"
και η προσέγγιση των δεδομένων "αξιόπιστη"

Από τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής ενδιαφέροντα συμπεράσματα:

Πρώτον: Για τις χώρες BRICS και MINT, στο σύνολό τους, υφίσταται υψηλός βαθμός συσχέτισης μεταξύ του Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια και των δύο ανεξάρτητων μεταβλητών, δηλαδή της εισροής άμεσων ξένων επενδύσεων (Α.Ξ.Ε.) και του μεγέθους του πληθυσμού. Αντιθέτως για τις χώρες G7 συνολικά δεν υφίσταται συσχέτιση Α.Ε.Π. και Α.Ξ.Ε., ενώ υφίσταται υψηλός βαθμός συσχέτισης μεταξύ Α.Ε.Π. και πληθυσμιακού μεγέθους.

Δεύτερον: Μεταξύ των χωρών BRICS και MINT παρουσιάζονται επιμέρους αποκλίσεις μεταξύ του βαθμού συσχέτισης των παραπάνω μεταβλητών. Μεταξύ των χωρών BRICS η Ινδία έχει το υψηλότερο συντελεστή προσαρμοστικότητας R^2 όσον αφορά τη σχέση Α.Ε.Π. και πληθυσμού, ωστόσο η Κίνα και η Βραζιλία έχουν τον υψηλότερο βαθμό συσχέτισης μεταξύ Α.Ε.Π. και Α.Ξ.Ε. Αντιθέτως η Νότια Αφρική έχει πολύ χαμηλό βαθμό συσχέτισης Α.Ε.Π. και Α.Ξ.Ε.

Τρίτον: Μεταξύ των χωρών MINT, τον υψηλότερο βαθμό συσχέτισης Α.Ε.Π. και Α.Ξ.Ε. έχει η Ινδονησία, ενώ η Νιγηρία έχει τον υψηλότερο βαθμό συσχέτισης όσον αφορά τη σχέση Α.Ε.Π. και πληθυσμού με την Ινδονησία να έπεται. Αν και υφίσταται συσχέτιση μεταξύ Α.Ε.Π.-Α.Ξ.Ε. και Α.Ε.Π.-πληθυσμού, το Μεξικό έχει σημαντικά χαμηλότερους συντελεστές προσαρμοστικότητας σε σχέση με τις άλλες χώρες MINT.

Τέταρτον: Με βάση τις προβλέψεις της PWC για τη διαμόρφωση του παγκόσμιου οικονομικού χάρτη κατά το 2050, τα ισχνά πληθυσμιακά επίπεδα των χωρών G7 και η σημαντική αύξηση του πληθυσμού της Ινδίας, της Ινδονησίας και της Νιγηρίας αναδεικνύονται ως οι καταλυτικοί παράγοντες για την ενίσχυση της θέσης τους μεταξύ των ισχυρότερων οικονομιών στις επόμενες δεκαετίες και την υποχώρηση των χωρών της G7 στη σχετική κατάταξη.

Πέμπτον: Από την επιμέρους ανάλυση των χωρών G7, ενώ δεν προέκυψε συσχέτιση Α.Ε.Π. και Α.Ξ.Ε., υφίσταται υψηλός συντελεστής προσαρμοστικότητας (R^2) για τη σχέση Α.Ε.Π. και πληθυσμού.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για τις Η.Π.Α. ο συντελεστής R^2 για τη σχέση Α.Ε.Π.-Α.Ξ.Ε. είναι μόλις 0,076, ενώ για τη σχέση Α.Ε.Π.-Πληθυσμού 0,980.

Η υψηλή εξάρτηση του Α.Ε.Π. των χωρών G7 από το επίπεδο του πληθυσμού ($IR^2 = 0,909$) σε συνδυασμό με τους χαμηλούς δείκτες γεννητικότητας (ιδίως για τις Ευρωπαϊκές χώρες και την Ιαπωνία) αποτελούν βασικές αιτίες για τη διαρκή υποχώρησή τους στον πίνακα με τις ισχυρότερες οικονομίες παγκοσμίως.

3.10 MINT – NEXT ELEVEN

Όπως προαναφέρθηκε σε αντίθεση με τις χώρες BRICS που επέτυχαν λόγω της πολιτικής και οικονομικής τους ισχύος να συγκροτήσουν θεσμικά ένα συνασπισμό χωρών, οι χώρες MINT παρά τη δυναμική τους δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες μεταξύ τους πολιτικοοικονομικές συνέργειες για τη μεταξύ τους συγκρότηση ενός θεσμοθετημένου διακρατικού οργανισμού.

Ουσιαστικά, οι MINT αποτελούν ένα θεωρητικό σχηματισμό χωρών, κατασκεύασμα του διεθνούς χρηματοοικονομικού συστήματος που αναζητεί βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ευκαιρίες κερδών σε αναπτυσσόμενες οικονομίες με ικανοποιητικά θεμελιώδη στοιχεία (fundamentals) και ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης.

Σε έκδοσή της, τον Απρίλιο του 2007, με τίτλο “Beyond the BRICS: A Look at the Next 11”, η Goldman Sachs εφηύρε τον όρο Next 11, προσδιορίζοντας ως Next 11 κατ’ αλφαβητική σειρά το Μπανγκλαντές, την Αίγυπτο, την Ινδονησία, το Ιράν, τη Κορέα, το Μεξικό, τη Νιγηρία, το Πακιστάν, τις Φιλιππίνες, τη Τουρκία και το Βιετνάμ.

Αν και η Goldman Sachs αναγνώριζε τότε τις μεταξύ τους μεγάλες διαφορές στο επίπεδο υποδομών, στις δημόσιες δαπάνες, στο κατά κεφαλή εισόδημα, στις κοινωνικές δομές κλπ. εκτιμούσε ότι οι χώρες αυτές θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια ομάδα χωρών με ισχυρή δυναμική στις επόμενες δεκαετίες.

Ουσιαστικά, οι χώρες Next 11 αποτελούνται από τις χώρες MINT, την Αίγυπτο και χώρες της Νότιας ή της Νοτιοανατολικής Ασίας με προοπτικές και αυξημένη δυναμική.

Αναμφισβήτητα, η ισχυρότερη από αυτές είναι η Νότια Κορέα, μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανικές και εξαγωγικές χώρες του πλανήτη με πρωταγωνιστικό ρόλο στη διεθνή ναυπηγική βιομηχανία, τη βιομηχανία ηλεκτρονικών ειδών και την αυτοκινητοβιομηχανία, με κύριο χαρακτηριστικό το υψηλό κατά κεφαλή Α.Ε.Π., με βάση το οποίο κατέχει επί σειρά ετών τη δεύτερη θέση ανάμεσα στις χώρες της Ασίας, πίσω μόνο από την Ιαπωνία.

Με εξαίρεση τη Κορέα που αποτελεί ώριμη οικονομία με κυρίως εξαγωγικούς προσανατολισμούς και τη Νότια Αφρική, οι χώρες που προστέθηκαν στις MINT και τη Νότια Αφρική για να αποτελέσουν τις N-11 χαρακτηρίζονται από τα ισχυρά πληθυσμιακά και δημοσιογραφικά τους μεγέθη και χαρακτηριστικά.

Με βάση τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, το συνολικό ονομαστικό Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια των Ν-11 ανήλθε το 2015 σε 6.279,1 δις. δολάρια έναντι 2.155,6 δις. δολαρίων το 1999, δηλαδή αυξήθηκε 191,3% έναντι 125,9% του Παγκόσμιου Α.Ε.Π. κατά την ίδια περίοδο.

Το μερίδιο των Ν-11 στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π. αυξήθηκε από 6,6% το 1999 σε 8,5% το 2015.

Το 2015 σε τρέχουσες τιμές, το Α.Ε.Π. των Ν-11 υπερέβαινε το άθροισμα του Α.Ε.Π. των δύο ισχυρότερων Ευρωπαϊκών οικονομιών (Γερμανίας και Ηνωμένου Βασιλείου) όταν το 1999 αποτελούσε λιγότερο από το 56% αυτού.

Με βάση τον υπολογισμό του σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, το 2015 το Α.Ε.Π. των Ν-11 ανήλθε σε 14.859,1 δις. δολάρια έναντι 5.442,6 δις. δολαρίων το 1999, δηλαδή αυξήθηκε κατά 173% έναντι αύξησης κατά 146,5% του Παγκόσμιου Α.Ε.Π.

Ήδη, το 2015, το Α.Ε.Π. των Ν-11 σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης υπερέβαινε το άθροισμα του Α.Ε.Π. των τεσσάρων ισχυρότερων Ευρωπαϊκών χωρών (Γερμανίας, Ην. Βασιλείου, Γαλλίας, Ιταλίας) όταν το 1999 ήταν χαμηλότερο κατά 21%.

Όπως επισημάνθηκε το ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για τις χώρες Ν-11 είναι το πληθυσμιακό τους μέγεθος.

Με βάση τα στοιχεία του Ο.Η.Ε., το 2015 το σύνολο των κατοίκων στις Ν-11 ανερχόταν σε 1.411 εκατομμύρια, ποσοστό 19,2% του παγκόσμιου πληθυσμού. Το 2015, ο πληθυσμός τους εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 2.048 εκατομμύρια και θα αποτελεί το 21,1% του συνολικού πληθυσμού της γης.

Με βάση τη μελέτη της P.W.C., το 2050 το συνολικό Α.Ε.Π. των Ν-11 θα ανέρχεται σε 52.439 δις. δολάρια, υπερβαίνοντας το Α.Ε.Π. όλων των χωρών του πλανήτη πλην της Κίνας, καθώς και το συνολικό Α.Ε.Π. της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιπλέον, από τη μελέτη της P.W.C προκύπτουν τα εξής ενδιαφέροντα συμπεράσματα:

Πρώτον: Οι δέκα από τις έντεκα χώρες Ν-11 θα βρίσκονται το 2050 στην πρώτη 20άδα των χωρών με το υψηλότερο Α.Ε.Π., ενώ το Μπανγκλαντές θα κατέχει την 23η θέση με ισχυρές ανοδικές τάσεις (Πίνακας 12).

Δεύτερον: Το Βιετνάμ θα είναι η χώρα με τον ισχυρότερο μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης, ενώ οι πέντε χώρες με τις θετικότερες μεταβολές στην παγκόσμια κατάταξη

κατά την περίοδο 2016-2050 προέρχονται από τις N-11 με μεγαλύτερο κερδισμένο το Βιετνάμ που από την 32η θέση της παγκόσμιας κατάταξης το 2016 θα ανέλθει στην 20η το 2050, κερδίζοντας 12 θέσεις (Πίνακας 15).

ΠΙΝΑΚΑΣ 15
ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2016-2050

	2016	2050	Μεταβολή θέσεων
1. Βιετνάμ	32η θέση	20η θέση	+12
2. Φιλιππίνες	28η θέση	19η θέση	+9
3. Νιγηρία	22η θέση	14η θέση	+8
4. Πακιστάν	24η θέση	16η θέση	+8
5. Μπανγκλαντές	31η θέση	23η θέση	+8
1. (Ισπανία)	16η θέση	26η θέση	-10
2. (Ιταλία)	12η θέση	21η θέση	-9
3. (Αυστραλία)	19η θέση	28η θέση	-9
4. (Πολωνία)	23η θέση	30η θέση	-7
5. (Ολλανδία)	26η θέση	32η θέση	-6

Πηγή: Price Waterhouse Coopers “How will the global economic order change by 2050?”, February 2017.

3.11 G7 – BRICS – MINT – NEXT ELEVEN – EMERGING SEVEN

Σε αντίθεση με τη Fidelity και τη Goldman Sachs που η πρώτη εφηύρε και η δεύτερη υιοθέτησε τον όρο χώρες MINT, η Price Waterhouse Coopers, το Μάρτιο του 2006, σε έκδοση της την οποία επιμελήθηκαν οι οικονομολόγοι – αναλυτές της John Hawks worth και Gordon Cookson, προσδιόρισε τις χώρες E7 (Emerging 7) ως τη βασική μελλοντική απειλή για τις G7 όσον αφορά το κυρίαρχο ρόλο στην παγκόσμια οικονομία.

Στις χώρες E7 η P.W.C. συμπεριέλαβε 4 από τις 5 BRICS (Κίνα, Ινδία, Βραζιλία, Ρωσία) και 3 από τις 4 MINT (Μεξικό, Ινδονησία, Τουρκία) αποκλείοντας τις Αφρικανικές χώρες (Νότια Αφρική και Νιγηρία) που συμμετέχουν αντίστοιχα στις δύο ομάδες χωρών.

Σύγκριση βασικών μεγεθών G7 – BRICS – MINT – N11 – E7

Ομάδες Χωρών	Πληθυσμός (σε εκατ.)		Α.Ε.Π. (σε τρέχοντα δις. δολάρια)		Αύξηση (%) 2016-2050
	2015	2050	2015	2050	
G7	755	818	34.171	63.308	85,3
BRICS	3.092	3.486	35.344	119.868	239,1
MINT	646	981	7.768	26.897	246,3
N11	1.411	2.048	14.859	52.439	252,9
E7	3.502	4.002	41.292	138.847	236,3

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Πρώτον: Με βάση τις προβλέψεις της P.W.C., κατά την περίοδο 2016 – 2050 (έτος βάσης το 2015) τη μεγαλύτερη αύξηση του Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης θα εμφανίσει η ομάδα χωρών N11, ενώ με μικρή διαφορά ακολουθούν οι ομάδες MINT, BRICS και E7. Αντιθέτως, το Α.Ε.Π. των χωρών G7 κατά την περίοδο αυτή θα αυξηθεί με ρυθμό περίπου 65% χαμηλότερο από τις άλλες ομάδες με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της συμμετοχής του στο παγκόσμιο Α.Ε.Π.

Δεύτερον: Παρά την υποχώρηση της συμμετοχής τους στο Παγκόσμιο Α.Ε.Π., το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης θα παραμείνει σημαντικά υψηλότερο στις χώρες G7 σε σχέση με τις BRICS, τις MINT, τις N11 ή τις E7.

Τρίτον: Σε σχέση με την ομάδα χωρών MINT, η διευρυμένη ομάδα N11 μάλλον αποτελεί πιο αντιπροσωπευτική επιλογή χωρών με ευρεία γεωγραφική διασπορά αλλά με μεγαλύτερες δυνατότητες οικονομικών συνεργειών μεταξύ τους.

Τέταρτον: Η ομάδα E7 υπό προϋποθέσεις μπορεί να αποτελέσει ένα πραγματικό ισότιμο ανταγωνιστή για τις G7 στην επιρροή στα διεθνή κέντρα λήψης αποφάσεων.

Πέμπτον: Παρά τη μείωση της συμμετοχής τους στο παγκόσμιο Α.Ε.Π., οι χώρες G7 λόγω υψηλότερου κατά κεφαλή εισοδήματος και των υποδομών τους θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πορεία της παγκόσμιας οικονομίας. .

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αναμφισβήτητα, ο εικοστός αιώνας σφραγίστηκε από τη κυριαρχία των Η.Π.Α σε οικονομικό και πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο. Ουδέποτε, άλλη χώρα από την εποχή της ακμής της Ρωμαϊκής και της Βυζαντινής αυτοκρατορίας δεν απέκτησε τόσο σημαντική ισχύ και κυρίως τη δυνατότητα να καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις παγκόσμιες εξελίξεις.

Καθοριστικό ρόλο στην κυριαρχία των Η.Π.Α. είχαν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά της χώρας (νεανικός πληθυσμός, μεταναστευτικοί πόροι από την Ευρώπη, την Αφρική και τη Λατινική Αμερική) το εκπαιδευτικό της σύστημα, η ευελιξία στη λήψη αποφάσεων και κυρίως η καθιέρωση του δολαρίου ως παγκόσμιου νομίσματος στις διεθνείς εμπορικές και χρηματιστηριακές συναλλαγές.

Σταδιακά, μετά το 1990, η Κίνα, η Ινδία, η Ρωσία και η Βραζιλία υλοποιώντας σημαντικές οικονομικές μεταρρυθμίσεις ενίσχυσαν τη θέση τους στην παγκόσμια οικονομία για να συγκροτήσουν αρχικώς την ομάδα τις BRIC και στη συνέχεια τις BRICS με την προσθήκη της Νότιας Αφρικής.

Η πληθυσμιακή υπεροχή, το χαμηλό κόστος παραγωγής και η προσαρμογή στις σύγχρονες τεχνολογίες μετέτρεψαν τη Κίνα και δευτερευόντως την Ινδία σε μεγάλες βιομηχανικές και εξαγωγικές δυνάμεις, ενώ η Ρωσία αποτελεί το μεγαλύτερο παραγωγό και εξαγωγέα ενεργειακών πόρων (πετρελαίου και φυσικού αερίου) και η Βραζιλία την πολυπληθέστερη και ισχυρότερη οικονομία της Λατινική Αμερικής, παράγοντας με σημαντικές ποσότητες διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων όπως ο καφές και η ζάχαρη.

Παρά τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των οικονομιών τους, οι χώρες BRICS θεσμοθετώντας και διευρύνοντας τη συνεργασία τους με την ίδρυση της Αναπτυξιακής Τράπεζας, διαθέτουν τις προϋποθέσεις να ενισχύσουν περαιτέρω τον πρωταγωνιστικό τους ρόλο στη μελλοντική πορεία της παγκόσμιας οικονομίας.

Ήδη από το 2014 το Α.Ε.Π. της Κίνας σε ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης σε δολάρια υπερβαίνει το αντίστοιχο των Η.Π.Α., ενώ το 2016 εκτιμάται ότι το συνολικό Α.Ε.Π. των BRICS υπερέβη το Α.Ε.Π. των G7 όταν το 1999 αποτελούσε μόλις το 41,7%.

Ήδη από το 2016, το Α.Ε.Π. των BRICS, υπολογιζόμενο σε τρέχουσες τιμές σε δολάρια υπερέβη το συνολικό Α.Ε.Π. των 28 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις η διαφορά θα διευρύνεται στα επόμενα έτη.

Σε αντίθεση με τις BRICS, οι χώρες MINT αποτελούν έως σήμερα σημείο αναφοράς σε μελέτες κατά βάση πολυεθνικών εταιριών του χώρου των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Ωστόσο και παρά την έλλειψη προϋποθέσεων για τη μεταξύ τους συγκρότηση διακρατικού οργανισμού, οι οικονομίες του Μεξικού, της Ινδονησίας, της Νιγηρίας και της Τουρκίας έχουν όλες τις δυνατότητες να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στις επόμενες δεκαετίες, διεκδικώντας μεγαλύτερα μερίδια στην παγκόσμια οικονομία και στο διεθνές εμπόριο.

Το πλούσιο υπέδαφος της Ινδονησίας, της Νιγηρίας και του Μεξικού σε ενεργειακούς πόρους και βιομηχανικά ορυκτά, τα ισχυρά τους δημογραφικά χαρακτηριστικά, η εγγύτητα του Μεξικού και ο όγκος των εμπορικών του σχέσεων με τις Η.Π.Α., η προνομιακή γεωγραφική θέση της Τουρκίας και οι σύγχρονες υποδομές της αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Άλλωστε, όλες οι μελέτες είτε των μεγάλων διακρατικών Οργανισμών (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Παγκόσμια Τράπεζα) είτε υψηλού κύρους πολυεθνικών εταιριών (Citicorp, Price Waterhouse Coopers κλπ) συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι οι 4 χώρες MINT θα συνεχίζουν να αυξάνουν την οικονομική τους μεγέθυνση με ταχύτερους ρυθμούς σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο και τις αναπτυγμένες οικονομίες των Η.Π.Α. και των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως εκτιμάται στην σχετική εφεινή έκδοση της P.W.C., το 2050 με βάση το Α.Ε.Π. σε ισοτιμία αγοραστική δύναμης όλες οι χώρες MINT θα κατατάσσονται ανάμεσα στις μεγαλύτερες 15 του πλανήτη, ενώ η Ινδονησία θα υπολείπεται μόνο σε σχέση με τη Κίνα, την Ινδία και τις Η.Π.Α.

Παράλληλα με τη διαρκή διερεύνηση των προοπτικών των οικονομιών των χωρών MINT, μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες με αξιόπιστα μελετητικά τμήματα έχουν εντοπίσει και προσδιορίσει και άλλες, θεωρητικά, ομάδες ωρών (N11 – E7) που μπορεί μελλοντικά να αποτελέσουν τους νέους ισχυρούς πόλους της παγκόσμιας οικονομίας.

Σε όλα τα ευρύτερα διακρατικά σχήματα συμμετέχουν οι χώρες που συγκροτούν τις MINT, ένδειξη των ισχυρών θεμελιωδών στοιχείων (fundamentals) και της δυναμικής και των προοπτικών τους.

Ασφαλώς, η πορεία των οικονομιών των χωρών δεν είναι γραμμική, ούτε απολύτως προβλέψιμη σε μεσοπρόθεσμη βάση. Συχνά οι προβλέψεις των διεθνών οικονομικών οργανισμών διαψεύδονται.

Οι πολιτικές αποφάσεις και οι ευρύτερες γεωπολιτικές εξελίξεις σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την πορεία των χωρών και των λαών τους. Ας μην ξεχνάμε ότι στα μέσα της δεκαετίας του 80, οι περισσότεροι διεθνείς οικονομικοί αναλυτές προέβλεπαν ότι στις αρχές του 21^{ου} αιώνα η Ιαπωνία θα αντικαθιστούσε τις Η.Π.Α ως η χώρα με την ισχυρότερη οικονομία στον πλανήτη.

Η πρόβλεψη αυτή ουδέποτε επιβεβαιώθηκε και η Ιαπωνία από τις αρχές της δεκαετίας του 90 εγκλωβίστηκε στον αποπληθωρισμό και την ύφεση.

Ωστόσο, όπως κατέδειξε και η ανάλυσή μας με βάση τη μέθοδο της γραμμικής παλινδρόμησης, ο υψηλός βαθμός συσχέτισης μεταξύ Α.Ε.Π και επιπέδου πληθυσμού, σε συνδυασμό με τις προβλέψεις των διεθνών οργανισμών για τη σημαντική αύξηση του πληθυσμού των χωρών MINT, αλλά και της Ινδίας, αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την ενίσχυση του ρόλου τους στην παγκόσμια οικονομία.

Σε κάθε περίπτωση η πιθανότερη εξέλιξη των επόμενων ετών είναι ότι η αλληλεξάρτηση των οικονομιών των χωρών θα ενισχυθεί ακόμη περισσότερο.

Παρά τις αυξανόμενες φωνές για επιστροφή σε παλαιές πολιτικές κρατικής προστασίας των εθνικών οικονομιών πριν από την εποχή της παγκοσμιοποίησης, οι παραδοσιακές και οι ανερχόμενες οικονομικές δυνάμεις του πλανήτη θα πρέπει να βρουν νέους κώδικες επικοινωνίας και μεταξύ τους συνεργασίας.

Ίσως τελικά στις επόμενες δεκαετίες σχήματα όπως οι G7 ή E7 να έχουν ελάχιστη σημασία.

Ο πολυπολικός νέος παγκόσμιος οικονομικός χάρτης και οι νέες ισορροπίες θα απαιτήσουν ευρύτερα σχήματα συνεργασίας και την αναδιάρθρωση των διεθνών οργανισμών.

Κατά την άποψή μας, παρά το γεγονός ότι η κατανομή της παγκόσμιας παραγωγής πλούτου έχει μετατοπιστεί Ανατολικά προς την πλευρά της Ασίας ύστερα από τη κυριαρχία περίπου 150 ετών των χωρών του Δυτικού ημισφαιρίου, ο οικονομικός χάρτης των επόμενων δεκαετιών θα είναι πολυπολικός και ασφαλώς πιο ισορροπημένος σε σχέση με τον προηγούμενο αιώνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΗΓΕΣ)

1. Καθηγητής Νίκος Φίλιππας «Η επανάσταση των BRICS και η ελληνική ευκαιρία»
www.euro2day.gr 22.10.2013.
2. Goldman Sachs “Global Economics Paper No 66 – Building Better Global Economic BRICS” 30th November 2001.
3. I.M.F.: “World Economic Outlook Database” January 2017.
4. Jacques Attali: «1492».
5. Angus Maddison “Historical Statistics of the World Economy: 1 – 2008 A.D.”.
6. UNITED STATES CONGRESS “The U.S. Economy at the beginning and end of the 20th Century” December 1999.
7. World Bank “World Development Indicators 2016” February 2017.
8. O.E.C.D. “National Accounts at a Glance 2015”.
9. United Nations “World Population Prospects – The 2015 Revision”.
10. Department of the U.S.A. Treasury “Major Foreign Holders of the Treasury securities” 15.3.2017.
11. Mc Kinsey “Mapping China’s Middle Class” June 2013.
12. Linda Yueh “Is China about to overtake U.S.A. as the World’s largest economy?”
www.bbc.com 30.4.2014.
13. The Globalist “China’s Economy will be larger than U.S. by 2028”.
14. Price Waterhouse Coopers “The Long View: How will the global economic order change by 2050?” February 2017.
15. Simon Tisdall “Has the BRICS bubble burst?” Guardian 27.3.2016.
16. Citigroup: Global Growth Generations: Moving beyond Emerging Markets and BRIC” 21 February 2011.
17. O.P.E.C. “Annual Statistical Bulletin 2016”.
18. C.I.A. “The World Fact book”.

19. Goldman Sachs “Beyond the BRICS: A look at the Next 11” April 2007.

Η «επανάσταση» των BRICs και η ελληνική ευκαιρία

Δέκα τρισ. δολάρια θα ξοδεύουν κάθε χρόνο Κινέζοι και Ινδοί καταναλωτές. Τα νέα καταναλωτικά πρότυπα, οι τεκτονικές αλλαγές στις BRICs και ο ρόλος της Ελλάδας. Ποιοι κλάδοι μπορούν να επωφεληθούν από την τεράστια αγορά. Γράφει ο Ν. Φιλίππας.

του Νικολάου Φίλιππα*

Δημοσιεύθηκε: 22 Οκτωβρίου 2013 - 07:43

Δώδεκα περίπου χρόνια μετά το κλασικό άρθρο "Building Better Global Economic BRICs" του τότε Διευθυντή Ερευνών της Goldman Sachs **Jim O' Neill** (2001), οι βασικές προβλέψεις του για την εκρηκτική ανάπτυξη των χωρών BRICs έχουν ήδη επαληθευτεί.

Πράγματι ενώ το παγκόσμιο ΑΕΠ ανήλθε από \$32,1 τρισ. το 2001 σε \$71,7 τρισ. το 2012 σημειώνοντας άνοδο 123%, η αντίστοιχη πορεία του αθροιστικού ΑΕΠ των χωρών BRICs ήταν εντυπωσιακή: από \$ 2,7 τρισ. το 2001 ανήλθε σε \$14,5 τρισ. το 2012 μία άνοδο του 441% (IMF, 2013). Επιπλέον η συνεισφορά των αναδυόμενων αγορών στον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης αυξήθηκε από 35% τη δεκαετία του 1980 **στο 70%** τη δεκαετία του 2000 (Silversteinetal., 2012).

Όπως είναι φυσικό, ο ιδιαίτερος ενισχυμένος ρόλος των αναδυόμενων αγορών και των χωρών BRICs στη διαμόρφωση του παγκόσμιου ΑΕΠ είχε σαν αποτέλεσμα τόσο στην συσσώρευση του πλούτου στις χώρες αυτές (μόνο η Κίνα είχε στο πρώτο τρίμηνο του 2013 \$3,44 τρισ. συναλλαγματικά αποθέματα), όσο και στην ενισχυμένη καταναλωτική ζήτηση που αυτές παρουσιάζουν.

Η δύναμη των χωρών αυτών πηγάζει κυρίως από την απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, **την παγκοσμιοποίηση** και κυρίως από το μεγάλο τους πληθυσμό ο οποίος συνοδεύεται και από σχετικά χαμηλό κόστος εργασίας.

Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη το 2020 ο πληθυσμός της Κίνας αναμένεται να πλησιάσει τα 1,43 δισ., της Ινδίας τα 1,35 δισ. και της Ασίας τα 4,58 δισ. σε σχέση με τον παγκόσμιο πληθυσμό που εκτιμάται στα 7,7 δισ. (World Population Prospects: The 2012 Revision).

Η **μετακίνηση του πλούτου** από τις δυτικές «ανεπτυγμένες» αλλά υπερχρεωμένες χώρες, στις ανατολικές και θεωρητικά «φτωχές» είναι πλέον πραγματικότητα.

Global Economics Website
Economics
Research from the
GS Financial Workbench™
at <http://www.gse.com>

Global Economics Paper No: 66

Building Better Global Economic BRICs

- In 2001 and 2002, real GDP growth in large emerging market economies will exceed that of the G7.
- At end-2000, GDP in US\$ on a PPP basis in Brazil, Russia, India and China (BRIC) was about 23.3% of world GDP. On a current GDP basis, BRIC share of world GDP is 8%.
- Using current GDP, China's GDP is bigger than that of Italy.
- Over the next 10 years, the weight of the BRICs and especially China in world GDP will grow, raising important issues about the global economic impact of fiscal and monetary policy in the BRICs.
- In line with these prospects, world policymaking forums should be re-organised and in particular, the G7 should be adjusted to incorporate BRIC representatives.

Many thanks to David Blake, Paulo Leme, Binit Patel, Stephen Potter, David Walton and others in the Economics Department for their helpful suggestions.

Jim O'Neill
30th November 2001

Important disclosures appear at the end of this document.

FOR RELEASE
In Washington, D.C.: January 16, 2017, 9:00 a.m. EST

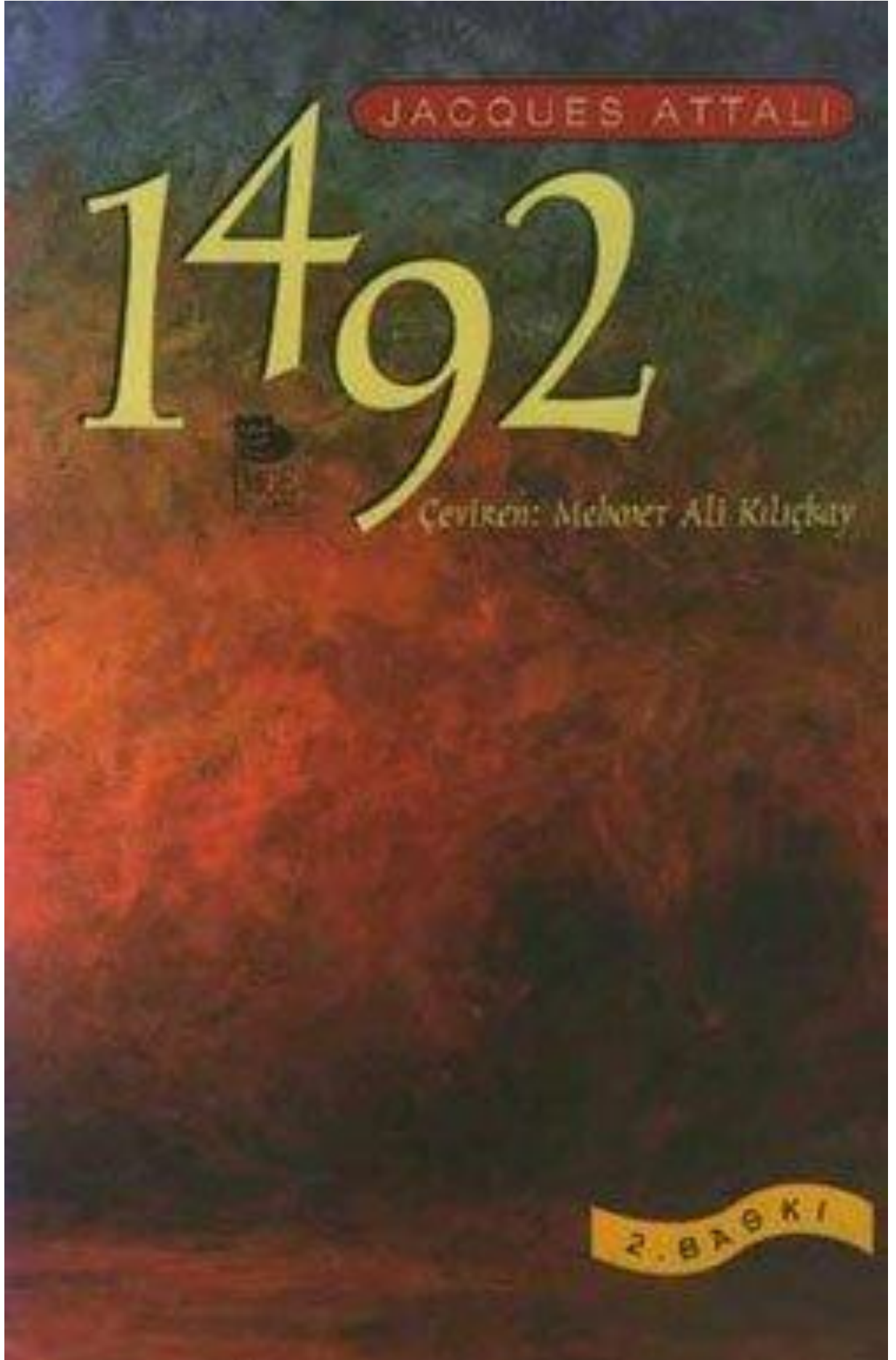
A Shifting Global Economic Landscape

- *After a lackluster outturn in 2016, economic activity is projected to pick up pace in 2017 and 2018, especially in emerging market and developing economies. However, there is a wide dispersion of possible outcomes around the projections, given uncertainty surrounding the policy stance of the incoming U.S. administration and its global ramifications. The assumptions underpinning the forecast should be more specific by the time of the April 2017 World Economic Outlook, as more clarity emerges on U.S. policies and their implications for the global economy.*
- *With these caveats, aggregate growth estimates and projections for 2016–18 remain unchanged relative to the October 2016 World Economic Outlook. The outlook for advanced economies has improved for 2017–18, reflecting somewhat stronger activity in the second half of 2016 as well as a projected fiscal stimulus in the United States. Growth prospects have marginally worsened for emerging market and developing economies, where financial conditions have generally tightened. Near-term growth prospects were revised up for China, due to expected policy stimulus, but were revised down for a number of other large economies—most notably India, Brazil, and Mexico.*
- *This forecast is based on the assumption of a changing policy mix under a new administration in the United States and its global spillovers. Staff now project some near-term fiscal stimulus and a less gradual normalization of monetary policy. This projection is consistent with the steepening U.S. yield curve, the rise in equity prices, and the sizable appreciation of the U.S. dollar since the November 8 election. This WEO forecast also incorporates a firming of oil prices following the agreement among OPEC members and several other major producers to limit supply.*
- *While the balance of risks is viewed as being to the downside, there are also upside risks to near-term growth. Specifically, global activity could accelerate more strongly if policy stimulus turns out to be larger than currently projected in the United States or China. Notable negative risks to activity include a possible shift toward inward-looking policy platforms and protectionism, a sharper than expected tightening in global financial conditions that could interact with balance sheet weaknesses in parts of the euro area and in some emerging market economies, increased geopolitical tensions, and a more severe slowdown in China.*

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Washington, D.C. 20431 • Telephone 202-623-7100 • Fax 202-623-6772 • www.imf.org

---

Historical Statistics of the World Economy: 1-2008 AD
(Copyright Angus Maddison)

Table of Contents

Table 1: Population Levels, 1 AD - 2030 AD

Table 2: GDP Levels, 1 AD - 2008 AD

Table 3: Per Capita GDP Levels, 1AD - 2008 AD

Table 4: Population Growth Rates, 1950-2030

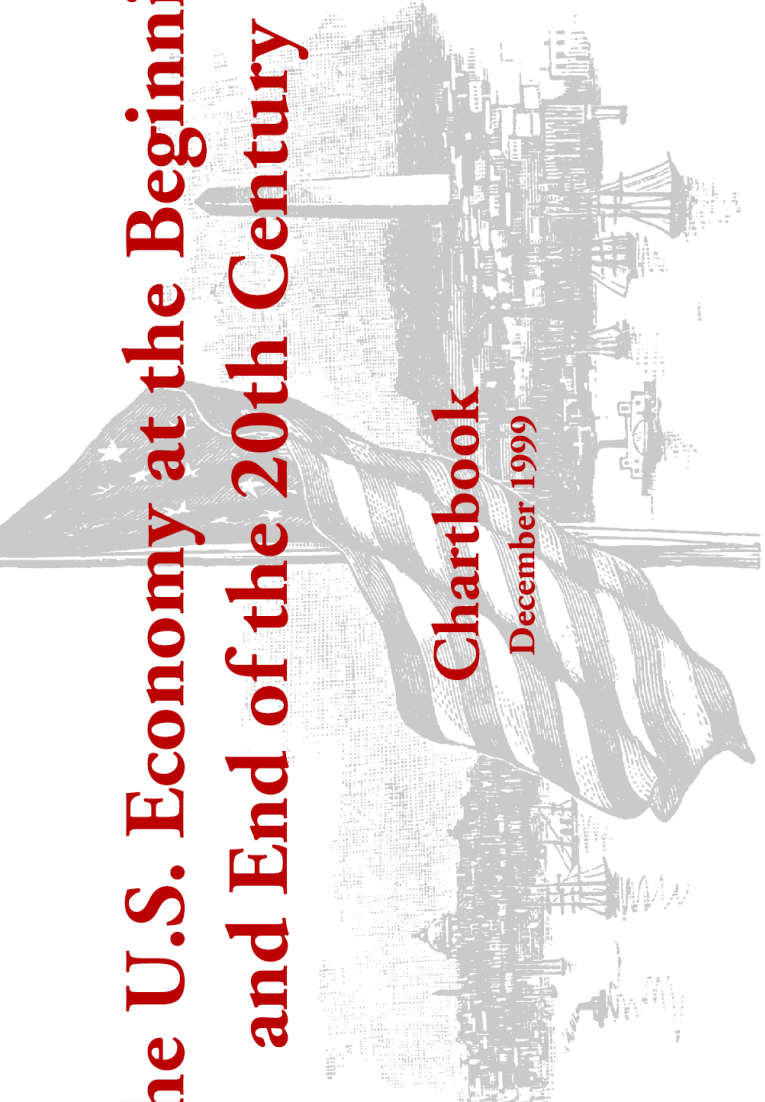
Table 5: GDP Growth Rates, 1950-2008

Table 6: Per Capita GDP Growth Rates, 1950-2008

The U.S. Economy at the Beginning and End of the 20th Century

Chartbook
December 1999

Prepared by the Joint Economic Committee
Office of the Chairman, U.S. Senator Connie Mack

	Gross domestic product		Agriculture		Industry		Manufacturing		Services	
	average annual % growth		average annual % growth		average annual % growth		average annual % growth		average annual % growth	
	1990-2000	2000-2015	1990-2000	2000-2015	1990-2000	2000-2015	1990-2000	2000-2015	1990-2000	2000-2015
Afghanistan	..	8.4	..	3.0	..	8.0	..	3.4	..	11.6
Albania	3.6	4.4	3.8	3.5	-1.9	7.2	..	5.8	4.4	4.3
Algeria	1.9	3.5	3.6	6.8	1.8	2.8	..	..	2.0	6.6
American Samoa	..	-1.3	..	..	..	..	..	..	..	..
Andorra	3.2	1.0	..	..	..	..	..	..	..	..
Angola	1.6	9.2	..	..	..	..	..	..	..	..
Antigua and Barbuda	3.5	1.7	0.0	1.1	4.7	1.6	0.2	2.3	3.5	1.6
Argentina	4.3	3.9	3.5	2.0	3.8	3.5	2.7	3.9	4.5	4.1
Armenia	-1.9	6.4	0.5	5.5	-7.4	4.9	-4.3	4.8	5.8	8.3
Aruba	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Australia	3.6	3.0	3.5	2.0	2.8	3.0	1.8	0.2	3.9	3.1
Austria	2.5	1.4	1.3	0.9	2.5	1.0	2.6	2.1	2.6	1.7
Azerbaijan	-6.3	12.0	-1.7	4.1	-2.1	15.2	-15.7	6.5	-1.6	9.3
Bahamas, The	2.6	0.5	-0.5	-2.9	3.9	2.5	1.2	0.5	0.5	0.3
Bahrain	5.0	5.1	..	..	..	..	..	..	..	..
Bangladesh	4.7	5.9	2.6	4.3	7.3	8.0	7.2	8.4	4.2	5.8
Barbados	1.7	1.0	..	..	..	..	..	..	..	..
Belarus	-1.6	6.2	-4.0	4.5	-1.9	8.4	-0.8	8.3	-0.4	5.0
Belgium	2.2	1.4	2.5	0.2	3.6	1.4	4.0	1.0	2.5	1.5
Belize	4.5	3.3	5.5	2.0	2.8	3.1	2.3	3.2	4.6	3.4
Benin	4.6	4.0	5.6	3.2	3.8	1.1	5.5	-0.4	4.2	5.4
Bermuda	2.9	0.5	..	2.3	..	-1.5	..	-4.1	..	1.1
Bhutan	5.2	7.9	1.7	2.0	6.6	9.5	8.9	9.2	7.2	8.6
Bolivia	4.0	4.5	2.9	2.9	4.1	5.4	3.8	4.5	4.3	3.8
Bosnia and Herzegovina	28.5	3.2	..	-1.1	..	1.3	..	2.8	..	1.6
Botswana	4.9	4.6	0.3	3.1	2.6	0.7	7.8	5.6	8.2	7.0
Brazil	2.8	3.5	3.6	3.5	2.0	2.6	1.4	1.7	3.0	3.5
Brunei Darussalam	2.1	0.8	4.2	1.5	2.0	-1.3	3.4	-0.5	2.2	3.6
Bulgaria	-0.4	3.4	-3.9	-2.5	-17.7	3.5	..	..	0.5	4.4
Burkina Faso	5.5	5.8	6.3	3.7	5.1	5.7	4.7	0.6	3.7	6.4
Burundi	-2.9	3.6	-1.9	0.2	-5.2	2.3	..	-0.9	-1.6	7.4
Cabo Verde	12.1	5.0	11.5	4.4	9.0	4.0	..	..	13.4	3.6
Cambodia	7.0	7.7	3.7	4.7	14.3	9.8	18.6	9.8	7.1	8.0
Cameroon	1.8	3.6	5.3	4.0	-0.6	1.2	1.9	2.1	0.0	4.8
Canada	3.0	1.9	..	3.0	..	1.4	..	-0.2	..	2.0
Cayman Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Central African Republic	1.8	-0.1	3.5	-1.7	0.1	1.0	-3.2	2.8	0.2	1.4
Chad	2.2	8.4	..	3.2	..	10.2	..	12.0	..	7.6
Channel Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Chile	6.6	4.0	2.7	2.6	4.5	3.7	3.0	4.6	5.9	6.0
China	10.6	10.1	4.0	4.2	13.7	11.0	..	..	10.3	10.7
Hong Kong SAR, China	3.6	4.1	..	-3.1	..	0.5	..	-2.1	..	4.4
Macao SAR, China	2.2	11.2	..	..	..	..	..	..	..	..
Colombia	2.8	4.5	-2.7	2.2	1.5	4.4	-2.5	2.9	4.1	4.7
Comoros	1.6	2.1	2.6	2.7	4.0	3.1	1.7	3.6	0.2	1.1
Congo, Dem. Rep.	-4.9	5.9	1.4	2.4	-8.3	5.8	-8.7	6.7	-4.7	7.6
Congo, Rep.	1.0	4.6	-0.6	5.2	4.5	2.8	-4.3	8.6	-2.2	6.3
Costa Rica	4.9	4.2	5.2	2.2	4.4	2.2	4.0	1.4	4.0	5.2
Cote d'Ivoire	3.1	2.5	..	..	..	..	..	..	..	..
Croatia	3.1	1.2	1.7	-1.1	3.6	0.3	3.2	0.2	3.2	1.7
Cuba	-0.7	4.8	-2.9	0.4	-1.4	3.3	0.2	3.0	-0.6	5.7
Curacao	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Cyprus	4.5	1.5	3.4	-4.0	0.9	-2.9	0.3	-3.1	6.5	2.5
Czech Republic	1.4	2.6	-1.5	-0.2	1.4	3.6	7.5	5.8	2.2	2.3
Denmark	2.8	0.8	4.9	0.3	2.6	-0.8	2.8	0.5	2.7	1.3
Djibouti	-2.0	4.5	..	..	..	..	..	..	..	..
Dominica	2.0	2.1	-1.1	0.6	2.2	2.0	1.0	-1.4	3.0	1.8
Dominican Republic	6.3	5.1	1.9	3.9	7.1	3.2	7.0	3.0	5.8	5.9
Ecuador	2.2	4.4	3.6	3.7	1.5	4.6	2.3	3.3	2.1	4.7
Egypt, Arab Rep.	4.4	4.4	3.1	3.2	5.1	4.1	6.3	3.9	3.9	5.1
El Salvador	4.8	1.8	1.2	2.2	5.1	1.3	5.2	1.7	4.0	2.0
Equatorial Guinea	36.7	10.0	..	4.1	..	0.3	..	8.5	..	9.5

Economy | 4.17 World Development Indicators:
Balance of payments current account

	Goods and services				Net primary income		Net secondary income		Current account balance		Total reserves	
	Exports		Imports		\$ millions		\$ millions		\$ millions		\$ millions	
	2005	2015	2005	2015	2005	2015	2005	2015	2005	2015	2005	2015
Afghanistan	..	1,316	..	8,570	..	100	..	2,033	..	-5,121	..	6,977
Albania	1,461	3,105	3,500	5,069	174	-110	1,294	852	-571	-1,222	1,440	3,139
Algeria	48,841	37,768	24,640	63,231	-5,088	-4,312	2,067	2,546	21,180	-27,229	59,167	150,595
American Samoa	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Andorra	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Angola	24,286	34,437	15,144	37,969	-4,031	-5,908	27	-834	5,138	-10,273	3,197	23,791
Antigua and Barbuda	545	529	683	714	-42	-50	8	30	-171	-204	127	356
Argentina	46,892	70,705	34,797	75,017	-7,305	-12,122	484	-372	5,274	-16,806	28,082	25,521
Armenia	1,459	3,137	2,241	4,418	206	435	453	566	-124	-279	669	1,775
Aruba	5,724	2,421	5,008	2,134	-479	-125	-133	-66	105	96	325	816
Australia	137,449	237,436	152,262	264,900	-28,098	-29,437	-432	-1,378	-43,343	-58,280	43,257	49,261
Austria	159,059	200,265	148,950	187,426	-2,043	-2,055	-1,821	-3,766	6,245	7,014	11,828	22,240
Azerbaijan	8,140	20,030	6,810	18,446	-1,646	-2,028	484	222	167	-222	1,178	7,319
Bahamas, The	3,060	3,264	3,664	4,224	-182	-403	85	-46	-701	-1,409	586	895
Bahrain	13,397	24,089	10,287	14,936	-412	-5,664	-1,223	-2,364	1,474	1,124	2,052	6,229
Bangladesh	11,187	34,852	15,055	45,326	-779	-2,710	5,155	15,871	508	2,687	2,825	27,493
Barbados	1,815	2,320	2,171	2,388	-175	-130	65	-51	-466	-248	603	554
Belarus	17,536	32,798	17,195	32,677	-48	-2,469	165	505	459	-1,843	1,342	4,173
Belgium	285,320	367,799	276,672	357,499	5,424	-854	-6,369	-7,408	7,703	1,935	11,996	24,102
Belize	615	1,034	703	1,183	-114	-85	51	70	-151	-175	71	437
Benin	772	2,034	1,145	2,856	-18	-66	164	143	-226	-745	655	732
Bermuda	1,618	1,320	1,956	1,946	1,598	1,563	-7	-135	1,252	802	..	..
Bhutan	364	707	499	1,203	-7	-157	105	81	-38	-572	467	1,103
Bolivia	3,279	9,915	2,865	11,814	-376	-1,124	584	1,169	622	-1,854	1,795	13,050
Bosnia and Herzegovina	3,544	5,604	7,890	8,626	470	76	2,032	2,053	-1,844	-893	2,548	4,791
Botswana	5,270	7,525	3,445	7,712	-858	-297	631	1,605	1,598	1,120	6,309	7,546
Brazil	133,005	223,870	96,611	243,118	-25,967	-42,357	3,558	2,724	13,985	-58,882	53,799	356,465
Brunei Darussalam	6,857	6,766	2,522	4,868	73	622	-376	-448	4,033	2,071	492	3,366
Bulgaria	16,158	32,166	20,608	31,635	90	-2,140	1,013	1,805	-3,347	196	8,697	22,153
Burkina Faso	545	3,208	1,394	4,324	-21	-359	235	478	-634	-998	438	280
Burundi	96	178	323	828	-18	-2	239	278	-6	-375	101	136
Cabo Verde	354	669	642	943	-33	-59	281	254	-41	-79	174	494
Cambodia	4,026	11,256	4,574	12,551	-293	-955	520	593	-321	-1,657	1,158	7,307
Cameroon	4,235	6,733	4,347	7,786	-620	-437	236	317	-495	-1,173	965	3,536
Canada	430,737	490,768	385,068	528,089	-22,297	-12,927	-1,440	-2,835	21,931	-53,083	33,018	79,754
Cayman Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Central African Republic	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	145	214
Chad	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	231	369
Channel Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Chile	48,401	72,009	38,248	72,327	-10,487	-6,194	1,783	1,750	1,449	-4,761	16,933	38,641
China	773,339	2,429,293	648,712	2,044,652	-16,114	-45,363	23,865	-8,677	132,378	330,602	831,410	3,405,253
Hong Kong SAR, China	322,260	606,084	300,065	598,691	949	5,725	-1,569	-2,854	21,575	10,264	124,278	358,773
Macao SAR, China	10,261	35,302	6,321	17,474	-749	-3,639	-290	-2,631	2,902	11,557	6,689	18,891
Colombia	24,704	45,435	25,413	63,947	-5,265	-5,527	4,082	5,117	-1,892	-18,922	14,955	46,223
Comoros	57	..	138	..	-3	..	58	..	-27	..	86	201
Congo, Dem. Rep.	2,746	10,458	3,860	12,600	-23	-807	748	1,403	-389	-1,546	131	1,216
Congo, Rep.	4,966	..	2,723	..	-1,578	..	30	..	696	..	738	2,221
Costa Rica	8,766	16,741	9,127	17,295	-753	-2,376	254	437	-860	-2,493	2,314	7,834
Cote d'Ivoire	8,523	12,984	7,368	12,067	-653	-801	-462	-439	40	-633	1,367	4,716
Croatia	17,779	24,388	20,615	22,999	-1,118	-301	1,476	1,403	-2,479	2,492	8,800	14,967
Cuba	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Curacao	..	1,963	..	2,436	..	-2	..	-42	..	-517	..	1,791
Cyprus	8,047	11,969	8,498	11,909	-612	-70	92	-566	-971	-576	4,430	808
Czech Republic	84,402	153,764	81,504	142,147	-5,053	-9,901	-655	-32	-2,810	1,684	29,554	64,490
Denmark	125,857	166,425	112,155	144,106	1,598	10,082	-4,196	-4,819	11,104	27,582	34,028	65,185
Djibouti	288	588	361	1,347	21	30	73	181	20	-548	89	385
Dominica	129	170	196	249	-29	-14	20	21	-76	-72	49	126
Dominican Republic	7,577	16,946	8,845	20,005	-1,902	-3,027	2,697	4,752	-473	-1,335	1,930	5,266
Ecuador	11,480	21,400	11,851	23,933	-1,816	-1,745	2,661	2,078	474	-2,201	2,148	2,487

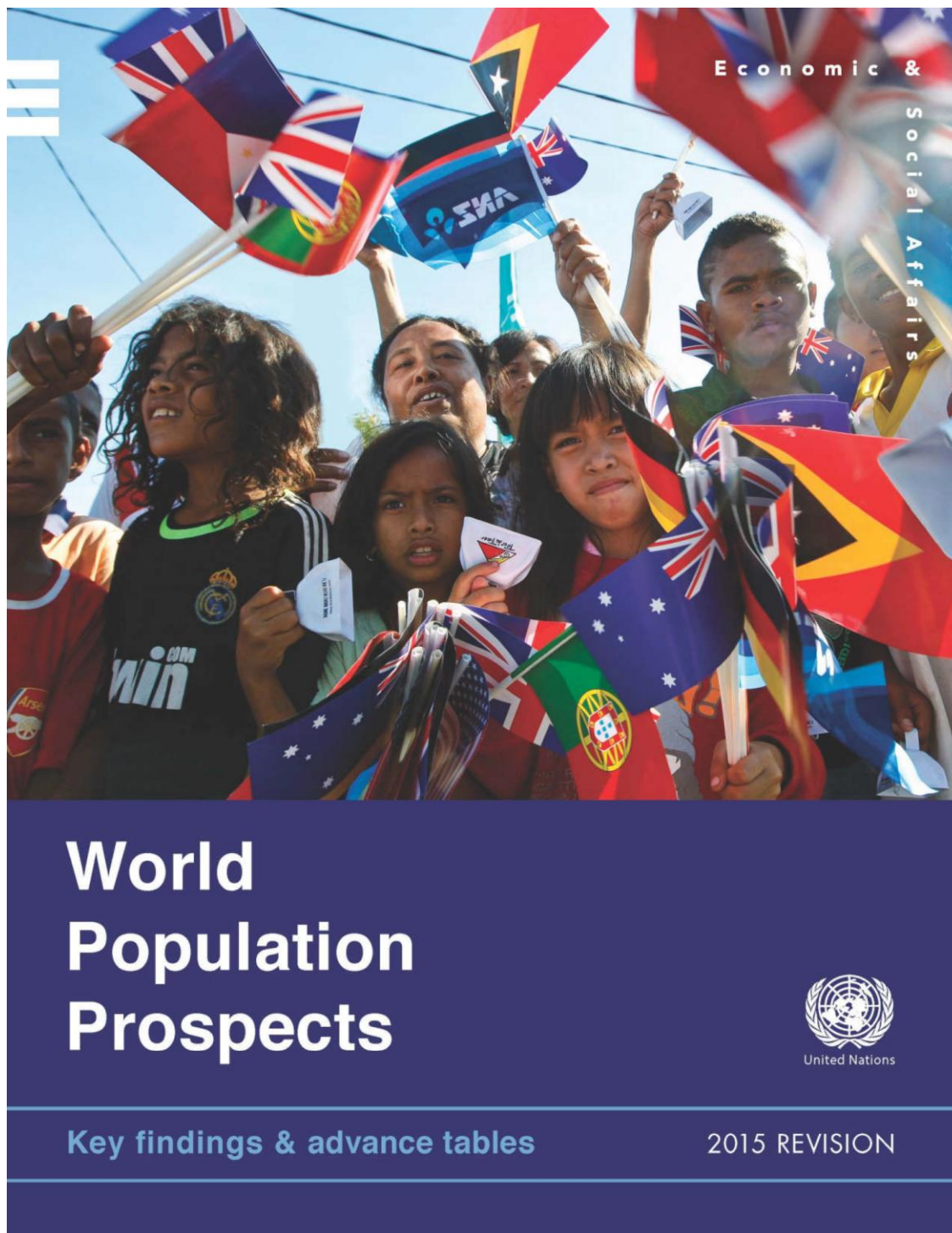

National Accounts at a Glance 2015

MAJOR FOREIGN HOLDERS OF TREASURY SECURITIES
(in billions of dollars)
HOLDINGS 1/ AT END OF PERIOD

Country	Feb 2016	Feb 2017	Jan 2017	Dec 2016	Nov 2016	Oct 2016	Sep 2016	Aug 2016	Jul 2016	Jun 2016	May 2016	Apr 2016	Mar 2016
Japan	1137.1	1115.1	1102.5	1090.8	1108.6	1131.9	1136.4	1144.0	1154.6	1147.1	1133.2	1142.8	
China, Mainland	1244.6	1059.7	1051.1	1058.4	1049.3	1115.7	1157.0	1185.1	1218.8	1240.8	1244.0	1242.8	
Ireland	263.7	308.7	293.7	288.2	275.2	273.9	270.9	266.4	269.2	270.0	259.3	257.4	
Cayman Islands	265.2	258.0	256.9	263.5	260.6	262.0	262.3	264.2	264.3	269.8	260.5	259.2	
Brazil	246.4	257.7	257.7	259.2	258.3	254.7	258.1	256.1	254.1	251.6	249.5	249.1	
Switzerland	230.0	236.2	224.0	229.9	230.0	235.2	240.7	237.9	240.8	237.4	228.7	229.6	
Luxembourg	221.3	216.6	218.9	223.4	221.0	216.0	227.2	219.8	223.5	224.5	221.8	221.4	
United Kingdom	226.4	216.6	214.1	217.1	215.6	207.2	217.5	204.8	209.9	231.3	217.0	216.3	
Hong Kong	199.7	200.2	189.4	191.4	185.5	186.3	189.8	191.5	189.6	184.7	191.9	194.5	
Taiwan	182.3	183.6	183.6	189.3	183.1	188.6	189.3	190.0	192.1	187.9	181.5	185.2	
Saudi Arabia	116.8	113.8	112.3	102.8	100.1	96.7	89.4	93.0	96.5	98.3	103.7	113.0	
India	118.9	112.3	113.7	118.2	118.7	123.0	122.7	122.9	123.7	117.2	118.0	121.6	
Singapore	112.7	107.4	103.3	102.2	96.8	99.1	101.3	105.8	103.4	107.7	109.2	109.3	
Belgium	153.8	105.2	112.2	120.4	113.5	116.9	142.7	157.0	154.4	156.3	151.7	153.6	

Mapping China's middle class

Dominic Barton, Yougang Chen, and Amy Jin

Generational change and the rising prosperity of inland cities will power consumption for years to come.

The explosive growth of China's emerging middle class has brought sweeping economic change and social transformation—and it's not over yet. By 2022, our research suggests, more than 75 percent of China's urban consumers will earn 60,000 to 229,000 renminbi (\$9,000 to \$34,000) a year.¹

In purchasing-power-parity terms, that range is between the average income of Brazil and Italy. Just 4 percent of urban Chinese households were within it in 2000—but 68 percent were in 2012.² In the decade ahead, the middle class's continued expansion will be powered by labor-market and policy initiatives that push wages up, financial reforms that stimulate employment and income growth, and the rising role of private enterprise, which should encourage productivity and help more income accrue to households.³ Should all this play out as expected, urban-household income will at least double by 2022.

Beneath the topline figures are significant shifts in consumption dynamics, which we have been tracking since 2005 using a combination of questionnaires and in-depth interviews to create a detailed portrait by income level, age profile, geographic location,

¹All income figures refer to annual household disposable income in real (2010) terms.

²Households in this income range, which we define as middle class, spend less than 50 percent of their income on necessities and display distinctive consumption behavior.

³For more, see "What's next for China?" January 2013, mckinsey.com.

Is China about to overtake US as the world's largest economy?

Linda Yueh

Chief business correspondent

30 April 2014 | Business

AFP

When will China become the world's largest economy?

It's a question that's been asked a lot in the past few years.

With annual GDP growth rates of 9-10% for 30 years, China has quickly become the second largest economy in the world, overtaking all but the United States.

Even with China slowing, its economy is still expanding at double the pace of America's.

So, thanks to the power of compound growth, growing at 7% means the Chinese economy will double in size in about a decade. That would bring the Chinese economy to the same size as America's is now.

With the US growing at only around 3% per annum, speculation as to when China takes the crown is gaining momentum.

The latest look at this comes from a leading international statistics organisation.

Just The Facts

[Previous](#) [Next](#)

China's Economy Will Be Larger Than U.S. by 2028

Currently, the Chinese economy is just 40% smaller than the U.S. when measured at market exchange rates.

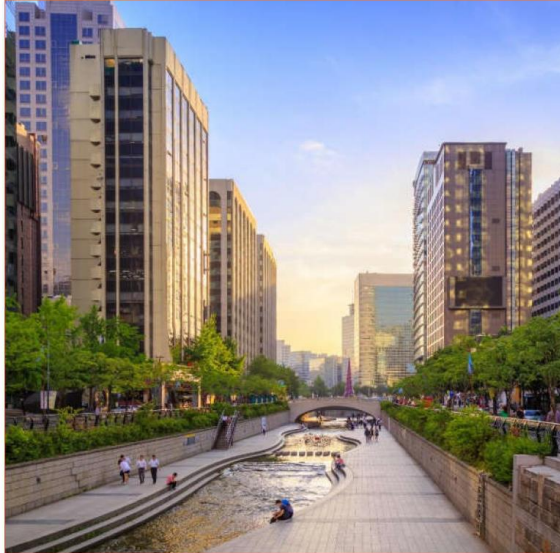
¹

By The Globalist, September 27, 2015

1. Back in 1980, the size of China's economy was just \$309 billion, as measured at market exchange rates in U.S. dollars.
2. That was roughly a tenth of the size of the U.S. economy in 1980 (\$2.9 trillion).
3. By 2014, the gap between the size of the Chinese and the U.S. one has shrunk considerably, with China's economy now reaching \$10.4 trillion and the U.S. one \$17.4 trillion in GDP.

The Long View
How will the global
economic order change
by 2050?

February 2017

pwc

guardian

Has the Brics bubble burst?

Brazil, Russia, India, China and South Africa seem to be failing to justify predictions of 21st century domination

Brazilian protesters call for the impeachment of the president, Dilma Rousseff, at a demo in São Paulo. Photograph: NurPhoto/REX/Shutterstock

Simon Tisdall

Sunday 27 March 2016 13:14 BST

The political crisis in Brazil over economic mismanagement and high-level corruption, likely to come to a head next week, has reinforced the fashionable view, popular among western governments and businesses, that the Brics bubble has burst.

Members of the exclusive Brics club of leading developing countries - Brazil, Russia, India, China and South Africa - are failing to justify predictions that, separately and together, they will dominate the 21st century world, or so the argument goes.

The Brics concept, plus acronym, was dreamed up in 2001 by Jim O'Neill, chairman of Goldman Sachs Asset Management. He highlighted the combined potential of non-western powers controlling one quarter of the world's land mass and accounting for more than 40% of its population.

O'Neill's idea morphed into a formal association, with South Africa joining the original Bric group in 2011. The five nations, with a joint estimated GDP of \$16tn, set up their

Global growth generators: Moving beyond emerging markets and BRICs

Willem Buiter, Ebrahim Rahbari 22 April 2011

Which countries will drive growth for the next 40 years? This column introduces a new Policy Insight in which Citi economists Willem Buiter and Ebrahim Rahbari investigate the likely future sources of global economic growth between 2010 and 2050. They come up with 11 global growth generators, i.e. 11 3Gs. Surprisingly, Brazil and Russia do not make the cut while two African countries are in.

0

A A

The last wave of globalisation has been driven by technology and by the deliberate removal of man-made obstacles to cross-border movements of goods, services, capital, people, and ideas. It has been instrumental in spreading economic growth more widely than ever before (see for example Pinkovskiy and Sala-i-Martin 2010 on this site). But what will the next 40 years look like?

This column introduces a new Policy Insight (Buiter and Rahbari 2011) in which we investigate the likely future sources of global economic growth between 2010 and 2050. We identify who will be the global growth generators, i.e. 3Gs.

We don't want 3G to join the list of patronising acronyms or even the list of cute but uninformative and pointless ones (BRIC, Next Eleven, Seven Percent Club), although at one point we flirted with an intriguing label like the Magnificent Seven, the Nine Nazgul or The 39 Steps. Instead we view it as a question. What are the generators of global growth and profitable investment opportunities or the next 40 years? This question requires an answer based on economic fundamentals and a replicable methodology.

Forecasting the next 40 years of global growth

We base our forecasts on three sources of information.

- A set of individual country forecasts of GDP (real GDP using PPP exchange rates and dollar GDP using market exchange rates), per capita GDP, inflation, and market exchange rates for 58 countries accounting for 85% of global GDP prepared by the 50 economists on Citi's Economics team.
- Historical GDP data for the most recent 10-year period.
- A few centuries of economic research on the drivers of long-term growth.

Our reading of the historiography and cliometrics of secular economic growth also prompted us to construct a 3G index that aggregates some key growth drivers identified in this literature (see Barro and Sala-i-Martin 2003 for a useful survey). These are:

- gross fixed domestic capital formation (as a share of GDP),
- gross domestic saving (as a share of GDP),
- a measure of human capital, itself aggregating demographic, health and educational achievement indices,
- a measure of institutional quality,
- a measure of trade openness, and
- the initial level of per capita income.

One key insight was the distinction between growth at the technology frontier and catch-up or convergence growth. We use the local knowledge embodied in our economists' forecasts (including

We use cookies on this site to enhance your user experience

By clicking any link on this page you are giving your consent for us to set cookies.

OK, I agree

No, give me more info

Willem Buiter
Chief Economist of Citigroup and
CEPR Research Fellow

Ebrahim Rahbari
Director in the Global Economics
Team, Citigroup Research

Don't Miss

Twenty years on: Is there still a case for Bank of England independence?
Balis, Stansbury

Sleep deprivation and employment
Costa-i-Fons, Flache

New eBook: DSGE Models in the Conduct of Policy: true as intended
Gürkaynak, Tille

DSGE Models in the Conduct of Policy: Use as intended
Gürkaynak, Tille

Exchange rate prediction: reflux
Cheung, Chinn, Garcia Pascual, Zhang

Theory and evidence for the last two decades of tariff reductions
Caliendo, Feenstra, Romalis, Taylor

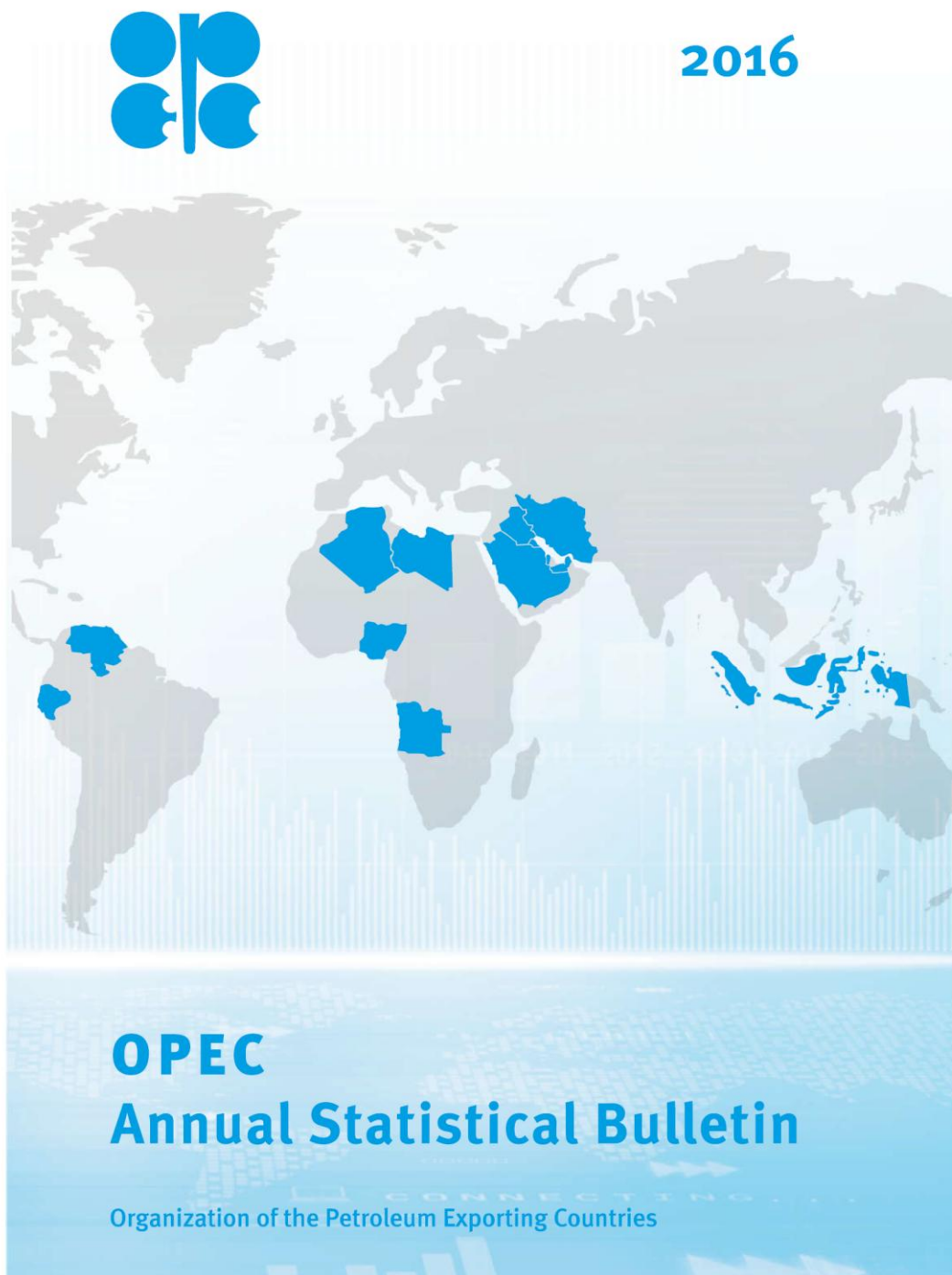
Robots and jobs: Evidence from the US
Acemoglu, Restrepo

Online exploration, content choice, and echo chambers
Bar-Gill, Gandal

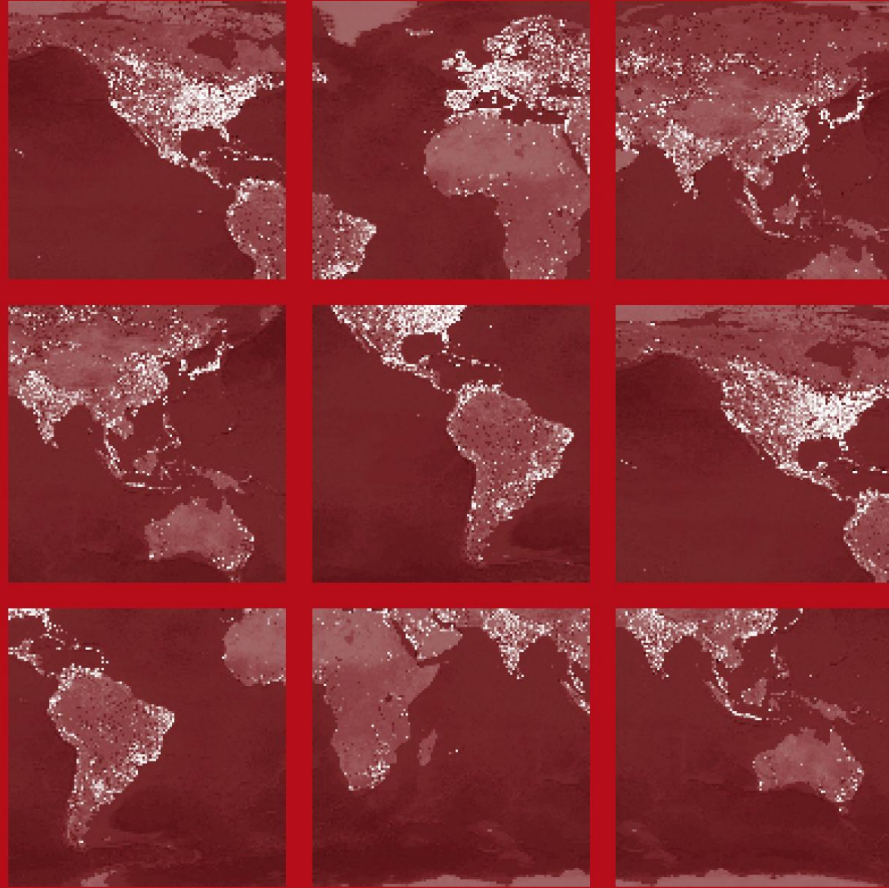
Central bank exit strategies: Next steps and new horizons
Editors

What has bank capital ever done for us?

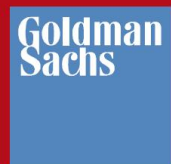

BRICs AND BEYOND

CHAPTER THIRTEEN

BEYOND THE BRICs: A LOOK AT THE 'NEXT 11'

April 2007

